

I

(Acte legislative)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) 2021/947 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 9 iunie 2021

de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - „Europa globală”, de modificare și abrogare a Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 209 și 212 și articolul 322 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,

având în vedere avizul Curții de Conturi ⁽³⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽⁴⁾,

întrucât:

- (1) Obiectivul general al Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală (denumit în continuare „instrumentul”), care este un program în înțelesul cadrului financiar multianual, ar trebui să fie afirmarea și promovarea valorilor, principiilor și intereselor fundamentale ale Uniunii în întreaga lume, pentru a urmări realizarea obiectivelor și principiilor acțiunii externe a Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (5) și la articolele 8 și 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).
- (2) În conformitate cu articolul 21 din TUE, Uniunea asigură coerența între diferitele domenii ale acțiunii sale externe, precum și între acestea și celelalte politici ale sale, și acționează pentru asigurarea unui nivel înalt de cooperare în toate domeniile relațiilor internaționale. Gama largă de acțiuni sprijinite în cadrul instrumentului ar trebui să contribuie la obiectivele stabilite la articolul 21 alineatele (1) și (2) din TUE.
- (3) Acțiunea Uniunii ar trebui să promoveze respectul față de dreptul internațional al drepturilor omului, inclusiv Declarația universală a drepturilor omului, și față de dreptul umanitar internațional și să se fundamenteze pe acestea și ar trebui să aibă drept reper universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului.

⁽¹⁾ JO C 110, 22.3.2019, p. 163.

⁽²⁾ JO C 86, 7.3.2019, p. 295.

⁽³⁾ JO C 45, 4.2.2019, p. 1.

⁽⁴⁾ Poziția Parlamentului European din 27 martie 2019 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și poziția în primă lectură a Consiliului din 26 mai 2021 (JO C 225, 11.6.2021, p. 1). Poziția Parlamentului European din 8 iunie 2021 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

- (4) În conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din TUE, Uniunea dezvoltă relații privilegiate cu țările învecinate în vederea stabilirii unui spațiu de prosperitate și de bună vecinătate, întemeiat pe valorile Uniunii și caracterizat prin relații strânse și pașnice, bazate pe cooperare. Instrumentul ar trebui să contribuie la acest obiectiv.
- (5) Obiectivul principal al politicii de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii, astfel cum este prevăzut la articolul 208 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), este reducerea și, pe termen lung, eradicarea sărăciei. Politica de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii contribuie, de asemenea, la obiectivele acțiunii externe a Uniunii, în special promovarea dezvoltării durabile pe plan economic, social și de mediu a țărilor în curs de dezvoltare, cu scopul primordial de a eradica sărăcia, astfel cum se prevede la articolul 21 alineatul (2) litera (d) din TUE.
- (6) Uniunea asigură coerența politicilor din domeniul cooperării pentru dezvoltare în conformitate cu articolul 208 din TFUE. Uniunea ar trebui să țină seama de obiectivele cooperării pentru dezvoltare în politicile care pot afecta țările în curs de dezvoltare, acest lucru constituind un element crucial al strategiei care vizează îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) stabilite în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă (denumită în continuare „Agenda 2030”) adoptată de Organizația Națiunilor Unite (ONU) în septembrie 2015. Pentru a asigura coerența politicilor în favoarea dezvoltării durabile, astfel cum se prevede în Agenda 2030, este necesar să fie luat în considerare impactul tuturor politicilor asupra dezvoltării durabile, la toate nivelurile – la nivel național, în cadrul Uniunii, în alte țări și la nivel mondial.
- (7) Instrumentul ar trebui să contribuie la menținerea păcii, la prevenirea conflictelor și la consolidarea securității internaționale, astfel cum se prevede la articolul 21 alineatul (2) litera (c) din TUE.
- (8) Instrumentul ar trebui stabilit pentru o perioadă de șapte ani pentru a alinia durata acestuia cu cea a cadrului financiar multianual 2021-2027 stabilit în Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului ⁽⁵⁾ (denumit în continuare „CFM 2021-2027”).
- (9) Instrumentul ar trebui să prevadă acțiuni în sprijinul obiectivelor respective ale Uniunii și al politicilor din domeniul acțiunii externe ale Uniunii și se bazează pe acțiunile sprijinite anterior în temeiul Regulamentelor (UE) nr. 230/2014 ⁽⁶⁾, (UE) nr. 232/2014 ⁽⁷⁾, (UE) nr. 233/2014 ⁽⁸⁾, (UE) nr. 234/2014 ⁽⁹⁾, (UE) nr. 235/2014 ⁽¹⁰⁾, (UE) nr. 236/2014 ⁽¹¹⁾ și (UE) 2017/1601 ⁽¹²⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului, al Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹³⁾, al Regulamentelor (CE, Euratom) nr. 480/2009 ⁽¹⁴⁾, (Euratom) nr. 237/2014 ⁽¹⁵⁾ și (UE) 2015/322 ⁽¹⁶⁾ ale Consiliului și al Acordului intern privind cel de al 11-lea Fond european de dezvoltare (FED) ⁽¹⁷⁾.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 11).

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE) nr. 230/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument care contribuie la stabilitate și pace (JO L 77, 15.3.2014, p. 1).

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 232/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument european de vecinătate (JO L 77, 15.3.2014, p. 27).

⁽⁸⁾ Regulamentul (UE) nr. 233/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument de finanțare a cooperării pentru dezvoltare în perioada 2014-2020 (JO L 77, 15.3.2014, p. 44).

⁽⁹⁾ Regulamentul (UE) nr. 234/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument de parteneriat pentru cooperarea cu țările terțe (JO L 77, 15.3.2014, p. 77).

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE) nr. 235/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument de finanțare pentru democrație și drepturile omului la scară mondială (JO L 77, 15.3.2014, p. 85).

⁽¹¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de stabilire a normelor și procedurilor comune pentru punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe (JO L 77, 15.3.2014, p. 95).

⁽¹²⁾ Regulamentul (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 septembrie 2017 de instituire a Fondului european pentru dezvoltare durabilă (FEDD), a garanției FEDD și a Fondului de garantare FEDD (JO L 249, 27.9.2017, p. 1).

⁽¹³⁾ Decizia nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de acordare a unei garanții a UE Băncii Europene de Investiții pentru pierderile rezultate din operațiuni de finanțare care sprijină proiecte de investiții în afara Uniunii (JO L 135, 8.5.2014, p. 1).

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 privind constituirea Fondului de garantare pentru acțiuni externe (JO L 145, 10.6.2009, p. 10).

⁽¹⁵⁾ Regulamentul (Euratom) nr. 237/2014 al Consiliului din 13 decembrie 2013 privind instituirea unui instrument pentru cooperarea în materie de securitate nucleară (JO L 77, 15.3.2014, p. 109).

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (UE) 2015/322 al Consiliului din 2 martie 2015 privind punerea în aplicare a celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare (JO L 58, 3.3.2015, p. 1).

⁽¹⁷⁾ Acordul intern între reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, reuniți în cadrul Consiliului, privind finanțarea ajutoarelor Uniunii Europene în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Acordul de parteneriat ACP-UE, și privind alocarea de asistență financiară pentru țările și teritoriile de peste mări cărora li se aplică partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 210, 6.8.2013, p. 1).

- (10) Contextul global de acțiune este încercarea de a realiza o ordine globală bazată pe norme și pe valori, al cărui principiu fundamental să fie multilateralismul și în centrul căreia să se afle ONU. Agenda 2030, împreună cu Acordul de la Paris adoptat sub egida Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice ⁽¹⁸⁾ („Acordul de la Paris”) și cu Agenda de acțiune de la Addis Abeba din cadrul celei de a treia Conferințe internaționale privind finanțarea pentru dezvoltare („Agenda de acțiune de la Addis Abeba”), reprezintă răspunsul comunității internaționale la provocările și tendințele globale în materie de dezvoltare durabilă. Agenda 2030, care are în centrul ei ODD, constituie un cadru transformator pentru eradicarea sărăciei și realizarea dezvoltării durabile la nivel mondial. Agenda 2030 are aplicabilitate universală, oferind un cadru comun de acțiune cuprinzător care se aplică Uniunii, statelor sale membre și partenerilor săi. Aceasta asigură un echilibru între dimensiunile economică, socială și de mediu ale dezvoltării durabile, recunoscând corelațiile esențiale dintre obiectivele și țintele acesteia. Agenda 2030 are obiectivul de a nu lăsa pe nimeni în urmă și urmărește să ajungă în primul rând la cei mai afectați. Punerea în aplicare a Agendei 2030 s-ar face în strânsă coordonare cu celelalte angajamente internaționale relevante ale Uniunii. Acțiunile sprijinite în temeiul instrumentului ar trebui să fie ghidate de principiile și obiectivele stabilite în Agenda 2030, în Acordul de la Paris și în Agenda de acțiune de la Addis Abeba și ar trebui să contribuie la realizarea ODD. O atenție deosebită ar trebui să se acorde corelațiilor dintre diversele ODD și acțiunilor integrate care pot genera beneficii conexe și pot îndeplini mai multe obiective în mod coerent, fără a le submina pe altele.
- (11) Implementarea instrumentului ar trebui să aibă drept reper cele cinci priorități stabilite în Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii (iunie 2016) (denumită în continuare „Strategia globală”), aprobată de Consiliu în concluziile sale din 17 octombrie 2016, care reprezintă viziunea și cadrul Uniunii pentru o acțiune externă unită și responsabilă, desfășurată în parteneriat cu ceilalți, în scopul promovării valorilor și intereselor Uniunii. Uniunea ar trebui să consolideze parteneriatele, precum și să promoveze dialogul politic și răspunsurile colective la provocările de interes global. Acțiunea sa ar trebui să sprijine interesele, principiile și valorile fundamentale ale Uniunii în toate aspectele lor. În acest sens, Uniunea ar trebui să utilizeze o abordare integrată și să aplice și să promoveze principiile respectării unor standarde sociale, de muncă și de mediu înalte, inclusiv în ceea ce privește schimbările climatice, a statului de drept și a dreptului internațional, inclusiv a dreptului internațional umanitar și a dreptului internațional al drepturilor omului.
- (12) Implementarea instrumentului ar trebui să aibă drept reper și Consensul european privind dezvoltarea din 8 iunie 2017 („Consensul”), care oferă cadrul pentru o abordare comună a cooperării pentru dezvoltare de către Uniune și statele sale membre în vederea punerii în aplicare a Agendei 2030 și a Agendei de acțiune de la Addis Abeba. Eradicarea sărăciei, combaterea discriminării și a inegalităților, principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă, protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice, precum și consolidarea rezilienței se află în centrul politicii de cooperare pentru dezvoltare și ar trebui să stea la baza implementării instrumentului.
- (13) Instrumentul ar trebui să țină seama de documentele de politică relevante, inclusiv de revizuirile viitoare ale acestora, cum ar fi: Convenția ONU privind statutul refugiaților, Convenția ONU asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, Convenția cu privire la drepturile copilului a ONU, Programul de acțiune al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare (ICPD), Platforma de acțiune de la Beijing, Conferința Internațională pentru Populație și Dezvoltare a ONU, Conceptul UE de sprijinire a dezarmării, demobilizării și reintegrării, Abordarea cuprinzătoare a punerii în aplicare de către UE a Rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU (RCSONU) 1325 (2000) și 1820 (2009) privind femeile, pacea și securitatea, Conceptul privind consolidarea capacităților UE în domeniul medierii și al dialogului, Concluziile Consiliului din 20 iunie 2011 privind prevenirea conflictelor, Cadrul strategic al UE privind drepturile omului și democrația și planurile de acțiune bazate pe acesta, Concluziile Consiliului din 14 noiembrie 2016 privind un cadru strategic la nivelul UE pentru sprijinirea reformei sectorului de securitate, prin care se aprobă comunicarea comună intitulată „Elemente pentru un cadru strategic la nivelul UE pentru sprijinirea reformei sectorului de securitate”, Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și a armamentului ușor ilicite și a muniției aferente, Orientările UE în domeniul drepturilor omului, alte convenții relevante ale ONU, și Convenția Agenției Internaționale pentru Energie Atomică privind securitatea nucleară.
- (14) Instrumentul ar trebui să vizeze sporirea coerenței și asigurarea eficacității acțiunii externe a Uniunii, îmbunătățind astfel punerea în aplicare a diferitelor politici din domeniul acțiunii externe.

⁽¹⁸⁾ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (15) În conformitate cu Strategia globală, cu Consensusul și cu Cadrul de la Sendai adoptat la 18 martie 2015 pentru reducerea riscurilor de dezastre în perioada 2015-2030, ar trebui să se recunoască necesitatea de a se trece de la o abordare axată pe răspunsul în situații de criză și pe menținerea crizei sub control la o abordare mai structurală, pe termen lung, care să ofere soluții mai eficace pentru situațiile de fragilitate, pentru dezastrele naturale și cele provocate de om și pentru crizele prelungite. Este necesar să se acorde o mai mare importanță reducerii, prevenirii și atenuării riscurilor, precum și gradului de pregătire pentru riscuri, să se adopte abordări colective în această privință și să se intensifice eforturile de îmbunătățire atât a răspunsului rapid, cât și a redresării durabile. Prin urmare, instrumentul ar trebui să contribuie la consolidarea rezilienței și la asigurarea legăturii dintre ajutorul umanitar și acțiunile pentru dezvoltare, îndeosebi prin acțiuni de răspuns rapid, precum și prin programe geografice și tematice relevante, asigurând în același timp respectarea principiilor umanitare.
- (16) În conformitate cu angajamentele internaționale ale Uniunii în ceea ce privește Acordul de parteneriat de la Busan pentru o cooperare eficace în scopul dezvoltării, reafirmate în cadrul Forumului la nivel înalt de la Nairobi din 2016 și reamintite în Consens, Uniunea ar trebui să aplice, în contextul asistenței sale oficiale pentru dezvoltare (AOD) și în toate tipurile de asistență, principiile eficacității dezvoltării, și anume însușirea priorităților de dezvoltare de către țările în curs de dezvoltare, concentrarea pe rezultate, parteneriate pentru dezvoltare incluzive, transparența și asumarea reciprocă a răspunderii, precum și alinierea și armonizarea. În această privință, este important ca strategiile naționale de dezvoltare să includă procese consultative ample, în conformitate cu principiile Declarației de la Paris privind eficacitatea ajutorului, în special atunci când servesc drept bază pentru programare.
- (17) În conformitate cu ODD, instrumentul ar trebui să contribuie la o monitorizare și o raportare consolidate, care să pună accent pe rezultate, făcând referire la randament, la realizări și la impactul avut în țările partenere care beneficiază de asistență financiară externă din partea Uniunii.
- (18) Pentru a asigura o asumare a responsabilității și o transparență efective în execuția bugetului Uniunii, precum și o evaluare eficace a progreselor înregistrate în realizarea obiectivelor instrumentului, Comisia ar trebui să asigure instituirea unor mecanisme clare de monitorizare și evaluare. Ori de câte ori este posibil și adecvat, rezultatele acțiunii externe a Uniunii ar trebui să fie monitorizate și evaluate pe baza unor indicatori definiți în prealabil, transparenți, specifici fiecărei țări și măsurabili, adaptați particularităților și obiectivelor instrumentului și, de preferință, bazați pe cadrul privind rezultatele al țării partenere.
- (19) Comisia ar trebui să monitorizeze periodic acțiunile finanțate în temeiul instrumentului și să evalueze progresele înregistrate în obținerea rezultatelor preconizate, făcând referire la randament și la realizări. Oriunde este posibil, ar trebui utilizate cadrele existente privind rezultatele. Indicatorii utilizați pentru măsurarea progreselor ar trebui să fie în concordanță cu ODD și să fie clari, relevanți și bazați pe metodologii solide. Datele pentru indicatori ar trebui să fie ușor accesibile și de bună calitate. Valorile indicatorilor la 1 ianuarie 2021 ar trebui utilizate ca bază pentru evaluarea măsurii în care au fost atinse obiectivele instrumentului și vor fi luate în considerare în rapoartele anuale, precum și în evaluările intermediare și finale ale instrumentului. Comisia ar trebui, de asemenea, să utilizeze evaluări externe independente în mod corespunzător. În acest sens, Comisia ar trebui să asigure, după caz, implicarea corespunzătoare a Parlamentului European, a Consiliului, precum și a altor părți interesate, inclusiv a organizațiilor societății civile.
- (20) Comisia ar trebui să trimită rapoartele sale de evaluare Parlamentului European, Consiliului și statelor membre. Evaluările pot fi discutate la cererea statelor membre în temeiul prezentului regulament.
- (21) Instrumentul ar trebui să contribuie la obiectivul colectiv al Uniunii de a furniza 0,7 % din venitul național brut (VNB) sub formă de AOD în perioada la care se referă Agenda 2030, sprijinind acțiuni realiste și verificabile în vederea îndeplinirii acestui angajament, cu privire la care progresele ar trebui să fie monitorizate și raportate în continuare. În această privință, un procent de cel puțin 93 % din finanțarea prevăzută în temeiul instrumentului ar trebui să contribuie la acțiuni care sunt concepute în așa fel încât să îndeplinească criteriile pentru acordarea de AOD stabilite de Comitetul de asistență pentru dezvoltare al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).
- (22) Pentru a asigura faptul că resursele ajung acolo unde este cel mai mult nevoie de ele, în special la țările cel mai puțin dezvoltate și la țările în situații de fragilitate și conflict, instrumentul ar trebui să contribuie la atingerea obiectivului colectiv al Uniunii de a furniza între 0,15 și 0,20 % din VNB al Uniunii sub formă de AOD țărilor cel mai puțin dezvoltate pe termen scurt și de a consacra 0,20 % din VNB sub formă de AOD în perioada la care se referă Agenda 2030, sprijinind acțiuni realiste și verificabile în vederea îndeplinirii acestui angajament, cu privire la care progresele ar trebui să fie monitorizate și raportate în continuare. Astfel cum s-a convenit în Consens, se preconizează că acțiunile întreprinse în temeiul instrumentului vor contribui cu cel puțin 20 % din AOD finanțată în temeiul instrumentului pentru incluziunea socială și dezvoltarea umană, inclusiv serviciile sociale de bază, cum ar fi sănătatea, educația, alimentația, apa, salubritatea și igiena, precum și pentru protecția socială, în special pentru persoanele cele mai marginalizate.

- (23) Instrumentul ar trebui să sprijine copiii și tinerii, în rolul lor de agenți-cheie ai schimbării și de contribuitori la realizarea Agendei 2030, acordând o atenție deosebită nevoilor și capacității acestora.
- (24) Instrumentul ar trebui să reflecte necesitatea concentrării asupra priorităților strategice, atât din punct de vedere geografic (vecinătatea europeană și Africa, precum și țările care sunt într-o situație de fragilitate și care au cel mai mult nevoie de ajutor), cât și din punct de vedere tematic - securitatea, migrația, schimbările climatice și mediul, precum și drepturile omului și democrația.
- (25) Instrumentul ar trebui să contribuie la crearea rezilienței statelor și a societăților în domeniul sănătății publice globale prin abordarea amenințărilor la adresa sănătății publice la nivel mondial, consolidarea sistemelor de sănătate, realizarea acoperirii universale cu servicii de sănătate, prevenirea și combaterea bolilor transmisibile și contribuirea la asigurarea de medicamente și vaccinuri abordabile ca preț pentru toți.
- (26) Pachetele financiare preconizate pentru programele geografice pentru vecinătate și Africa Subsahariană ar trebui să fie doar majorate, dată fiind prioritatea deosebită pe care Uniunea o acordă respectivelor regiuni.
- (27) Instrumentul ar trebui să sprijine punerea în aplicare a politicii europene de vecinătate, astfel cum a fost revizuită în 2015 și aprobată de Consiliu în concluziile sale din 14 decembrie 2015, menținând în același timp un echilibru geografic adecvat, și a cadrelor de cooperare regională, cum ar fi cooperarea transfrontalieră, cooperarea transnațională și cooperarea maritimă, precum și a aspectelor externe ale strategiilor și politicilor pentru bazinele maritime și macroregionale relevante din vecinătatea estică și sudică, inclusiv Dimensiunea nordică și cooperarea regională în zona Mării Negre, și, respectiv, a politicii integrate a Uniunii pentru regiunea arctică. Aceste inițiative oferă cadre politice suplimentare pentru aprofundarea relațiilor cu și între țările partenere, pe baza principiilor răspunderii reciproce, asumării și responsabilității comune.
- (28) Politica europeană de vecinătate urmărește consolidarea democrației, promovarea drepturilor omului și susținerea statului de drept, stabilizarea țărilor din vecinătate și consolidarea rezilienței acestora, în special prin promovarea reformelor politice, economice și sociale, printre principalele priorități politice ale Uniunii. Pentru a-și atinge obiectivul, politica europeană de vecinătate, care a fost revizuită în 2015, se axează pe următoarele domenii prioritare: buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului, cu un accent deosebit pe sporirea sprijinului acordat societății civile; dezvoltarea socio-economică, inclusiv combaterea șomajului în rândul tinerilor, precum și educația, durabilitatea mediului și conectivitatea sporită; securitatea; și migrația și mobilitatea, inclusiv abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulate și ale strămutării forțate a populației. Politica europeană de vecinătate se caracterizează prin diferențiere și asumare reciprocă sporită a responsabilității, inclusiv prin punerea în aplicare a abordării bazate pe stimulente care răspund la performanțele din domenii-cheie, în cadrul acestei politici fiind recunoscute diferite niveluri de angajare și fiind luate în considerare interesele fiecărei țări cu privire la natura parteneriatului său cu Uniunea și la elementele pe care se concentrează acest parteneriat. Instrumentul ar trebui să sprijine punerea în aplicare a acordurilor de asociere, de parteneriat și cooperare, a agendelor de asociere și a priorităților parteneriatului convenite de comun acord și a altor documente relevante, existente și viitoare, convenite cu țări din zona de vecinătate. Vizibilitatea asistenței acordate de Uniune în zona de vecinătate ar trebui sporită.
- (29) Instrumentul ar trebui să sprijine punerea în aplicare a Acordului de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte ⁽¹⁹⁾ („Acordul de parteneriat ACP-UE”), semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 și intrat în vigoare la 1 aprilie 2003, și acordurile ulterioare cu grupul statelor din Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și să permită Uniunii și partenerilor săi din ACP să dezvolte în continuare alianțe puternice cu privire la provocările globale majore. Mai precis, instrumentul ar trebui să sprijine continuarea cooperării instituite între Uniunea Europeană și Uniunea Africană, în conformitate cu Strategia comună Africa-UE, și să se bazeze pe Acordul de parteneriat ACP-UE, inclusiv prin intermediul unei abordări continentale în ceea ce privește Africa și al unui parteneriat cu avantaje reciproce de pe poziții de egalitate între Uniune și Africa.

⁽¹⁹⁾ JO L 317, 15.12.2000, p. 3. Acordul de parteneriat ACP-UE a fost modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 (JO L 209, 11.8.2005, p. 27) și prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3).

- (30) Uniunea ar trebui, de asemenea, să încerce să dezvolte în continuare relațiile și să construiască parteneriate cu țări terțe din Asia și de pe continentul american. Programele geografice ar trebui să sprijine zona Pacificului și a Caraibilor cu o sumă orientativă de cel puțin 500 000 000 EUR și, respectiv, de cel puțin 800 000 000 EUR.
- (31) Instrumentul ar trebui să contribuie, de asemenea, la aspectele legate de comerț ale relațiilor externe ale Uniunii, inclusiv la procesul de diligență în privința lanțului de aprovizionare, pentru a asigura coerența și sprijinul reciproc dintre politica comercială a Uniunii și obiectivele și acțiunile de dezvoltare.
- (32) Uniunea ar trebui să urmărească un nivel maxim de eficiență în utilizarea resurselor disponibile, pentru a optimiza impactul acțiunii sale externe. Acest lucru ar trebui realizat prin asigurarea coerenței, a consecvenței și a complementarității între instrumentele de finanțare externă ale Uniunii, în special Instrumentul de asistență pentru preaderare instituit printr-un Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA III) (denumit în continuare „Regulamentul IPA III”), Instrumentul pentru ajutor umanitar instituit prin Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului ⁽²⁰⁾, asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniune instituită printr-o Decizie a Consiliului privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte („Decizia de asociere peste mări, inclusiv Groenlanda”), Instrumentul european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară, instituit prin Regulamentul (Euratom) 2021/948 al Consiliului ⁽²¹⁾, politica externă și de securitate comună, incluzând, după caz, politica de securitate și apărare comună, și Instrumentul european pentru pace instituit prin Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului ⁽²²⁾, care este finanțat în afara bugetului Uniunii, precum și prin crearea de sinergii cu alte politici și programe ale Uniunii.

Aceasta include coerența și complementaritatea cu asistența macrofinanciară, acolo unde este cazul. Pentru a maximiza impactul acțiunilor combinate în vederea atingerii unui obiectiv comun, instrumentul ar trebui să permită combinarea formelor de finanțare cu alte programe ale Uniunii, atât timp cât contribuțiile nu acoperă aceleași costuri.

- (33) Instrumentul ar trebui să permită Uniunii să consolideze în continuare dimensiunea externă a programului Erasmus +, valorificând succesul de care se bucură acesta. O sumă orientativă de 1 800 000 000 EUR din programele geografice prevăzute în cadrul instrumentului ar trebui să fie utilizată pentru a finanța acțiuni în cadrul dimensiunii internaționale a programului Erasmus+ implementate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²³⁾ și cu documentul de programare adoptat în cadrul instrumentului. Programarea în cadrul instrumentului ar trebui să consolideze pe deplin potențialul programului Erasmus+.
- (34) Finanțarea din partea Uniunii în cadrul instrumentului ar trebui să fie utilizată pentru acțiuni în cadrul dimensiunii internaționale a programului „Europa creativă” instituit prin Regulamentul (UE) 2021/... al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁴⁾, cu scopul de a contribui la promovarea relațiilor culturale internaționale și pentru a recunoaște rolul culturii în promovarea valorilor europene.
- (35) Acțiunile finanțate în cadrul instrumentului ar trebui să se desfășoare în principal prin intermediul programelor geografice, pentru a maximiza impactul asistenței Uniunii și pentru a apropia cât mai mult acțiunea Uniunii de țările partenere și de populațiile acestora. Această abordare generală ar trebui să fie completată, după caz, de programe tematice și de acțiuni de răspuns rapid asigurându-se totodată consecvența și coerența tuturor programelor și acțiunilor.

⁽²⁰⁾ Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului din 20 iunie 1996 privind ajutorul umanitar (JO L 163, 2.7.1996, p. 1).

⁽²¹⁾ Regulamentul (Euratom) 2021/948 al Consiliului din 27 mai 2021 de instituire a Instrumentului european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară, care completează Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - „Europa globală” pe baza Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice și de abrogare a Regulamentului (Euratom) nr. 237/2014 (a se vedea pagina 79 din prezentul Jurnal Oficial).

⁽²²⁾ Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului din 22 martie 2021 de instituire a Instrumentului european pentru pace și de abrogare a Deciziei (PESC) 2015/528 (JO L 102, 24.3.2021, p. 14).

⁽²³⁾ Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a „Erasmus+”, programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport, și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013 (JO L 189, 28.5.2021, p. 1).

⁽²⁴⁾ Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Programului „Europa creativă” (2021-2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 (JO L 189, 28.5.2021, p. 34).

- (36) Autoritățile locale cuprind o mare diversitate de niveluri și ramuri subnaționale de guvernământ, inclusiv municipalități, comunități, districte, comitate/județe, provincii, regiuni și asociațiile acestora. În conformitate cu Consensusul, Uniunea ar trebui să încurajeze asocierea și consultarea îndeaproape a autorităților locale, precum și participarea acestora la acțiunile care contribuie la dezvoltarea durabilă și la implementarea ODD la nivel local, în special în ceea ce privește democrația, statul de drept, libertățile fundamentale și drepturile omului și justiția socială, precum și în calitate de furnizori de servicii sociale de bază. Uniunea ar trebui să recunoască rolurile multiple jucate de autoritățile locale prin faptul că promovează o abordare teritorială a dezvoltării locale, care include procesele de descentralizare, participarea și răspunderea. Uniunea ar trebui să ofere și mai mult sprijin pentru consolidarea capacităților autorităților locale în vederea întăririi poziției acestora în procesul de dezvoltare durabilă și a consolidării dialogului politic, social și economic, precum și a promovării cooperării descentralizate. Sprijinul acordat autorităților locale în cadrul programelor geografice ar trebui să se ridice la o sumă orientativă de cel puțin 500 000 000 EUR.
- (37) Politicile de cooperare pentru dezvoltare ale Uniunii și ale statelor membre ar trebui să se completeze și să se consolideze reciproc. Uniunea și statele sale membre ar trebui să fie unite în diversitate și să lucreze mai bine împreună, utilizând o varietate de experiențe și abordări și ținând seama de avantajele lor comparative. Prin urmare, Uniunea ar trebui să promoveze incluziunea și colaborarea cu statele membre, cu scopul de a maximiza valoarea adăugată și luând în considerare experiența și capacitățile, consolidând astfel interesele, valorile și obiectivele comune. În acest sens, Uniunea și statele sale membre ar trebui, de asemenea, să caute să promoveze schimbul de bune practici, schimbul de cunoștințe și consolidarea reciprocă a capacităților. În cazul formelor de finanțare din partea Uniunii în care sunt implicate administrații publice din statele membre, cum ar fi înfrățirea, ar trebui să se discute cu statele membre posibilitatea unor dispoziții contractuale și de execuție simplificate, care să fie puse în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁵⁾ („Regulamentul financiar”).
- (38) Conform Consensului, Uniunea și statele sale membre ar trebui să sporească programarea în comun, cu scopul de a-și spori impactul colectiv prin punerea în comun a resurselor și a capacităților lor. Programarea în comun ar trebui să fie promovată și consolidată, păstrându-i-se totodată caracterul voluntar, flexibil, incluziv și adaptat la contextul național și ar trebui să permită înlocuirea documentelor de programare ale Uniunii și ale statelor membre cu documente de programare în comun ale Uniunii. Programarea în comun ar trebui să se bazeze pe faptul că țările partenere se angajează în acest proces, și-l însușesc și își asumă responsabilitatea. Uniunea și statele sale membre ar trebui să urmărească să sprijine țările partenere prin intermediul implementării în comun, ori de câte ori este cazul. Implementarea în comun ar trebui să fie incluzivă și deschisă tuturor partenerilor Uniunii care sunt de acord cu o viziune comună și pot contribui la aceasta, inclusiv agențiilor statelor membre și instituțiilor lor financiare care acordă finanțare pentru dezvoltare, autorităților locale, sectorului privat, societății civile și mediului academic.
- (39) Criteriile utilizate pentru stabilirea nevoilor partenerilor în cadrul abordării privind programarea ar trebui să fie în concordanță cu principiile de transparență prevăzute în prezentul regulament.
- (40) Întrucât respectarea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept este esențială pentru buna gestiune financiară și pentru eficacitatea finanțării din partea Uniunii, astfel cum se menționează în Regulamentul financiar, asistența ar putea fi suspendată în caz de degradare a democrației, a drepturilor omului sau a statului de drept în țările terțe.
- (41) Uniunea s-a angajat să faciliteze obiectivele cooperării în materie de securitate nucleară prevăzute în Regulamentul (Euratom) 2021/948. Prin urmare, rezultatele obținute de țările partenere în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor și angajamentelor privind securitatea nucleară ar trebui luate în considerare și utilizate în cadrul dialogului politic periodic cu țările respective. În cazul în care o țară parteneră continuă să nu respecte standardele de bază în materie de securitate nucleară și nici dispozițiile convențiilor internaționale relevante, Uniunea ar trebui să ia măsurile corespunzătoare.

⁽²⁵⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (42) În temeiul instrumentului, Uniunea ar trebui să abordeze aspecte legate de drepturile omului și de democratizare la toate nivelurile. Democrația și drepturile omului, inclusiv egalitatea de gen și capacitatea femeilor, ar trebui să fie luate în considerare și integrate pe tot parcursul implementării instrumentului, iar asistența acordată de Uniune în cadrul programului tematic pentru drepturile omului și democrație și al programului tematic pentru organizațiile societății civile ar trebui să joace un rol complementar și suplimentar specific, în virtutea naturii sale globale și a faptului că această asistență nu depinde de acordul guvernelor și autorităților publice din țările terțe vizate. Respectivul rol ar trebui să permită cooperarea și parteneriatul cu societatea civilă, în special în ceea ce privește aspectele sensibile legate de drepturile omului și de democrație. Uniunea ar trebui să acorde, într-un mod flexibil, o atenție deosebită țărilor și cazurilor urgente în care drepturile omului și libertățile fundamentale sunt cel mai amenințate și în care aceste drepturi și libertăți sunt încălcate într-un mod deosebit de accentuat și sistematic.
- (43) Misiunile UE de observare a alegerilor contribuie la creșterea transparenței și încrederii în procesele electorale și oferă o evaluare documentată a alegerilor, precum și recomandări pentru îmbunătățiri suplimentare, în contextul cooperării și dialogului politic dintre Uniune și țările partenere. O sumă orientativă care să nu depășească 25 % din resursele alocate inițial programului tematic pentru drepturile omului și democrație ar trebui dedicată finanțării misiunilor UE de observare a alegerilor.
- (44) Implementarea instrumentului ar trebui să aibă drept reper principiile egalității de gen și capacitării femeilor și fetelor și prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice și ar trebui să urmărească protejarea și promovarea drepturilor femeilor în conformitate cu planurile de acțiune ale UE privind egalitatea de gen și cu convențiile internaționale și concluziile relevante ale Consiliului, inclusiv Concluziile Consiliului privind femeile, pacea și securitatea din 10 decembrie 2018. Consolidarea în cadrul acțiunii externe a Uniunii a egalității de gen și a capacitării femeilor și intensificarea eforturilor de atingere a standardelor minime de performanță indicate în planurile de acțiune ale Uniunii privind egalitatea de gen ar trebui să conducă la o abordare transformatoare și sensibilă la dimensiunea de gen în întreaga acțiune externă a UE și în cooperarea internațională a acesteia. Cel puțin 85 % din acțiunile noi implementate în temeiul instrumentului ar trebui să aibă egalitatea de gen ca obiectiv principal sau semnificativ, astfel cum este definit de indicatorul de politică privind egalitatea de gen al Comitetului de asistență pentru dezvoltare al OCDE. Cel puțin 5 % din aceste acțiuni ar trebui să aibă ca obiectiv principal egalitatea de gen și drepturile și capacitatea femeilor și fetelor.
- (45) Instrumentul recunoaște faptul că creșterea demografică și schimbările demografice pot avea un impact semnificativ asupra câștigurilor în materie de dezvoltare și asupra progresului economic. Pentru a se asigura că generațiile actuale și viitoare vor fi în măsură să își realizeze pe deplin potențialul în mod durabil, instrumentul ar trebui să sprijine eforturile partenerilor în direcția unei abordări integrate care să reducă la minimum provocările legate de creșterea populației și să maximizeze beneficiile unui dividend demografic, respectând totodată dreptul fiecărei țări de a decide cu privire la politica sa demografică, cu respectarea, protejarea și realizarea drepturilor omului, precum și a egalității de gen.
- (46) Organizațiile societății civile cuprind o gamă largă de actori cu roluri și mandate multiple, printre care se numără toate structurile nestatale, nonprofit, independente și nonviolente în cadrul cărora oamenii se organizează pentru îndeplinirea obiectivelor și idealurilor comune, indiferent dacă acestea sunt politice, culturale, religioase, de mediu, sociale sau economice. Acționând de la nivel local, național, regional și internațional, acestea cuprind organizații urbane și rurale, formale și informale. Uniunea valorizează diversitatea și particularitățile organizațiilor societății civile și colaborează cu organizații ale societății civile responsabile și transparente, care împărtășesc angajamentul său față de dezvoltarea durabilă și față de valorile fundamentale ale păcii, libertății, egalității în drepturi și demnității umane.

Instrumentul ar trebui să ofere sprijin din partea Uniunii organizațiilor societății civile pentru a urmări valorile, interesele și obiectivele Uniunii. Organizațiile societății civile ar trebui să fie consultate în mod corespunzător și să aibă acces în timp util la informații relevante care le permit să fie implicate în mod adecvat și să joace un rol semnificativ în procesele de elaborare, de implementare și de monitorizare conexă a programelor. Rolul organizațiilor care sprijină democrația, alegerile libere, societatea civilă, drepturile omului și statul de drept din întreaga lume, cum ar fi Fondul European pentru Democrație, precum și al organizațiilor cetățenești de observare a alegerilor și al platformelor lor europene și al altor platforme regionale și mondiale ar trebui să fie sprijinit în cadrul instrumentului.

- (47) Instrumentul ar trebui să încurajeze participarea organizațiilor societății civile prin contribuirea la dezvoltarea durabilă și la implementarea ODD, printre altele în domeniile democrației, statului de drept, libertăților fundamentale și drepturilor omului, justiției sociale și serviciilor sociale de bază.
- (48) Prezentul regulament stabilește un pachet financiar pentru acest instrument, pachet financiar care reprezintă principala valoare de referință, în înțelesul punctului 18 din Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii ⁽²⁶⁾, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu pe durata procedurii bugetare anuale.
- (49) Pentru a reflecta importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și de a îndeplini ODD ale ONU, instrumentul ar trebui să contribuie la integrarea acțiunilor climatice în politicile Uniunii, precum și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile de la bugetul Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor climatice. Se preconizează că acțiunile întreprinse în temeiul instrumentului vor contribui cu 30 % din pachetul financiar global al acestuia la îndeplinirea obiectivelor climatice. În cursul implementării instrumentului vor fi identificate acțiuni relevante, iar contribuția totală adusă de instrument ar trebui să facă obiectul proceselor de monitorizare, evaluare și revizuire relevante. Pentru a contribui la stoparea și inversarea declinului biodiversității, instrumentul ar trebui să contribuie la realizarea obiectivului ambițios de a alocă 7,5 % din cheltuielile anuale din cadrul financiar multianual în anul 2024 și 10 % în 2026 și în 2027 pentru obiectivele în materie de biodiversitate, luând în considerare totodată suprapunerile existente între obiectivele climatice și cele în materie de biodiversitate. Acțiunea Uniunii în acest domeniu ar trebui să favorizeze aderarea la Acordul de la Paris și la Convenția ONU privind diversitatea biologică, la Convenția-cadru a ONU asupra schimbărilor climatice și la Convenția ONU pentru combaterea deșertificării și să nu contribuie la degradarea mediului sau să dăuneze mediului ori climei. În special, finanțarea alocată în contextul instrumentului ar trebui să fie coerentă cu obiectivul pe termen lung de a se menține creșterea temperaturii medii globale cu mult sub 2 °C peste nivelurile preindustriale și de a se continua eforturile de limitare a creșterii temperaturii la 1,5 °C. De asemenea, finanțarea ar trebui să fie coerentă cu obiectivul de a spori capacitatea de adaptare la efectele adverse ale schimbărilor climatice și de a promova reziliența la schimbările climatice. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită acțiunilor care creează beneficii conexe și îndeplinesc obiective multiple, inclusiv pentru climă, biodiversitate și mediu.
- (50) Uniunea ar trebui să favorizeze un angajament constructiv în ceea ce privește mobilitatea și toate aspectele legate de migrație, pentru a se asigura că migrația are loc într-un mod sigur și bine reglementat. Este esențial să se continue intensificarea cooperării cu țările partenere în ceea ce privește migrația, cu respectarea competențelor statelor membre, pentru a beneficia de avantajele pe care le prezintă migrația ordonată, sigură, legală și responsabilă și pentru a aborda în mod eficace migrația neregulamentară și strămutarea forțată. Această cooperare ar trebui să contribuie la asigurarea accesului la protecție internațională, la abordarea cauzelor profunde ale migrației neregulamentare și ale strămutării forțate a populației, la îmbunătățirea managementului frontierelor și la continuarea eforturilor de prevenire a migrației neregulamentare și a strămutării forțate a populației, la combaterea traficului de persoane și a introducerii ilegale de migranți, precum și, acolo unde este cazul, la activitățile desfășurate în domeniile returnării, readmisiei și reintegrării durabile și cu demnitate, pe baza răspunderii reciproce și a respectării depline a obligațiilor umanitare și a celor legate de drepturile omului prevăzute de dreptul internațional și al Uniunii, și prin implicarea diasporei și sprijinirea căilor de migrație legale. Prin urmare, cooperarea eficace a țărilor terțe cu Uniunea în acest domeniu ar trebui să fie parte integrantă din instrument. O mai mare coerență între politicile din domeniul migrației și al cooperării pentru dezvoltare și alte politici externe este importantă pentru asigurarea faptului că asistența externă a Uniunii sprijină țările partenere în eforturile lor de gestionare a migrației într-un mod mai eficace în scopurile dezvoltării durabile. Instrumentul ar trebui să contribuie la o abordare coordonată, holistică și structurată a migrației, valorificând la maximum sinergiile și aplicând efectul de levier necesar.
- (51) Instrumentul ar trebui să îi permită Uniunii ca, în cooperare cu statele membre, să răspundă într-un mod cuprinzător provocărilor, necesităților și oportunităților legate de migrație și de strămutarea forțată, într-un mod care este coerent și complementar cu politica Uniunii în domeniul migrației. În acest scop și fără a aduce atingere împrejurărilor neprevăzute, ar trebui ca orientativ un procent de 10 % din pachetul financiar pentru instrument să fie dedicat în mod special acțiunilor de sprijinire a gestionării și guvernancei migrației și strămutării forțate a populației, în cadrul obiectivelor instrumentului. În plus, respectivul obiectiv ar trebui să includă, de asemenea, acțiuni care să abordeze cauzele profunde ale migrației neregulamentare și ale strămutării forțate atunci când vizează în mod direct provocări specifice legate de migrație și de strămutarea forțată a populației. Acțiunile legate de migrație în temeiul instrumentului, desfășurate după caz prin intermediul programelor sale geografice și tematice și al acțiunilor de răspuns rapid, ar trebui să se bazeze pe experiența dobândită în cursul punerii în aplicare a Agendei europene privind migrația și a cadrului financiar multianual 2014-2020, pentru a construi parteneriate

⁽²⁶⁾ JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28.

cuprinzătoare. Sprijinul din partea Uniunii ar trebui să țină seama de beneficiile în materie de dezvoltare ale migrației regulate. Acțiunile legate de migrație desfășurate în temeiul instrumentului ar trebui să contribuie la punerea în aplicare eficace a acordurilor și dialogurilor UE cu țările terțe privind migrația, prin încurajarea cooperării bazate pe o abordare de stimulare flexibilă și cu sprijinul unui mecanism de coordonare în cadrul instrumentului. Mecanismul de coordonare ar trebui să permită ca provocările actuale și emergente legate de migrație să fie abordate în cadrul instrumentului, utilizând toate componentele adecvate printr-o finanțare flexibilă, cu respectarea în același timp a pachetelor sale financiare și bazându-se pe executarea flexibilă a acestora. Aceste acțiuni ar trebui implementate cu respectarea deplină a dreptului internațional, inclusiv a dreptului internațional al drepturilor omului și a dreptului refugiaților, precum și a competențelor Uniunii și naționale. Comisia ar trebui să dezvolte și să utilizeze un sistem de urmărire solid și transparent pentru a măsura aceste cheltuieli și pentru a raporta cu privire la acestea.

- (52) Instrumentul ar trebui să considere soluțiile digitale și tehnologiile informației și comunicațiilor drept factori puternici de stimulare a dezvoltării durabile și a creșterii favorabile incluziunii și ar trebui să contribuie la promovarea în continuare a digitalizării.
- (53) Acțiunile adoptate în temeiul instrumentului în ceea ce privește combaterea terorismului și a criminalității organizate, securitatea cibernetică și combaterea criminalității informatice, precum și consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare ar trebui să urmărească generarea unor beneficii directe în materie de securitate umană pentru populație, să conțină bune practici relevante pentru a asigura durabilitatea și responsabilitatea pe termen mediu și lung, inclusiv o supraveghere democratică eficace, și să promoveze statul de drept, transparența și principiile consacrate ale dreptului internațional.
- (54) Agenda 2030 subliniază importanța promovării unor societăți pașnice și favorabile incluziunii atât ca ODD 16, cât și în vederea atingerii altor rezultate în domeniul politicii de dezvoltare. ODD 16.a solicită în mod explicit „consolidarea instituțiilor naționale relevante, inclusiv prin intermediul cooperării internaționale, pentru consolidarea capacităților la toate nivelurile, în special în țările în curs de dezvoltare, pentru a preveni violența și a combate terorismul și criminalitatea”.
- (55) În comunicatul de la reuniunea la nivel înalt din 19 februarie 2016, Comitetul de asistență pentru dezvoltare al OCDE a actualizat directivele de raportare privind AOD în domeniul păcii și securității. Finanțarea acțiunilor întreprinse în conformitate cu instrumentul constituie AOD atunci când îndeplinește criteriile stabilite în respectivele directive de raportare sau în orice directive de raportare ulterioare asupra cărora Comitetul de asistență pentru dezvoltare este în măsură să convingă.
- (56) Consolidarea capacităților în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare ar trebui să fie utilizată numai în cazuri excepționale, în care obiectivele instrumentului nu pot fi realizate prin recurgerea la actori nemilitari.
- (57) Instrumentul ar trebui să valorifice experiența acumulată și lecțiile desprinse din acțiunile privind consolidarea capacităților în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, în special în urma unor consultări și evaluări relevante, desfășurate în cadrul instituit prin Regulamentul (UE) 2017/2306 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁷⁾. În acest context, Comisia ar trebui, de asemenea, să ia în considerare, după caz, evaluările comune cu statele membre.
- (58) Uniunea ar trebui să promoveze, de asemenea, o abordare sensibilă la conflicte și la dimensiunea de gen în toate acțiunile și programele din cadrul instrumentului.
- (59) Prezentului regulament i se aplică normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din TFUE. Respectivele norme sunt prevăzute în Regulamentul financiar și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, premii, achiziții publice, gestiune indirectă, instrumente financiare, garanții bugetare, asistența financiară și rambursările către experții externi și prevăd verificarea responsabilităților actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE includ, de asemenea, un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.

⁽²⁷⁾ Regulamentul (UE) 2017/2306 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2017 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 230/2014 de instituire a unui instrument care contribuie la stabilitate și pace (JO L 335, 15.12.2017, p. 6).

- (60) Tipurile de finanțare și metodele de execuție prevăzute în prezentul regulament ar trebui alese în funcție de capacitatea lor de a îndeplini obiectivele specifice ale acțiunilor și de a produce rezultate, luându-se în considerare, în special, costurile aferente controalelor, sarcina administrativă și eventualul risc de neconformitate. Atunci când se face respectiva alegere, ar trebui avută în vedere utilizarea sumelor forfetare, a costurilor unitare și a ratelor forfetare, precum și a finanțărilor care nu sunt legate de costurile operațiunii relevante, prevăzute la articolul 125 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul financiar.
- (61) În conformitate cu articolul 193 alineatul (2) din Regulamentul financiar, un grant poate fi acordat pentru o acțiune care a început deja, cu condiția ca solicitantul să poată demonstra necesitatea începerii acțiunii înainte de semnarea acordului de grant. Cu toate acestea, costurile suportate înainte de data depunerii cererii de grant nu sunt eligibile decât în cazuri excepționale justificate în mod corespunzător. Pentru a se evita orice perturbare a sprijinului acordat de Uniune care ar putea aduce atingere intereselor Uniunii, ar trebui să fie posibil ca, în decizia de finanțare, pentru o perioadă de timp limitată la începutul CFM 2021-2027 și numai în cazuri justificate în mod corespunzător, să se prevadă eligibilitatea acțiunilor și a costurilor de la 1 ianuarie 2021, chiar dacă acțiunile respective au fost implementate și costurile respective au fost suportate înainte de depunerea cererii de grant.
- (62) Noul Fond european pentru dezvoltare durabilă Plus („FEDD+”), care se bazează pe Fondul european pentru dezvoltare durabilă (FEDD) instituit prin Regulamentul (UE) 2017/1601, ar trebui să constituie un dispozitiv financiar integrat care să asigure, în întreaga lume, finanțare sub formă de granturi, asistență tehnică, instrumente financiare, garanții bugetare și operațiuni de finanțare mixtă. FEDD+, completat cu eforturi de îmbunătățire a climatului de investiții pentru parteneri, ar trebui să devină parte a Planului de investiții externe și să combine operațiunile de finanțare mixtă cu operațiuni de garantare bugetară acoperite de garanția pentru acțiunea externă, inclusiv cele care acoperă riscuri suverane legate de operațiunile de creditare, desfășurate anterior în cadrul mandatului Băncii Europene de Investiții (BEI) de acordare a împrumuturilor externe. Alocarea fondurilor care ar urma să fie utilizate pentru operațiunile FEDD+ ar trebui să se bazeze pe documentele de programare relevante, în special pe prioritățile definite în acestea, și ar trebui să ia în considerare, printre altele, realitățile și nevoile specifice ale fiecărei țări sau regiuni partenere și ponderea relativă a alocării fondurilor pentru fiecare zonă geografică prevăzută în prezentul regulament. Programarea ar trebui să conducă la un echilibru adecvat între operațiunile de finanțare mixtă și operațiunile de garantare bugetară din cadrul FEDD+, precum și alte forme de finanțare din partea Uniunii prevăzute în prezentul regulament. FEDD+ ar trebui să fie executat printr-o arhitectură de investiții deschisă și colaborativă, pentru a asigura utilizarea optimă a expertizei sectoriale și geografice a contrapărților eligibile și pentru a maximiza impactul său asupra dezvoltării. FEDD+ ar trebui să fie compus din platforme regionale de investiții în cadrul zonelor geografice vizate de prezentul regulament și, acolo unde este cazul, de Regulamentul IPA III.

Pentru a asigura o gestionare a riscurilor FEDD+ independentă, imparțială, incluzivă și transparentă, ar trebui instituit un grup de evaluare tehnică a riscurilor, deschis experților BEI, altor contrapărți eligibile și statelor membre interesate, care să fie organizat și condus de Comisie. Aceasta ar trebui să asigure punerea la dispoziție a informațiilor și analizelor în timp util și în mod transparent și cuprinzător pentru toate statele membre, ținând seama în mod corespunzător de aspectele legate de confidențialitate. Comisia ar trebui să încheie acorduri de garantare pentru acțiunea externă cu toate contrapărțile eligibile selectate, inclusiv cu BEI, după consultarea grupului de evaluare tehnică a riscurilor și ținând seama de avizul acestuia și ar trebui să prezinte elementele-cheie ale respectivelor acorduri consiliului strategic aferent.

- (63) Având în vedere rolul său conferit de tratate și experiența acumulată în ultimele decenii în sprijinirea politicilor Uniunii, BEI ar trebui să rămână un partener natural al Comisiei în ceea ce privește executarea operațiunilor în cadrul garanției pentru acțiunea externă. BEI și Comisia ar trebui să își intensifice cooperarea și coordonarea pe tot parcursul execuției garanției pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+, inclusiv pe parcursul procesului de programare și pe teren. Băncii ar trebui să i se încredințeze execuția unei componente investiționale specifice care să includă o acoperire cuprinzătoare a riscurilor pentru operațiunile cu contrapărți suverane și contrapărți subsuverane necomerciale, care ar trebui să fie exclusivă, cu excepția operațiunilor pe care BEI nu le poate efectua sau decide să nu le efectueze. Dacă este cazul, ar trebui să se stabilească pentru BEI și componente investiționale specifice neexcluzive, care să ofere o acoperire cuprinzătoare a riscurilor pentru operațiunile cu contrapărți subsuverane comerciale și pentru operațiunile de promovare a investițiilor străine directe, a comerțului și a internaționalizării economiilor țărilor partenere, inclusiv prin investiții străine directe din exterior, precum și pentru alte priorități tematice ale Uniunii în sprijinul obiectivelor instrumentului și în conformitate cu ODD, inclusiv pentru instituții europene de finanțare a dezvoltării și entități din sectorul privat din Uniune, fără a se limita însă la acestea. Pentru operațiunile din sectorul privat, garanția UE ar trebui să furnizeze numai o acoperire a riscurilor politice, care ar trebui să fie coerentă cu cea oferită de agențiile de creditare a exporturilor din statele membre.

Respectivele componente investiționale care ar trebui să constituie mandatele specifice de care BEI are nevoie pentru a acționa în afara Uniunii, ar trebui să aplice aceleași norme și condiții ca orice altă componentă investițională din cadrul FEDD+, inclusiv normele de guvernanță, și, cu excepția componentei investiționale exclusive, ar trebui să fie stabilite în conformitate cu procedura pentru eligibilitatea și selectarea operațiunilor și a contrapărților pentru garanția pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+ prevăzute în prezentul regulament. Pentru respectivele trei componente investiționale specifice BEI, suma totală orientativă ar trebui să fie de 26 725 000 000 EUR. Pentru fiecare dintre componentele investiționale, sumele ar trebui să fie justificate și confirmate în urma procesului de programare de la începutul cadrului financiar multianual și în timpul revizuirilor programării. Pentru fiecare dintre componentele investiționale, obiectivele, prioritățile și sumele, precum și implementarea lor ar trebui să asigure o aliniere deplină la nivel de politici la prioritățile Uniunii și să fie conforme cu prezentul regulament și cu programele indicative multianuale relevante, inclusiv cu prioritățile geografice și tematice ale acestuia. Metodologia de evaluare a riscurilor și de remunerare din cadrul FEDD+ ar trebui să fie aplicată în mod consecvent tuturor componentelor investiționale, inclusiv celor specifice BEI, pentru a asigura condiții de concurență echitabile. Componentele investiționale puse în aplicare de BEI ar trebui să poată acoperi oricare dintre țările eligibile pentru garanția pentru acțiunea externă, în special acolo unde nevoia este cea mai mare și în conformitate cu prioritățile geografice ale instrumentului și, după caz, ale Regulamentului IPA III. Garanțiile FEDD+ pentru operațiunile BEI cu contrapărți subsuverane comerciale și operațiunile din sectorul privat ar trebui să fie subscrise în condiții similare cu garanțiile furnizate altor contrapărți eligibile.

Garanțiile FEDD+ pentru operațiunile cu contrapărți suverane și contrapărți subsuverane necomerciale și pentru operațiunile cu contrapărți subsuverane comerciale care nu generează venituri substanțiale, subscrise de BEI sau de alte contrapărți eligibile, ar trebui să poată să fie neremunerate, pentru a contribui la reducerea costurilor de finanțare a investițiilor din sectorul public efectuate de țările partenere. În conformitate cu obiectivele și principiile generale ale instrumentului, ale documentelor indicative de programare relevante, precum și, după caz, ale Regulamentului IPA III, Comisia și BEI ar trebui să încheie acorduri de garantare pentru acțiunea externă specifice pentru componentele investiționale specifice ale BEI.

- (64) FEDD+ ar trebui să aibă drept scop sprijinirea investițiilor ca mijloc de a contribui la realizarea ODD prin încurajarea dezvoltării economice, sociale și de mediu durabile și favorabile incluziunii, a tranziției către o economie durabilă, cu valoare adăugată, și a unui mediu de investiții stabil și prin promovarea rezilienței socio-economice și de mediu a țărilor partenere, punând accentul în mod deosebit pe eradicarea sărăciei, contribuind la reducerea inegalităților socio-economice, pe creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, pe lupta împotriva schimbărilor climatice în conformitate cu Acordul de la Paris, pe adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, pe protecția și gestionarea mediului, pe crearea de locuri de muncă decente, pe baza standardelor de muncă fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), pe oportunitățile economice, pe aptitudini și spirit antreprenorial, pe sectoarele socio-economice, inclusiv întreprinderile sociale și cooperative, microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri”), pe conectivitatea durabilă, pe sprijinirea grupurilor vulnerabile și pe promovarea respectării drepturilor omului, a egalității de gen și a capacitării femeilor și tinerilor, precum și prin abordarea cauzelor socio-economice specifice profunde ale migrației neregulate și a cauzelor profunde ale strămutării forțate, în conformitate cu documentele indicative de programare relevante.

Execuția FEDD+ ar trebui să respecte obiectivele, principiile generale și cadrul de politică ale instrumentului și, după caz, ale Regulamentului IPA III, în special orientările, principiile și convențiile aplicabile convenite la nivel internațional privind investițiile, inclusiv Principiile ONU pentru investiții responsabile, Principiile directe ale ONU privind afacerile și drepturile omului, Liniile directe ale OCDE pentru societățile multinaționale, Principiile Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură pentru investiții responsabile în agricultură și sisteme alimentare, convențiile OIM, dreptul internațional al drepturilor omului și principiile eficacității dezvoltării, astfel cum au fost stabilite în Parteneriatul de la Busan pentru eficacitatea cooperării pentru dezvoltare și reafirmate la forumul la nivel înalt de la Nairobi din 2016, printre care asumarea răspunderii, alinierea, accentul pe rezultate, transparența și răspunderea reciprocă, precum și obiectivul de necondiționare a ajutorului. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită țărilor aflate în situații de fragilitate sau conflict, țărilor cel mai puțin dezvoltate, statelor insulare mici în curs de dezvoltare, țărilor fără ieșire la mare în curs de dezvoltare și țărilor sărace puternic îndatorate.

- (65) FEDD+ ar trebui să maximizeze adăugarea valorii, să abordeze disfuncționalitățile pieței și situațiile de investiții sub nivelul optim, să sprijine entitățile publice locale în sporirea și finanțarea autonomă a investițiilor lor, să furnizeze produse inovatoare și să atragă fonduri din sectorul privat. Adăugarea valorii ar trebui aplicată în conformitate cu obiectivele și principiile instrumentului și cu alte politici relevante ale Uniunii. Implicarea sectorului privat, inclusiv a IMM-urilor, în cooperarea Uniunii cu țările partenere prin intermediul FEDD+ ar trebui să aibă un impact măsurabil și suplimentar asupra dezvoltării, fără a denatura piața locală și fără a constitui concurență neloială pentru actorii economici locali. Aceasta ar trebui să fie eficientă din punctul de vedere al costurilor și transparentă și să fie bazată pe răspunderea reciprocă și pe împărțirea costurilor și a riscurilor. FEDD+ ar trebui să funcționeze ca „ghișeu unic”, primind propuneri de finanțare de la instituțiile financiare și investitorii din sectorul public sau privat și oferind o gamă largă de sprijin financiar pentru investițiile eligibile. Efectul de levier al FEDD+ ar trebui evaluat prin măsurarea mobilizării de fonduri suplimentare pentru dezvoltarea durabilă prin utilizarea sprijinului financiar din cadrul FEDD+. Efectul de levier ar trebui măsurat în conformitate cu definiția prevăzută la articolul 2 punctul 38 din Regulamentul financiar și cu normele și practicile internaționale pentru măsurarea sumelor mobilizate din sectorul privat prin intervenții oficiale de finanțare a dezvoltării, cum ar fi metodologiile Comitetului de asistență pentru dezvoltare al OCDE. Parlamentul European și Consiliul ar trebui să aibă posibilitatea de a invita contrapărți eligibile și societatea civilă la un schimb de opinii în legătură cu operațiunile de finanțare și de investiții care fac obiectul prezentului regulament.
- (66) Ar trebui să fie instituită o garanție pentru acțiunea externă pe baza actualei garanții FEDD, instituite prin Regulamentul (UE) 2017/1601, și a garanțiilor sprijinite de Fondul de garantare pentru acțiuni externe instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009. Garanția pentru acțiunea externă ar trebui să sprijine operațiunile FEDD + acoperite de garanții bugetare, asistența macrofinanciară și împrumuturile acordate țărilor terțe pe baza Deciziei 77/270/Euratom a Consiliului ⁽²⁸⁾. Aceste operațiuni ar trebui să fie sprijinite de credite alocate în cadrul instrumentului, precum și de cele alocate în temeiul Regulamentului IPA III și al Regulamentului (Euratom) 2021/948, care ar trebui să acopere, de asemenea, provizionarea și datoriile rezultate din împrumuturile de asistență macrofinanciară și, respectiv, din împrumuturile acordate țărilor terțe menționate la articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (Euratom) 2021/948. Atunci când se finanțează operațiuni FEDD+, ar trebui să se acorde prioritate celor care maximizează adăugarea valorii și impactul asupra dezvoltării, inclusiv celor care au un impact puternic asupra creării de locuri de muncă decente și al căror raport costuri-beneficii consolidează durabilitatea investițiilor și care asigură durabilitatea și impactul pe termen lung asupra dezvoltării. Operațiunile sprijinite cu ajutorul garanției pentru acțiunea externă ar trebui să fie însoțite de o evaluare *ex ante* aprofundată a aspectelor de mediu, financiare și sociale, după caz și în conformitate cu cerințele privind o mai bună legiferare.

Garanțiile bugetare și instrumentele financiare ar trebui să adere la politica Uniunii privind jurisdicțiile necooperante în scopuri fiscale și la actualizările acestora, astfel cum se prevede în actele juridice relevante ale Uniunii și în concluziile Consiliului, în special în Concluziile Consiliului din 8 noiembrie 2016 și în anexa la acestea, precum și în principiile stabilite în Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁹⁾. Se aplică toate dispozițiile relevante din Regulamentul financiar, în special cele privind gestiunea indirectă prevăzute la titlul VI din acesta. Furnizarea de servicii publice esențiale ar trebui să rămână o responsabilitate guvernamentală.

- (67) Pentru a asigura o mai mare flexibilitate, pentru a spori atractivitatea pentru sectorul privat și pentru a maximiza impactul investițiilor, ar trebui să se prevadă, în ceea ce privește contrapărțile eligibile, o derogare de la normele privind metodele de execuție a bugetului Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul financiar. Respectivul contrapărți eligibile ar putea fi, de asemenea, organisme care nu sunt însărcinate cu implementarea unui parteneriat public-privat sau organisme de drept privat dintr-o țară parteneră.
- (68) În vederea sporirii impactului garanției pentru acțiunea externă, statele membre și părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European ⁽³⁰⁾ ar trebui să aibă posibilitatea de a oferi contribuții sub formă de numerar sau de garanție. O contribuție sub formă de garanție nu ar trebui să depășească 50 % din quantumul operațiunilor garantate de Uniune. Pentru datoriile financiare care decurg din această garanție nu ar trebui să fie constituite provizioane, iar rezerva de lichidități ar trebui să fie furnizată de fondul comun de provizionare instituit prin articolul 212 din Regulamentul financiar.

⁽²⁸⁾ Decizia 77/270/Euratom a Consiliului din 29 martie 1977 de mandatare a Comisiei să acorde împrumuturi Euratom pentru a contribui la finanțarea centralelor nucleare (JO L 88, 6.4.1977, p. 9).

⁽²⁹⁾ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO L 141, 5.6.2015, p. 73).

⁽³⁰⁾ JO L 1, 3.1.1994, p. 3.

- (69) Deseori, acțiunile externe sunt implementate într-un mediu foarte volatil, care impune adaptarea permanentă și rapidă la necesitățile în continuă schimbare ale partenerilor Uniunii, la provocările globale care afectează drepturile omului, democrația și buna guvernare, securitatea și stabilitatea, schimbările climatice și mediul, și oceanele, precum și la provocările legate de migrație și strămutarea forțată și de cauzele profunde ale acesteia. Concilierea principiului previzibilității cu necesitatea de a reacționa rapid la noile nevoi presupune așadar o adaptare a execuției financiare a programelor. Pentru a spori capacitatea Uniunii de a reacționa la nevoi neprevăzute și pe baza experienței încununată de succes a Fondului european de dezvoltare, ar trebui ca o anumită sumă să fie lăsată nealocată astfel încât să poată constitui o rezervă pentru provocările și prioritățile emergente. Aceasta ar trebui să fie mobilizată în conformitate cu procedurile stabilite în prezentul regulament.
- (70) Rezerva pentru provocările și prioritățile emergente ar trebui să garanteze următoarele resurse suplimentare: 200 000 000 EUR pentru programul tematic privind drepturile omului și democrația, 200 000 000 EUR pentru programul tematic privind organizațiile societății civile și 600 000 000 EUR pentru programul tematic privind provocările globale.
- (71) Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European informații detaliate înainte de mobilizarea fondurilor aferente rezervei pentru provocările și prioritățile emergente și ar trebui să țină seama pe deplin de observațiile acestuia cu privire la natura, obiectivele și valorile financiare avute în vedere.
- (72) Prin urmare, respectând principiul conform căruia bugetul Uniunii este stabilit în fiecare an, prezentul regulament ar trebui să păstreze posibilitatea de a se aplica mecanismele de flexibilitate care sunt deja autorizate prin Regulamentul financiar pentru alte politici, și anume reportările și reangajările de fonduri, pentru a asigura utilizarea eficientă a fondurilor Uniunii atât pentru cetățenii Uniunii, cât și pentru țările partenere, valorificând astfel la maximum fondurile Uniunii care sunt disponibile pentru intervențiile din cadrul acțiunii externe a Uniunii.
- (73) Consolidarea capacităților actorilor militari din țările terțe ar trebui realizată ca parte a politicii de cooperare pentru dezvoltare a Uniunii atunci când urmărește în principal obiective din domeniul dezvoltării și ca parte a politicii externe și de securitate comune (PESC) a Uniunii atunci când urmărește în principal obiective din domeniul păcii și securității, în conformitate cu articolul 40 din TUE. Prezentul regulament respectă aplicarea procedurilor și sfera de aplicare a competențelor instituțiilor în temeiul politicii de cooperare pentru dezvoltare și al PESC ale Uniunii.
- (74) Acțiunile în temeiul instrumentului care implică furnizarea sau finanțarea de echipamente, servicii sau tehnologii ar trebui să fie în conformitate cu dispozițiile relevante din dreptul Uniunii, dreptul național și dreptul internațional, în special cu normele prevăzute în Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului ⁽³¹⁾, cu măsurile restrictive ale Uniunii, precum și cu Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³²⁾. Evaluările riscurilor efectuate de Comisie în cadrul instrumentului nu aduc atingere evaluării de către statele membre a cererilor de acordare a licenței de export. Fiecare stat membru ar trebui să evalueze cererile de acordare a licenței de export care i-au fost adresate, inclusiv cele referitoare la transferurile interguvernamentale, cu privire la elementele incluse în Lista comună a UE cuprinzând produsele militare, de la caz la caz, în funcție de criteriile stabilite în Poziția comună 2008/944/PESC. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³³⁾, astfel de acțiuni nu ar trebui să finanțeze furnizarea niciunui tip de echipament care poate fi utilizat pentru tortură sau alte pedepse ori tratamente crude, inumane sau degradante.
- (75) Decizia de asociere peste mări, inclusiv Groenlanda, stabilește pachetul financiar pentru asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniune. Pachetul financiar respectiv reprezintă principala sursă de finanțare pentru țările și teritoriile de peste mări. În temeiul Deciziei de asociere peste mări, inclusiv Groenlanda, persoanele și entitățile stabilite în țări și teritorii de peste mări ar trebui să fie eligibile pentru finanțare în temeiul deciziei respective, sub rezerva regulilor și obiectivelor sale și a eventualelor mecanisme aplicabile statului membru de care aparține țara sau teritoriul de peste mări respectiv. Mai mult, cooperarea dintre țările partenere și țările și teritoriile de peste mări, precum și regiunile ultraperiferice ale Uniunii în temeiul articolului 349 din TFUE ar trebui să fie încurajată în domeniile de interes comun.

⁽³¹⁾ Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99).

⁽³²⁾ Regulamentul (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare (JO L 206, 11.6.2021, p. 1).

⁽³³⁾ Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (JO L 30, 31.1.2019, p. 1).

- (76) În scopul de a consolida însușirea de către țările partenere a propriilor procese de dezvoltare și durabilitate a ajutorului extern, Uniunea ar trebui, după caz, să favorizeze recurgerea la instituțiile, capacitățile și cunoștințele de specialitate și sistemele și procedurile proprii ale țărilor partenere pentru toate aspectele legate de ciclul de viață al proiectului de cooperare, asigurând totodată implicarea deplină a guvernelor locale și a societății civile. Uniunea ar trebui să pună la dispoziția potențialilor beneficiari de finanțare din partea Uniunii informații și formare privind modul în care se poate solicita finanțare din partea Uniunii.
- (77) Comunicarea promovează dezbateră democratică, consolidează controlul instituțional și controlul asupra finanțării din partea Uniunii și contribuie la creșterea credibilității Uniunii. Uniunea și beneficiarii de finanțare din partea Uniunii ar trebui să sporească vizibilitatea acțiunii Uniunii și să comunice în mod adecvat cu privire la valoarea adăugată a sprijinului furnizat de Uniune. În această privință, în conformitate cu Regulamentul financiar, acordurile încheiate cu beneficiarii finanțării din partea Uniunii ar trebui să conțină obligații care să asigure o vizibilitate adecvată, iar Comisia ar trebui să acționeze în mod corespunzător și în timp util atunci când aceste obligații nu sunt îndeplinite.
- (78) Planurile de acțiune anuale sau multianuale și măsurile menționate în prezentul regulament ar trebui să constituie programe de lucru în sensul Regulamentului financiar. Planurile de acțiune anuale sau multianuale ar trebui să conștie dintr-un ansamblu de măsuri regrupate într-un singur document.
- (79) În conformitate cu Regulamentul financiar, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁴⁾ și cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95 ⁽³⁵⁾, (Euratom, CE) nr. 2185/96 ⁽³⁶⁾ și (UE) 2017/1939 ⁽³⁷⁾ ale Consiliului, interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv măsuri referitoare la prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv a fraudei, la recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau incorect utilizate și, dacă este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (Euratom, CE) nr. 2185/96 și (UE, Euratom) nr. 883/2013, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) are competența de a desfășura investigații administrative, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) este împuternicit să investigheze și să urmărească penal infracțiunile care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁸⁾.

În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde drepturile necesare și să permită accesul reprezentanților Comisiei, ai OLAF, ai Curții de Conturi și, în ceea ce privește statele membre care participă la forma de cooperare consolidată în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1939, ai EPPO și să se asigure că orice terț implicat în execuția fondurilor din partea Uniunii acordă drepturi echivalente. Din acest motiv, acordurile cu țările și teritoriile terțe și cu organizațiile internaționale, precum și orice contract sau acord care rezultă din implementarea instrumentului ar trebui să conțină dispoziții menite să împuternicească în mod expres Comisia, Curtea de Conturi și OLAF să efectueze astfel de audituri, verificări și inspecții la fața locului, în conformitate cu competențele lor respective, și să se asigure că orice terți implicați în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (80) Instrumentul ar trebui să contribuie la lupta internațională împotriva fraudei fiscale, a evaziunii fiscale, a fraudei, a corupției și a spălării de bani.
- (81) În vederea completării sau a modificării anumitor elemente neesențiale din prezentul regulament, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui să fie delegată Comisiei în ceea ce privește modificarea sumei pentru acțiuni de consolidare a capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, a sumei maxime pentru garanția pentru acțiunea externă, a ratelor de provizionare și a sumei maxime de provizionare pentru garanția pentru acțiune externă, a domeniilor de cooperare și de intervenție enumerate în anexele II, III și IV, a domeniilor prioritare ale operațiunilor FEDD+ enumerate în anexa V, a indicatorilor din anexa VI, precum și în ceea ce privește completarea prezentului regulament cu obiective specifice și

⁽³⁴⁾ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

⁽³⁵⁾ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1).

⁽³⁶⁾ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁽³⁷⁾ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

⁽³⁸⁾ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

domenii prioritare de cooperare derivate din domenii de cooperare pentru programele geografice prevăzute în anexa II, inclusiv o stabilire a ordinii priorităților pe subregiuni, obiective tematice și alocări financiare orientative pentru anumite subregiuni, și completarea prezentului regulament cu dispoziții privind instituirea unui cadru de monitorizare și de evaluare. Este deosebit de important ca, pe parcursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv cu părțile interesate relevante, cum ar fi societatea civilă și experții, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare ⁽³⁹⁾. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

- (82) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a dispozițiilor relevante din prezentul regulament, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivul competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁰⁾.
- (83) În temeiul punctelor 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare, prezentul program ar trebui să fie evaluat pe baza informațiilor colectate în conformitate cu cerințe de monitorizare specifice, evitând totodată sarcinile administrative excesive, în special pentru statele membre, precum și o reglementare excesivă. Cerințele respective ar trebui să includă, după caz, indicatori cuantificabili pe baza cărora să se evalueze efectele programului pe teren.
- (84) Trimiterile la instrumentele de asistență externă ale Uniunii menționate la articolul 9 din Decizia 2010/427/UE a Consiliului ⁽⁴¹⁾, care sunt înlocuite de prezentul regulament, ar trebui interpretate ca trimiteri la prezentul regulament. Comisia ar trebui să se asigure că prezentul regulament este pus în aplicare în conformitate cu rolul Serviciului European de Acțiune Externă, astfel cum este prevăzut în respectiva decizie.
- (85) Acțiunile și măsurile prevăzute în prezentul regulament ar trebui, după caz, să fie complementare măsurilor adoptate de Uniune în vederea realizării obiectivelor PESC în cadrul titlului V capitolul 2 din TUE și măsurilor adoptate în cadrul părții a cincea titlul IV din TFUE, ar trebui să fie coerente cu acestea și ar trebui să le respecte.
- (86) Întrucât obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.
- (87) Decizia nr. 466/2014/UE ar trebui modificată și abrogată, iar Regulamentele (UE) 2017/1601 și (CE, Euratom) nr. 480/2009 ar trebui abrogate.
- (88) Pentru a se garanta continuitatea în acordarea sprijinului în domeniul de politică relevant și pentru a permite ca implementarea să înceapă de la debutul CFM 2021-2027, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență și ar trebui să se aplice cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2021,

⁽³⁹⁾ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

⁽⁴⁰⁾ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

⁽⁴¹⁾ Decizia 2010/427/UE a Consiliului din 26 iulie 2010 privind organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă (JO L 201, 3.8.2010, p. 30).

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală” (denumit în continuare „instrumentul”), inclusiv Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus („FEDD +”) și garanția pentru acțiune externă, pentru perioada CFM 2021-2027.

Prezentul regulament stabilește obiectivele instrumentului, bugetul pentru perioada 2021-2027, formele de finanțare din partea Uniunii și normele pentru furnizarea acestei finanțări.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „program indicativ la nivel de țară” înseamnă un program indicativ care acoperă o singură țară;
2. „program indicativ multinațional” înseamnă un program indicativ care acoperă mai multe țări;
3. „program regional” înseamnă un program indicativ multinațional care acoperă mai multe țări terțe din aceeași zonă geografică, astfel cum este prevăzută la articolul 4 alineatul (2);
4. „program indicativ transregional” înseamnă un program indicativ multinațional care acoperă mai multe țări terțe din zone geografice diferite, astfel cum sunt prevăzute la articolul 4 alineatul (2);
5. „cooperare transfrontalieră” înseamnă cooperarea dintre unul sau mai multe state membre, pe de o parte, și unul sau mai multe state și teritorii terțe, pe de altă parte, la frontierele terestre și maritime externe limitrofe ale Uniunii și acoperă, de asemenea, cooperarea transnațională în teritorii transnaționale mai extinse sau în bazine maritime, precum și cooperarea interregională prevăzută într-un regulament (al Parlamentului European și al Consiliului privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională (denumit în continuare Regulamentul Interreg);
6. „entitate juridică” înseamnă o persoană fizică sau o persoană juridică constituită și recunoscută ca atare în temeiul dreptului Uniunii, al dreptului internațional sau al dreptului intern, care are personalitate juridică și capacitatea de a acționa în nume propriu, de a exercita drepturi și de a-și asuma obligații, sau o entitate care nu are personalitate juridică astfel cum se menționează la articolul 197 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul financiar;
7. „organizație a societății civile” înseamnă o gamă largă de actori cu roluri și mandate multiple, care pot varia în timp și de la o instituție la alta sau de la o țară la alta, și include toate structurile nestatale, nonprofit, independente și nonviolente, în cadrul cărora oamenii se organizează pentru a urmări obiective și idealuri comune, inclusiv politice, culturale, religioase, de mediu, sociale sau economice, care funcționează la nivel local, național, regional sau internațional și care cuprind organizații urbane și rurale, formale sau informale;
8. „autoritate locală” cuprinde instituții publice cu personalitate juridică care sunt componente ale structurii statului, sub nivelul administrației centrale, cum ar fi satele, municipalitățile, districtele, județele, provinciile sau regiunile, care răspund în fața cetățenilor și care sunt compuse de obicei dintr-un organ deliberativ sau de elaborare a politicilor, cum ar fi un consiliu sau o adunare, și un organ executiv, cum ar fi un primar sau un alt funcționar executiv, care sunt alese sau selectate în mod direct sau indirect la nivel local;

9. „componentă investițională” înseamnă un domeniu specific în care garanția pentru acțiunea externă în temeiul FEDD+ oferă sprijin portofoliilor de investiții din anumite regiuni, țări sau sectoare de activitate;
10. „adiționalitate” înseamnă principiul întemeiat pe articolul 209 alineatul (2) din Regulamentul financiar, conform căruia, în contextul prezentului regulament și al Regulamentului IPA III, sprijinul din cadrul garanției pentru acțiunea externă acordat în temeiul FEDD+ contribuie la dezvoltarea durabilă prin operațiuni care nu ar fi putut fi desfășurate fără această garanție sau care produc rezultate pozitive cu mult peste ceea ce s-ar fi putut realiza fără aceasta. Principiul adiționalității înseamnă, de asemenea, că operațiunile sprijinite de garanția pentru acțiunea externă atrage finanțări din partea sectorului privat, abordează disfuncționalități ale pieței sau situații de investiții sub nivelul optim și îmbunătățesc calitatea, durabilitatea, impactul sau amploarea unei investiții. Acest principiu asigură, de asemenea, faptul că operațiunile sprijinite de garanția pentru acțiunea externă nu înlocuiesc sprijinul unui stat membru, finanțarea privată sau altă intervenție financiară internațională sau din partea Uniunii și evită excluderea altor investiții publice sau private, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător în conformitate cu obiectivele și principiile instrumentului. Proiectele sprijinite de garanția pentru acțiunea externă au, de regulă, un profil de risc mai ridicat decât portofoliul de investiții sprijinit de contrapărțile eligibile în temeiul politicilor lor obișnuite de investiții fără garanția pentru acțiunea externă;
11. „operațiune cu contrapărți suverane și subsuverane necomerciale” înseamnă orice operațiune în care contrapartea este fie direct un stat, fie o entitate publică susținută integral de o garanție explicită din partea statului deoarece nu are capacitatea juridică sau autonomia sau capacitatea financiară de a beneficia de finanțarea directă necesară;
12. „operațiune cu contrapărți subsuverane comerciale” înseamnă orice operațiune în care contrapartea este o entitate publică care nu este susținută de o garanție explicită din partea unui stat și care este capabilă din punct de vedere financiar să împrumute pe propriul risc și are capacitatea juridică de a face acest lucru;
13. „contribuitor” înseamnă o instituție financiară internațională, un stat membru sau o instituție publică dintr-un stat membru, o agenție publică sau o altă entitate publică sau privată care contribuie la fondul comun de provizionare;
14. „țară parteneră” înseamnă o țară sau un teritoriu care poate beneficia de sprijin din partea Uniunii în cadrul instrumentului în temeiul articolului 4.

În sensul prezentului regulament, atunci când se face trimitere la drepturile omului, se înțelege că acestea includ libertățile fundamentale.

Articolul 3

Obiectivele instrumentului

- (1) Obiectivele generale ale instrumentului sunt:
  - (a) afirmarea și promovarea valorilor, a principiilor și a intereselor fundamentale ale Uniunii în întreaga lume, pentru a urmări realizarea obiectivelor și principiilor acțiunii externe a Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 3 alineatul (5) și la articolele 8 și 21 din TUE, contribuind astfel la reducerea și, pe termen lung, la eradicarea sărăciei, la consolidarea, sprijinirea și promovarea democrației, a statului de drept și a drepturilor omului, a dezvoltării durabile și a luptei împotriva schimbărilor climatice, precum și la abordarea migrației neregulamentare și a strămutării forțate a populației, inclusiv a cauzelor lor profunde;
  - (b) contribuirea la promovarea multilateralismului, la realizarea angajamentelor și obiectivelor internaționale la care Uniunea a consimțit, în special a ODD, a Agendei 2030 și a Acordului de la Paris;
  - (c) promovarea de parteneriate mai strânse cu țările terțe, inclusiv cu țările din cadrul politicii europene de vecinătate, pe baza intereselor reciproce și a asumării responsabilității, cu scopul de a promova stabilizarea, buna guvernare și consolidarea rezilienței.
- (2) Obiectivele specifice ale instrumentului sunt:
  - (a) sprijinirea și promovarea dialogului și a cooperării cu țările și regiunile terțe din vecinătatea UE, din Africa Subsahariană, din Asia și Pacific, precum și de pe continentul american și zona Caraibilor;
  - (b) dezvoltarea unor parteneriate consolidate speciale și a unei cooperări politice sporite cu țările din cadrul politicii europene de vecinătate, având la bază cooperarea, pacea și stabilitatea și un angajament comun față de valorile universale ale democrației, statului de drept și respectării drepturilor omului și vizând o democrație profundă și durabilă și o integrare socio-economică progresivă, precum și contacte interpersonale;

- (c) la nivel global:
- (i) protejarea, promovarea și favorizarea democrației și a statului de drept, inclusiv a mecanismelor de responsabilizare, și a drepturilor omului, inclusiv egalitatea de gen și protecția apărătorilor drepturilor omului și inclusiv în împrejurările cele mai dificile și în situații de urgență;
  - (ii) sprijinirea organizațiilor societății civile;
  - (iii) consolidarea stabilității și a păcii și prevenirea conflictelor, contribuind astfel la protecția civililor; și
  - (iv) abordarea altor provocări globale, cum ar fi schimbările climatice, protecția biodiversității și a mediului, precum și migrația și mobilitatea;
- (d) asigurarea unui răspuns rapid pentru:
- (i) situații de criză, instabilitate și conflict, inclusiv cele care pot rezulta din fluxurile migratorii și strămutarea forțată și din amenințările hibride;
  - (ii) provocările în materie de reziliență, inclusiv dezastre naturale și provocate de om, și asigurarea legăturii între ajutorul umanitar și acțiunile pentru dezvoltare; și
  - (iii) nevoile și prioritățile politicii externe a Uniunii.
- (3) Îndeplinirea obiectivelor menționate la alineatele (1) și (2) din prezentul articol se măsoară pe baza indicatorilor relevanți, astfel cum sunt menționați la articolul 41.
- (4) Cel puțin 93 % din cheltuielile în cadrul instrumentului îndeplinesc criteriile pentru acordarea de AOD stabilite de Comitetul de asistență pentru dezvoltare al OCDE, contribuind astfel la îndeplinirea angajamentelor colective din cadrul asistenței oficiale pentru dezvoltare, inclusiv în ceea ce privește țările cel mai puțin dezvoltate. Se ține seama de particularităților cheltuielilor legate de țările și teritoriile partenere enumerate în anexa I.

Articolul 4

Domeniu de aplicare și structură

- (1) Finanțarea din partea Uniunii în cadrul instrumentului este executată prin:
- (a) programe geografice;
  - (b) programe tematice;
  - (c) acțiuni de răspuns rapid.
- (2) Programele geografice cuprind cooperarea la nivel de țară și la nivel multinațional din următoarele zone:
- (a) vecinătate;
  - (b) Africa Subsahariană;
  - (c) Asia și Pacific;
  - (d) continentul american și zona Caraibilor.

Programele geografice pot viza toate țările terțe, cu excepția țărilor candidate și a potențialilor candidați la aderare, astfel cum sunt definite în Regulamentul IPA III, și a țărilor și teritoriilor de peste mări.

Pot fi instituite și programe geografice cu acoperire continentală sau transregională, în special un program panafrican care să se aplice țărilor din Africa în temeiul literelor (a) și (b) de la primul paragraf și un program care să se aplice țărilor din Africa, zona Caraibilor și Pacific în temeiul literelor (b), (c) și (d) de la primul paragraf.

Programele geografice din zona de vecinătate pot viza orice țară sau teritoriu enumerat în anexa I.

În vederea îndeplinirii obiectivelor instrumentului, programele geografice se bazează pe domeniile de cooperare stabilite în anexa II.

- (3) Programele tematice înglobează acțiuni legate de realizarea ODD la nivel mondial, în următoarele domenii:
- (a) drepturile omului și democrația;

- (b) organizațiile societății civile;
- (c) pace, stabilitate și prevenirea conflictelor;
- (d) provocări globale.

Programele tematice pot viza toate țările terțe, precum și țările și teritoriile de peste mări.

În vederea îndeplinirii obiectivelor instrumentului, programele tematice se bazează pe domeniile de intervenție prevăzute în anexa III.

- (4) Acțiunile de răspuns rapid permit o intervenție timpurie pentru:
  - (a) contribuirea la pace, la stabilitate și la prevenirea conflictelor în situații de urgență, de criză emergentă, de criză și post-criză, inclusiv cele care pot rezulta din fluxurile migrației și strămutarea forțată;
  - (b) contribuirea la consolidarea rezilienței statelor, a societăților, a comunităților și a persoanelor și la crearea unei legături între ajutorul umanitar și acțiunea pentru dezvoltare, precum și, după caz, la consolidarea păcii;
  - (c) abordarea nevoilor și priorităților politicii externe a Uniunii.

Acțiunile de răspuns rapid pot viza toate țările terțe, precum și țările și teritoriile de peste mări.

În vederea îndeplinirii obiectivelor instrumentului, acțiunile de răspuns rapid se bazează pe domeniile de intervenție prevăzute în anexa IV.

- (5) Acțiunile în temeiul instrumentului sunt implementate în principal prin intermediul programelor geografice.

Acțiunile implementate prin intermediul programelor tematice sunt complementare acțiunilor finanțate în temeiul programelor geografice și sprijină inițiativele globale și transregionale care vizează îndeplinirea obiectivelor convenite pe plan internațional, în special a ODD și a Acordului de la Paris, precum și protejarea bunurilor publice globale sau găsirea de soluții pentru provocările globale. Acțiunile implementate prin intermediul programelor tematice pot fi întreprinse, de asemenea în cazul în care:

- (a) nu există niciun program geografic;
- (b) programul geografic a fost suspendat;
- (c) nu există niciun acord privind acțiunea respectivă cu țara parteneră respectivă; sau
- (d) acțiunea nu poate fi abordată în mod adecvat prin programele geografice.

Acțiunile de răspuns rapid sunt complementare programelor geografice și tematice. Aceste acțiuni sunt concepute și implementate astfel încât să permită, acolo unde este cazul, continuitatea lor în cadrul programelor geografice sau tematice.

- (6) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica anexele II, III și IV.

- (7) Comisia este împuternicită să adopte un act delegat în conformitate cu articolul 44, până la 31 decembrie 2021, pentru a completa prezentul regulament cu dispoziții care stabilesc:

- (a) obiective specifice sau domenii prioritare de cooperare derivate din domeniile de cooperare pentru programele geografice din anexa II, inclusiv o prioritizare, pentru următoarele regiuni: vecinătatea sudică, vecinătatea estică, Africa de Vest, Africa de Est și Centrală, Africa de Sud și Oceanul Indian, Orientul Mijlociu, Asia Centrală, Asia de Sud, Asia de Nord și de Sud-Est, Pacific, continentul american și zona Caraibilor;
- (b) obiective tematice indicative pentru pilonul geografic; și
- (c) alocări financiare indicative pentru subregiunile Africa de Vest, Africa de Est și Centrală, Africa de Sud și Oceanul Indian.

Actul delegat menționat la primul paragraf de la prezentul alineat se revizuieste cu ocazia evaluării intermediare menționate la articolul 42 alineatul (2).

*Articolul 5***Consecvență, coerență, sinergii și complementaritate**

(1) În implementarea instrumentului, se asigură atât consecvența, coerența, sinergiile și complementaritatea cu toate domeniile acțiunii externe a Uniunii, inclusiv alte instrumente de finanțare externă, și cu alte politici și programe relevante ale Uniunii, cât și coerența politicilor din domeniul dezvoltării.

În acest sens, Uniunea ține seama de impactul tuturor politicilor interne și externe asupra dezvoltării durabile și urmărește să promoveze sinergii și complementarități sporite, în special cu politica comercială, cu cooperarea economică și cu alte tipuri de cooperare sectorială.

(2) Acțiunile care se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 1257/96 nu sunt finanțate în temeiul instrumentului.

(3) După caz, o acțiune care a beneficiat de o contribuție în cadrul instrumentului poate primi o contribuție și din partea altui program al Uniunii, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Instrumentul poate, de asemenea, să contribuie la măsurile instituite în cadrul altor programe ale Uniunii, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Normele programului relevant al Uniunii se aplică contribuției corespunzătoare la acțiune. Finanțarea cumulativă nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii. Sprijinul din partea diferitelor programe ale Uniunii poate fi calculat pe bază proporțională în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile de acordare a sprijinului.

*Articolul 6***Buget**

(1) Pachetul financiar pentru implementarea instrumentului pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2027 este de 79 462 000 000 EUR în prețuri curente.

(2) Pachetul financiar menționat la alineatul (1) este compus din:

(a) 60 388 000 000 EUR pentru programele geografice:

- cel puțin 19 323 000 000 EUR pentru vecinătate;
- cel puțin 29 181 000 000 EUR pentru Africa Subsahariană;
- 8 489 000 000 EUR pentru Asia și Pacific;
- 3 395 000 000 EUR pentru continentul american și zona Caraibilor;

(b) 6 358 000 000 EUR pentru programele tematice:

- 1 362 000 000 EUR pentru drepturile omului și democrație;
- 1 362 000 000 EUR pentru organizațiile societății civile;
- 908 000 000 EUR pentru pace, stabilitate și prevenirea conflictelor;
- 2 726 000 000 EUR pentru provocări globale;

(c) 3 182 000 000 EUR pentru acțiuni de răspuns rapid.

(3) Rezerva pentru provocările și prioritățile emergente, în valoare de 9 534 000 000 EUR, majorează sumele menționate la alineatul (2) literele (a), (b) și (c) de la prezentul articol în conformitate cu articolul 17.

(4) Pachetul financiar menționat la alineatul (2) litera (a) corespunde unui procent de cel puțin 75 % din pachetul financiar menționat la alineatul (1).

(5) Acțiunilor prevăzute la articolul 9 li se alocă o finanțare de până la 270 000 000 EUR. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica această sumă.

*Articolul 7***Cadrul de politică**

Acordurile de asociere, acordurile de parteneriat și cooperare, acordurile multilaterale la care Uniunea este parte și alte acorduri prin care se stabilește o relație cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic între Uniune și țările partenere, precum și concluziile Consiliului European, concluziile Consiliului, declarațiile adoptate ca urmare a reuniunilor la nivel înalt sau concluziile reuniunilor cu țările partenere la nivel de șefi de stat sau de guvern ori de miniștri, rezoluțiile Parlamentului European și comunicările Comisiei și ale Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („Înaltul Reprezentant”) constituie cadrul general de politică pentru implementarea instrumentului.

*Articolul 8***Principii generale**

(1) Uniunea urmărește să promoveze, să dezvolte și să consolideze principiile democrației, bunei guvernante, statului de drept, respectării drepturilor omului, inclusiv a universalității și indivizibilității acestora, și a libertăților fundamentale, precum și respectării demnității umane, și principiile egalității și solidarității, pe care este fondată, prin dialog și cooperare cu țările, regiunile și societatea civilă care îi sunt partenere, inclusiv prin intermediul acțiunii în cadrul forurilor multilaterale.

(2) Instrumentul aplică o abordare bazată pe drepturi, care înglobează toate drepturile omului, fie ele civile și politice sau economice, sociale și culturale, scopul fiind de a integra principiile drepturilor omului, de a sprijini titularii de drepturi atunci când și le revendică, punând accentul pe persoanele și grupurile mai sărace, marginalizate și vulnerabile, inclusiv persoanele cu handicap, și de a sprijini țările partenere în punerea în aplicare a obligațiilor lor internaționale în domeniul drepturilor omului. Această abordare are drept repere principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă”, principiul egalității și principiul nediscriminării pe niciun criteriu.

(3) Instrumentul promovează egalitatea de gen, drepturile și capacitarea femeilor și fetelor și nediscriminarea pe niciun criteriu, prin intermediul unor acțiuni orientate și integrate. De asemenea, acesta acordă o atenție deosebită drepturilor copilului și capacitării tinerilor.

(4) Instrumentul se implementează în deplină conformitate cu angajamentul Uniunii față de promovarea, protejarea și respectarea tuturor drepturilor omului și față de implementarea deplină și efectivă a Platformei de acțiune de la Beijing și a Programului de acțiune al ICPD și a rezultatelor conferințelor de revizuire a acestora și, în acest context, față de sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente. În acest sens, instrumentul sprijină angajamentul Uniunii față de promovarea, protejarea și realizarea dreptului fiecărei persoane de a avea control deplin asupra aspectelor legate de sexualitatea sa și de sănătatea sa sexuală și reproductivă și de a hotărî în mod liber și responsabil cu privire la aceste aspecte, fără discriminare, coerciție și violență. De asemenea, sprijină necesitatea unui acces universal la informații cuprinzătoare de calitate și abordabile ca preț în materie de sănătate sexuală și reproductivă, la educație de calitate și abordabilă ca preț, inclusiv la educație cuprinzătoare în materie de sexualitate, și la servicii de asistență medicală de calitate și abordabile ca preț.

(5) Uniunea sprijină, după caz, punerea în aplicare a cooperării și dialogului la nivel bilateral, regional și multilateral, a acordurilor comerciale și de asociere, a acordurilor de parteneriat și a cooperării tripartite.

În ceea ce privește bunurile și provocările globale, Uniunea promovează o abordare multilaterală și bazată pe norme și pe valori și cooperează cu statele membre, cu țările partenere, cu organizațiile internaționale și cu alți donatori în această privință.

Uniunea promovează multilateralismul efectiv în încurajarea cooperării cu organizațiile internaționale și cu alți donatori.

Uniunea ține seama și abordează în cadrul dialogului politic desfășurat periodic cu țările partenere rezultatele obținute de acestea în punerea în aplicare a obligațiilor și angajamentelor, inclusiv a Agendei 2030, a convențiilor internaționale privind drepturile omului și a altor convenții, inclusiv cele privind standardele în materie de securitate nucleară, a acordurilor internaționale, în special a Acordului de la Paris, și a relațiilor contractuale cu Uniunea, în special a acordurilor de asociere, a acordurilor de parteneriat și de cooperare și a acordurilor comerciale.

(6) Cooperarea dintre Uniune și statele membre, pe de o parte, și țările partenere, pe de altă parte, promovează și se bazează pe principiile eficacității dezvoltării, după caz, la nivelul tuturor modalităților, și anume: însușirea priorităților de dezvoltare de către țările partenere, concentrarea pe rezultate, parteneriate pentru dezvoltare incluzive, transparență și asumarea reciprocă a răspunderii. Uniunea promovează o mobilizare și o utilizare eficace și eficientă a resurselor.

În conformitate cu principiul parteneriatului incluziv și al transparenței, Comisia se asigură, după caz, că părțile interesate relevante din țările partenere, inclusiv organizațiile societății civile și autoritățile locale, sunt consultate în mod corespunzător și au acces în timp util la informații relevante care le permit să fie implicate în mod adecvat și să joace un rol semnificativ în procesele de elaborare, de implementare și de monitorizare conexe a programelor. După caz, Comisia asigură, de asemenea, urmărirea unui dialog consolidat cu sectorul privat.

În conformitate cu principiul asumării responsabilității, Comisia privilegiază, după caz, utilizarea instituțiilor și sistemelor țărilor partenere pentru implementarea programelor.

(7) Pentru a favoriza complementaritatea și eficacitatea acțiunilor și inițiativelor lor, Uniunea și statele membre asigură coordonarea politicilor lor și se consultă periodic cu privire la programele lor de asistență, inclusiv în cadrul organizațiilor internaționale și cu ocazia conferințelor internaționale.

Uniunea și statele membre își coordonează programele lor de sprijin respective cu scopul de a spori eficacitatea și eficiența.

Prin urmare, Uniunea promovează incluziunea în implementarea instrumentului și colaborarea cu statele membre, cu scopul de a maximiza valoarea adăugată și luând în considerare experiența și capacitățile, consolidând astfel interesele, valorile și obiectivele comune. Uniunea încurajează schimbul de bune practici și de cunoștințe între organisme și experții statelor membre.

(8) Programele și acțiunile în temeiul instrumentului integrează lupta împotriva schimbărilor climatice, protecția mediului, drepturile omului, democrația, egalitatea de gen și, după caz, reducerea riscurilor de dezastre și țin cont de legăturile dintre ODD, pentru a promova acțiuni integrate care pot genera beneficii conexe și care pot îndeplini obiective multiple într-un mod coerent. Aceste programe și acțiuni se bazează pe o analiză cuprinzătoare și multidisciplinară a contextului, capacităților, riscurilor și vulnerabilităților, integrează abordarea privind reziliența și sunt sensibile la conflicte, luând în considerare prevenirea conflictelor și consolidarea păcii. Acestea au ca reper principiul de a nu aduce prejudicii și principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă.

(9) Instrumentul promovează utilizarea digitalizării ca factor puternic de stimulare a dezvoltării durabile și a creșterii favorabile incluziunii.

(10) Se urmărește o abordare mai coordonată, holistică și structurată cu privire la migrație cu partenerii, ținând cont de importanța abordării cauzelor profunde ale migrației neregulate și ale strămutării forțate a populației. Aceasta maximizează sinergiile și construiește parteneriate cuprinzătoare, acordând în același timp o atenție deosebită țărilor de origine și de tranzit. Respectiva abordare combină toate instrumentele adecvate și efectul de levier necesar printr-o abordare flexibilă de stimulare cu posibile modificări, după caz în acest context, în alocarea finanțării legate de migrație, în conformitate cu principiile de programare ale instrumentului. Abordarea ia în considerare cooperarea eficace și punerea în aplicare a acordurilor și dialogurilor Uniunii privind migrația. Aceste acțiuni se implementează cu respectarea deplină a dreptului internațional, inclusiv a dreptului internațional al drepturilor omului și a dreptului refugiaților, precum și a competențelor Uniunii și naționale. Eficacitatea acestei abordări se evaluează anual sau atunci când este necesar. Acțiunile legate de migrație în cadrul instrumentului se implementează în sprijinul obiectivelor politicii Uniunii în domeniul migrației prin intermediul unui mecanism de finanțare flexibil.

(11) Comisia asigură faptul că acțiunile adoptate în cadrul instrumentului în ceea ce privește combaterea terorismului și a criminalității organizate, securitatea cibernetică și combaterea criminalității informatice, precum și consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare se implementează în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv cu dreptul internațional al drepturilor omului și cu dreptul internațional umanitar. În acest scop, Comisia stabilește un cadru corespunzător de evaluare a riscurilor și de monitorizare. În acest cadru, Comisia elaborează orientări operaționale pentru a se asigura că drepturile omului sunt luate în considerare în elaborarea și implementarea acestor acțiuni.

Astfel de acțiuni se bazează pe analize periodice și solide ale conflictelor pentru a asigura sensibilitatea la conflicte și pentru a pune în aplicare o abordare de reformă a sectorului de securitate care să contribuie la guvernanta democratică, la asumarea responsabilității și la securitatea umană, incluzând beneficii pentru populația locală. Aceste măsuri sunt integrate, după caz, în contextul unei asistențe pe termen mai lung care să vizeze reformarea sectorului de securitate.

(12) Comisia informează periodic Parlamentul European și Consiliul și, la inițiativa oricăreia dintre aceste trei instituții, desfășoară schimburi de opinii cu acestea, inclusiv cu privire la abordarea bazată pe stimulente ca reacție la performanțele din domenii-cheie, menționată la articolul 20. Parlamentul European poate desfășura periodic schimburi de opinii cu Comisia cu privire la propriile sale programe de asistență, referitor la aspecte precum consolidarea capacităților, inclusiv medierea și dialogul aferente, precum și observarea alegerilor.

(13) Comisia efectuează periodic schimburi de informații cu societatea civilă.

(14) După caz, Comisia elaborează și urmează cadre de gestionare a riscurilor, inclusiv măsuri de evaluare și de atenuare.

(15) Finanțarea din partea Uniunii în cadrul instrumentului nu se utilizează pentru finanțarea achiziționării de arme sau muniții sau a operațiunilor cu scop militar sau de apărare.

Articolul 9

Consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare

(1) Pentru a contribui la dezvoltarea durabilă, care necesită crearea unor societăți stabile, pașnice și incluzive, asistența acordată de Uniune în temeiul instrumentului poate fi utilizată în contextul unei reforme mai ample a sectorului de securitate sau pentru a dezvolta capacitatea actorilor militari din țările partenere în circumstanțele excepționale prevăzute la alineatul (3), pentru a realiza activități de dezvoltare și activități de securitate pentru dezvoltare.

(2) Asistența în temeiul prezentului articol poate include în special furnizarea de programe de consolidare a capacităților în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, inclusiv formare, mentorat și consiliere, precum și furnizarea de echipamente, îmbunătățirea infrastructurii și furnizarea unor servicii direct legate de asistența respectivă.

(3) Asistența în temeiul prezentului articol se acordă numai în următoarele situații:

(a) în cazul în care cerințele nu pot fi satisfăcute prin recurgerea la actori nemilitari pentru a îndeplini în mod adecvat obiectivele Uniunii în temeiul instrumentului și în care există o amenințare la adresa existenței unor instituții de stat funcționale sau la adresa protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar instituțiile de stat nu pot face față amenințării respective; și

(b) în cazul în care există un consens între țara parteneră în cauză și Uniune asupra faptului că actorii militari sunt esențiali pentru menținerea, instituirea sau reinstituirea condițiilor esențiale pentru dezvoltarea durabilă, inclusiv în situații de criză și în contexte și situații de fragilitate sau destabilizare.

(4) Asistența acordată de Uniune în temeiul prezentului articol nu se utilizează pentru a finanța consolidarea capacităților actorilor militari în alte scopuri decât realizarea activităților de dezvoltare și a activităților de securitate pentru dezvoltare. În special, aceasta nu se utilizează pentru a finanța:

(a) cheltuieli militare recurente;

(b) achiziționarea de arme și muniție sau a oricărui alt echipament conceput pentru a aplica o forță letală; sau

(c) formarea care este destinată să contribuie în mod specific la capacitatea de luptă a forțelor armate.

(5) La conceperea și implementarea măsurilor în temeiul prezentului articol, Comisia promovează asumarea responsabilității de către țara parteneră. Comisia elaborează, de asemenea, elementele și bunele practici necesare pentru a asigura durabilitatea și responsabilitatea pe termen mediu și lung și promovează statul de drept și principiile consacrate de drept internațional.

TITLUL II

IMPLEMENTAREA INSTRUMENTULUI

CAPITOLUL I

Programarea

Articolul 10

Domeniul de aplicare al programelor geografice

(1) În vederea îndeplinirii obiectivelor instrumentului, programele geografice se elaborează pe baza următoarelor domenii de cooperare:

- (a) buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului, inclusiv egalitatea de gen;
- (b) eradicarea sărăciei, combaterea inegalităților și a discriminării și promovarea dezvoltării umane;
- (c) migrația, strămutarea forțată și mobilitatea;
- (d) mediul și schimbările climatice;
- (e) creșterea economică favorabilă incluziunii și durabilă și locuri de muncă decente;
- (f) pacea, stabilitatea și prevenirea conflictelor;
- (g) parteneriatul.

(2) Mai multe detalii cu privire la fiecare dintre domeniile de cooperare menționate la alineatul (1) sunt prezentate în anexa II.

Articolul 11

Domeniul de aplicare al programelor tematice

(1) În vederea îndeplinirii obiectivelor instrumentului, programele tematice acoperă următoarele domenii de intervenție:

- (a) drepturile omului și democrația: promovarea:
  - (i) valorilor fundamentale ale democrației;
  - (ii) a statului de drept;
  - (iii) a indivizibilității și interdependenței drepturilor omului;
  - (iv) a respectului pentru demnitatea umană
  - (v) a principiilor nediscriminării, egalității și solidarității;
  - (vi) a respectării principiilor Cartei ONU și a dreptului internațional al drepturilor omului;
- (b) organizațiile societății civile:
  - (i) o societate civilă incluzivă, participativă, dotată cu capacitate de acțiune și independentă și un spațiu democratic în țările partenere;
  - (ii) un dialog incluziv și deschis cu actorii societății civile și între aceștia;
  - (iii) conștientizarea, înțelegerea și cunoașterea aspectelor legate de dezvoltare de către cetățenii europeni și implicarea lor în privința acestora;
- (c) pacea, stabilitatea și prevenirea conflictelor:
  - (i) asistență pentru prevenirea conflictelor, consolidarea păcii și pregătirea pentru situații de criză;
  - (ii) asistență pentru abordarea amenințărilor globale și transregionale și a amenințărilor emergente;
- (d) provocările globale:
  - (i) sănătatea;

- (ii) educația;
- (iii) egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor;
- (iv) copiii și tineretul;
- (v) migrația, strămutarea forțată și mobilitatea;
- (vi) munca decentă, protecția socială, inegalitatea și incluziunea;
- (vii) cultura;
- (viii) asigurarea unui mediu sănătos și combaterea schimbărilor climatice;
- (ix) energia durabilă;
- (x) creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, locuri de muncă decente și implicarea sectorului privat;
- (xi) securitatea alimentară și nutrițională;
- (xii) consolidarea rolului autorităților locale ca actori ai dezvoltării;
- (xiii) promovarea societăților incluzive și a inițiativelor multipartite, a bunei guvernante economice, inclusiv a mobilizării veniturilor naționale într-un mod echitabil și favorabil incluziunii;
- (xiv) sprijinirea evaluării și a documentării progreselor înregistrate în punerea în aplicare a principiilor parteneriatului și eficacității.

(2) Mai multe detalii cu privire la fiecare dintre domeniile de cooperare menționate la alineatul (1) sunt prezentate în anexa III.

Articolul 12

Abordare generală privind programarea

- (1) Cooperarea și intervențiile în cadrul instrumentului fac obiectul unei programări, cu excepția acțiunilor de răspuns rapid menționate la articolul 4 alineatul (4).
- (2) Pe baza articolului 7, programarea prevăzută în instrument se face pe baza următoarelor elemente:
- (a) documentele de programare asigură un cadru coerent pentru cooperarea dintre Uniune și țările sau regiunile partenere, care respectă scopul general și domeniul de aplicare, obiectivele și principiile stabilite în prezentul regulament;
  - (b) la întocmirea documentelor de programare pentru țările și regiunile partenere aflate în situații de criză, postcriză sau de fragilitate și vulnerabilitate, se efectuează o analiză a conflictelor pentru a se asigura sensibilitatea la conflicte și se iau în considerare în mod corespunzător nevoile și circumstanțele speciale ale țărilor sau regiunilor partenere în cauză și ale populațiilor acestora; în cazul în care țările sau regiunile partenere sunt direct implicate într-o situație de criză, postcriză sau de fragilitate ori sunt afectate de o astfel de situație, se pune un accent deosebit pe intensificarea coordonării între toți actorii relevanți, pentru a facilita tranziția de la o situație de urgență la dezvoltare durabilă și pace stabilă, inclusiv prevenirea violenței;
  - (c) Uniunea și statele membre asigură consultări incluzive reciproce atât în primele etape ale procesului de programare, cât și pe parcursul acestuia, pentru a promova coerența, complementaritatea și consecvența activităților lor de cooperare; programarea în comun este abordarea preferată pentru programarea la nivel de țară și implementarea sa este flexibilă, incluzivă și dirijată la nivel național; programarea în comun este deschisă și altor donatori și actori relevanți atunci când Uniunea și statele membre estimează acest lucru ca fiind oportun; în plus, Uniunea și statele membre încearcă, după caz, să ofere sprijin țărilor partenere prin intermediul unei implementări în comun;
  - (d) Uniunea încurajează, într-un stadiu incipient și pe parcursul întregului proces de programare, un dialog periodic multipartit și incluziv cu alți donatori și actori, inclusiv autorități locale, reprezentanți ai societății civile, fundații și sectorul privat, în situațiile relevante, pentru a facilita contribuțiile lor respective, după caz, și pentru a se asigura că aceștia joacă un rol semnificativ în cadrul programării;
  - (e) programul tematic privind drepturile omului și democrația și programul tematic privind organizațiile societății civile, menționate la articolul 4 alineatul (3) litera (a) și, respectiv, litera (b), furnizează asistență independent de consimțământul guvernelor și al altor autorități publice din țările terțe vizate; Aceste programe tematice sprijină în principal actorii societății civile de la toate nivelurile, luând în considerare formele și metodele de execuție menționate la articolul 27 alineatul (3).

Parlamentul European și Consiliul sunt informate cu privire la rezultatul consultărilor menționate la alineatul (2) primul paragraf literele (c) și (d).

(3) Documentele de programare se bazează pe rezultate și includ, ori de câte ori este posibil, obiective și indicatori clari. Indicatorii se bazează, după caz, pe obiective și indicatori conveniți la nivel internațional, în special pe cei stabiliți pentru ODD, precum și pe cadrele de rezultate la nivel de țară, pentru a evalua și a comunica contribuția Uniunii la rezultatele obținute, la nivel de randament, realizări și impact.

Articolul 13

Principii de programare pentru programele geografice

- (1) Programarea aferentă programelor geografice se bazează pe următoarele principii:
  - (a) fără a aduce atingere alineatului (5), acțiunile se bazează, în măsura posibilului, pe un dialog timpuriu, continuu și incluziv între Uniune, statele membre și țările partenere vizate, care include autoritățile naționale, regionale și locale și implică organizațiile societății civile, parlamentele naționale, regionale și locale și alte părți interesate, scopul urmărit fiind obținerea unui grad mai ridicat de însușire democratică a procesului și încurajarea sprijinului pentru strategiile naționale și regionale;
  - (b) după caz, perioada de programare este sincronizată și aliniată cu ciclurile strategice ale țărilor partenere;
  - (c) programarea poate include activități de cooperare finanțate din diferitele alocări prevăzute la articolul 6 alineatul (2) și din alte programe ale Uniunii în conformitate cu actele de bază ale acestora.
- (2) Programarea aferentă programelor geografice stabilește un cadru de cooperare specific și adaptat, bazat pe:
  - (a) nevoile partenerilor, stabilite pe baza unor criterii specifice, luând în considerare populația, sărăcia, inegalitatea, dezvoltarea umană, vulnerabilitatea economică și de mediu și reziliența statelor și a societăților, precum și impactul crizelor de durată și recurente;
  - (b) capacitatea și angajamentul partenerilor de a promova valori, principii și interese comune, inclusiv drepturile omului, libertățile fundamentale, democrația, statul de drept, buna guvernare, combaterea corupției, spațiul civic deschis și egalitatea de gen, precum și de a sprijini obiectivele comune și alianțele și cooperarea multilaterale, un sistem internațional bazat pe norme, precum și promovarea priorităților Uniunii;
  - (c) angajamentele partenerilor, inclusiv cele convenite de comun acord cu Uniunea, și performanțele stabilite pe baza unor criterii precum reforma politică; și dezvoltarea economică și socială, durabilitatea mediului și utilizarea eficace a ajutorului, ținând seama de particularitățile și nivelul de dezvoltare ale țărilor partenere;
  - (d) impactul potențial al finanțării din partea Uniunii în țările și regiunile partenere;
  - (e) capacitățile partenerilor de a mobiliza și a utiliza în mod eficace resursele interne, precum și de a accesa resursele financiare, de a gestiona resursele în mod transparent în sprijinul priorităților naționale de dezvoltare și capacitățile lor de absorbție.
- (3) Țările cu cea mai mare nevoie de asistență, în special țările cel mai puțin dezvoltate, țările cu venituri mici și țările aflate într-o situație de criză, post-criză sau de fragilitate și vulnerabilitate, inclusiv statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările fără ieșire la mare în curs de dezvoltare, au prioritate în procesul de alocare a resurselor.
- (4) În plus, Uniunea abordează provocările specifice cu care se confruntă țările cu venituri medii și, în special, țările care lasă în urmă statutul de țări cu venituri mai mici.
- (5) Cooperarea cu țările industrializate se concentrează pe promovarea intereselor și valorilor Uniunii și a intereselor și valorilor comune, precum și a obiectivelor convenite în comun și a multilateralismului.
- (6) Instrumentul contribuie la acțiunile instituite în temeiul Regulamentului (UE) 2021/817. Pe baza prezentului regulament se elaborează un document de programare unic pentru o perioadă de șapte ani, incluzând fondurile prevăzute în Regulamentul IPA III. Pentru utilizarea acestor fonduri se aplică Regulamentul (UE) 2021/817.

*Articolul 14***Documente de programare pentru programe geografice**

- (1) În cazul programelor geografice, implementarea instrumentului se efectuează prin intermediul programelor indicative multianuale la nivel de țară și multinaționale.
- (2) Programele indicative multianuale stabilesc domeniile prioritare selectate pentru finanțare din partea Uniunii, obiectivele specifice, rezultatele preconizate, indicatori de performanță clari și specifici și alocațiile financiare indicative, atât la nivel global, cât și pe domeniu prioritar, și, acolo unde este cazul, metodele de execuție.
- (3) Programele indicative multianuale se bazează pe:
- (a) o strategie națională sau regională sub forma unui plan de dezvoltare sau a unui document similar, acceptată de Comisie ca bază pentru programul indicativ multianual corespunzător, la data adoptării acestuia din urmă;
  - (b) un document-cadru de stabilire a politicii Uniunii față de partenerul sau partenerii în cauză, inclusiv un document comun stabilit între Uniune și statele membre;
  - (c) un document comun stabilit între Uniune și partenerul sau partenerii în cauză, în care sunt definite prioritățile comune și angajamentele reciproce.
- (4) Pentru a spori impactul cooperării colective a Uniunii, un document comun de programare înlocuiește, acolo unde este posibil și adecvat, documentele de programare ale Uniunii și ale statelor membre. Cu toate acestea, un astfel de document comun de programare înlocuiește numai programul indicativ multianual al Uniunii, cu condiția să fie aprobat prin actul de punere în aplicare adoptat în conformitate cu articolul 16, să respecte dispozițiile articolelor 12 și 13, să conțină elementele menționate la alineatul (2) de la prezentul articol și să stabilească o diviziune a muncii între Uniune și statele membre.

*Articolul 15***Documente de programare pentru programe tematice**

- (1) În cazul programelor tematice, implementarea instrumentului se efectuează prin intermediul programelor indicative multianuale.
- (2) Programele indicative multianuale aferente programelor tematice stabilesc strategia Uniunii, prioritățile selectate în vederea acordării de finanțare din partea Uniunii, obiectivele specifice, rezultatele preconizate, indicatori de performanță clari și specifici, situația internațională și activitățile partenerilor principali în legătură cu tematica vizată.

După caz, se definesc resurse și priorități de intervenție pentru participarea la inițiativele globale.

- (3) Programele indicative multianuale aferente programelor tematice precizează alocarea financiară indicativă, la nivel global, pentru fiecare domeniu de cooperare și pentru fiecare prioritate. Alocarea financiară indicativă poate fi prezentată sub formă de interval.

*Articolul 16***Adoptarea și modificarea programelor indicative multianuale**

- (1) Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, programele indicative multianuale menționate la articolele 14 și 15. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 45 alineatul (2). Procedura respectivă se aplică, de asemenea, în cazul revizuirilor menționate la alineatele (3) și (4) ale prezentului articol, care au efectul de a modifica în mod semnificativ conținutul programului indicativ multianual.
- (2) La adoptarea documentelor de programare multianuală în comun menționate la articolul 14, decizia Comisiei se aplică numai contribuției Uniunii la documentul de programare multianuală în comun.

(3) Programele indicative multianuale aferente programelor geografice se revizuiesc în urma evaluării intermediare menționate la articolul 42 alineatul (2), precum și *ad hoc*, atunci când este necesar pentru a se asigura implementarea eficace, în special în cazul în care au fost efectuate modificări substanțiale ale cadrului de politică menționat la articolul 7 sau în urma unei situații de criză sau post-criză.

(4) Programele indicative multianuale aferente programelor tematice se revizuiesc în urma evaluării intermediare menționate la articolul 42 alineatul (2), precum și *ad hoc*, atunci când este necesar pentru a se asigura implementarea eficace, în special în cazul în care au fost efectuate modificări substanțiale ale cadrului de politică menționat la articolul 7.

(5) Din motive de extremă urgență justificate corespunzător, cum ar fi crizele sau amenințările imediate la adresa păcii, a democrației, a statului de drept, a drepturilor omului sau a libertăților fundamentale, Comisia poate modifica programele indicative multianuale menționate la articolele 14 și 15 prin acte de punere în aplicare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de urgență menționată la articolul 45 alineatul (4).

Articolul 17

Rezerva pentru provocările și prioritățile emergente

(1) Suma menționată la articolul 6 alineatul (3) se utilizează acolo unde nevoia este cea mai mare și în cazuri justificate în mod corespunzător, printre altele pentru:

- (a) a asigura un răspuns adecvat al Uniunii în cazul unor circumstanțe neprevăzute;
- (b) a aborda nevoi noi sau provocări emergente, precum cele de la frontierele Uniunii sau ale vecinilor săi, legate de situații de criză, naturale sau provocate de om, de situații de conflict violent și de situații post-criză sau de presiunea migrației și strămutarea forțată;
- (c) a promova noi inițiative sau priorități internaționale sau conduse de Uniune.

(2) Utilizarea acestor fonduri se decide în conformitate cu procedurile stabilite la articolele 16 și 25.

CAPITOLUL II

Dispoziții specifice pentru zona de vecinătate

Articolul 18

Obiective specifice pentru zona de vecinătate

În conformitate cu articolele 3 și 4, obiectivele specifice ale sprijinului acordat de Uniune în cadrul instrumentului pentru zona de vecinătate sunt:

- (a) promovarea cooperării politice consolidate și întărirea și consolidarea unei democrații profunde și durabile, a stabilității, a bunei guvernante, a statului de drept și a respectării drepturilor omului;
- (b) sprijinirea punerii în aplicare a acordurilor de asociere sau a altor acorduri existente și viitoare, precum și a agendelor de asociere și a priorităților convenite de comun acord ale parteneriatelor sau a documentelor echivalente, inclusiv prin cooperare instituțională și consolidarea capacităților;
- (c) promovarea unui parteneriat consolidat cu societățile între Uniune și țările partenere, precum și între țările partenere, inclusiv prin contacte interpersonale, precum și a unei game largi de activități cu un accent special pe tineret;
- (d) consolidarea cooperării regionale și transfrontaliere, în special în cadrul Parteneriatului estic, al Uniunii pentru Mediterana, al colaborării la nivelul țărilor vizate de politica europeană de vecinătate, precum și în cadrul cooperării regionale la Marea Neagră, al cooperării arctice și al Dimensiunii nordice, inclusiv în domeniile energiei și securității;
- (e) realizarea unei integrări progresive în piața internă a Uniunii și consolidarea cooperării sectoriale și intersectoriale, inclusiv prin armonizarea legislativă și convergența reglementărilor cu standardele Uniunii și alte norme și standarde internaționale relevante și printr-un acces îmbunătățit la piață, inclusiv prin intermediul zonelor de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, al măsurilor conexe de consolidare a instituțiilor și al investițiilor;

- (f) consolidarea parteneriatelor privind migrația și mobilitatea bine gestionată și sigură și, atunci când este cazul și numai dacă există condiții pentru o mobilitate bine gestionată și sigură, sprijinirea punerii în aplicare a regimurilor existente de călătorii fără viză, în conformitate cu mecanismul revizuit de suspendare a vizelor, cu dialogurile privind liberalizarea vizelor și cu acordurile și înțelegerile bilaterale sau regionale cu țările terțe, inclusiv parteneriatele pentru mobilitate;
- (g) sprijinirea consolidării încrederii și a altor măsuri care contribuie la securitate și la prevenirea și soluționarea conflictelor, inclusiv furnizarea de sprijin pentru populațiile afectate și în vederea reconstrucției.

Articolul 19

Documente de programare și criterii de alocare

- (1) Pentru țările și teritoriile partenere enumerate în anexa I, domeniile prioritare pentru finanțarea din partea Uniunii sunt selectate în principal dintre cele incluse în acordurile de asociere, parteneriat și cooperare, agendele de asociere și prioritățile parteneriatului convenite împreună sau alte documente relevante, existente și viitoare, menționate la articolul 14 alineatul (3) litera (c), între Uniune și țările partenere în formate bilaterale și multilaterale, inclusiv, după caz, în cadrul Parteneriatului estic și al dimensiunii sudice a politicii europene de vecinătate, în conformitate cu obiectivele specifice prevăzute la articolul 18 și cu domeniile de cooperare pentru programele geografice prevăzute în anexa II.
- (2) Prin derogare de la articolul 13 alineatele (2) și (3), sprijinul acordat de Uniune în cadrul programelor geografice în zona de vecinătate variază în ceea ce privește forma și sumele acordate, ținând seama de:
  - (a) nevoile țării partenere, determinate pe baza unor indicatori precum populația, inegalitățile și nivelul de dezvoltare;
  - (b) angajamentul țării partenere față de obiectivele de reformă politică, economică, de mediu și socială convenite de comun acord și progresele înregistrate în punerea lor în aplicare;
  - (c) angajamentul țării partenere față de construirea unei democrații solide și durabile, statul de drept, buna guvernare, drepturile omului și lupta împotriva corupției și progresele înregistrate în acest sens;
  - (d) parteneriatul țării respective cu Uniunea, inclusiv nivelul de ambiție al acestui parteneriat;
  - (e) capacitatea de absorbție a țării partenere și impactul potențial al sprijinului Uniunii acordat în cadrul instrumentului.
- (3) Sprijinul menționat la alineatul (2) de la prezentul articol este luat în considerare în documentele de programare pentru programele geografice menționate la articolul 14.

Articolul 20

Abordare bazată pe stimulente

(1) Cu titlu indicativ, 10 % din pachetul financiar prevăzut la articolul 6 alineatul (2) litera (a) prima liniuță pentru a completa alocările financiare naționale indicative menționate la articolul 14 se alocă pentru țările și teritoriile partenere enumerate în anexa I ca stimulente pentru reforme. Astfel de alocări sunt stabilite pe baza performanțelor acestor țări și a progreselor înregistrate în direcția democrației, a bunei guvernări și a statului de drept, inclusiv cooperarea cu societatea civilă, în ceea ce privește drepturile omului, inclusiv egalitatea de gen, cooperarea în materie de migrație, guvernarea economică, și în ceea ce privește reformele, în special reformele care au fost convenite de comun acord. Progresele țărilor partenere sunt evaluate periodic, în special prin intermediul unor rapoarte privind progresele înregistrate, care includ tendințele în comparație cu anii anteriori.

(2) Alineatul (1) nu se aplică sprijinului acordat societății civile, prevenirii conflictelor și consolidării păcii, contactelor interpersonale, inclusiv cooperării dintre autoritățile locale, sprijinului pentru îmbunătățirea situației în domeniul drepturilor omului și nici măsurilor de sprijin în context de criză. În cazul unei degradări grave sau persistente a democrației, a situației drepturilor omului sau a statului de drept ori al unui risc crescut de conflicte, sprijinul pentru aceste acțiuni se majorează, acolo unde este posibil și dacă este cazul.

Articolul 21

Programe indicative multinaționale

Programele indicative multinaționale din zona de vecinătate vizează provocări comune tuturor țărilor partenere sau unora dintre acestea, pe baza priorităților Parteneriatului estic și ale dimensiunii sudice a politicii europene de vecinătate revizuite și ținând seama de eforturile depuse în contextul Uniunii pentru Mediterana, precum și cooperarea regională, transregională și subregională, în principal între două sau mai multe țări partenere, inclusiv în cadrul cooperării regionale aferente Dimensiunii nordice și Sinergiei Mării Negre.

*Articolul 22***Cooperarea transfrontalieră**

- (1) Cooperarea transfrontalieră, astfel cum este definită la articolul 2 primul paragraf punctul 5, se referă la cooperarea de-a lungul frontierelor terestre și maritime externe limitrofe, la cooperarea transnațională în teritorii transnaționale de dimensiuni mai mari sau în jurul bazinelor maritime, precum și la cooperarea interregională.
- (2) Zona de vecinătate contribuie la programele de cooperare transfrontalieră, astfel cum sunt menționate la alineatul (1), care sunt cofinanțate de Fondul european de dezvoltare regională în cadrul Regulamentului Interreg. Pentru a sprijini programele respective se alocă o sumă indicativă de până la 5 % din pachetul financiar pentru zona de vecinătate.
- (3) Contribuțiile la programele de cooperare transfrontalieră se determină și se utilizează în temeiul articolului 10 alineatul (3) din Regulamentul Interreg.
- (4) Rata de cofinanțare din partea Uniunii nu depășește 90 % din cheltuielile eligibile ale unui program de cooperare transfrontalieră.
- (5) Prefinanțarea pentru programele de cooperare transfrontalieră poate depăși procentul menționat la articolul 51 din Regulamentul Interreg. La solicitarea autorității de management, pentru fiecare exercițiu financiar, rata de prefinanțare poate fi de până la 80 % din angajamentele anuale pentru program.
- (6) În conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul Interreg, se adoptă un document de strategie multianual pentru cooperarea transfrontalieră, care prezintă elementele menționate la articolul 14 alineatul (2) din prezentul regulament.
- (7) În cazul în care un program de cooperare transfrontalieră este suspendat în conformitate cu articolul 12 din Regulamentul Interreg, sprijinul din pachetul financiar pentru zona de vecinătate destinat respectivului program suspendat care rămâne disponibil poate fi utilizat în principal pentru a finanța alte programe de cooperare transfrontalieră sau orice altă activitate în cadrul pachetului financiar respectiv, după caz.

*CAPITOLUL III***Planuri de acțiune, măsuri și metode de implementare***Articolul 23***Planuri de acțiune și măsuri**

- (1) Comisia adoptă planuri de acțiune anuale sau multianuale și măsuri. Măsurile pot lua forma unor măsuri individuale, a unor măsuri speciale, a unor măsuri de sprijin sau a unor măsuri excepționale de asistență. Planurile de acțiune și măsurile țin seama de contextul specific și precizează, pentru fiecare acțiune în parte, obiectivele urmărite, rezultatele preconizate și principalele activități, metodele de implementare, monitorizarea și evaluarea, precum și bugetul și eventualele cheltuieli de sprijin asociate.
- (2) Planurile de acțiune se bazează pe documente de programare, cu excepția cazurilor menționate la alineatele (5) și (6). Planurile de acțiune se elaborează într-un mod incluziv, transparent și în timp util. Ori de câte ori este cazul, planurile de acțiune sunt discutate împreună cu statele membre în contextul unei mai bune colaborări.
- (3) Atunci când este necesar, o acțiune poate fi adoptată sub formă de măsură individuală înainte sau după adoptarea planurilor de acțiune. Măsurile individuale se bazează pe documente de programare, cu excepția cazurilor menționate la alineatul (5) și a altor cazuri justificate în mod corespunzător.
- (4) În cazul în care survin nevoi sau circumstanțe neprevăzute, iar finanțarea din surse mai adecvate nu este posibilă, Comisia poate adopta măsuri speciale care nu sunt prevăzute în documentele de programare.

(5) Pentru implementarea acțiunilor de răspuns rapid menționate la articolul 4 alineatul (4) literele (b) și (c) pot fi utilizate planuri de acțiune anuale sau multianuale și măsuri individuale.

(6) Comisia poate adopta măsuri excepționale de asistență pentru acțiunile de răspuns rapid menționate la articolul 4 alineatul (4) litera (a).

O măsură excepțională de asistență poate avea o durată de cel mult 18 luni, aceasta putând fi prelungită de două ori cu o perioadă suplimentară de cel mult șase luni, până la o durată totală maximă de 30 de luni, în cazul apariției unor obstacole obiective și neprevăzute în calea implementării sale, cu condiția ca acest lucru să nu implice o majorare a cuantumului financiar aferent măsurii.

În cazul unor crize și conflicte prelungite, Comisia poate adopta o a doua măsură excepțională de asistență, cu o durată maximă de 18 luni. În cazuri justificate în mod corespunzător, se pot adopta și alte măsuri atunci când continuitatea acțiunii Uniunii este esențială și nu poate fi asigurată prin alte mijloace.

Articolul 24

Măsuri de sprijin

(1) Finanțarea din partea Uniunii poate acoperi cheltuielile de sprijin pentru implementarea instrumentului și pentru atingerea obiectivelor acestuia, inclusiv cheltuielile de sprijin administrativ legate de activitățile de pregătire, urmărire, monitorizare, control, audit și evaluare necesare pentru această implementare, precum și cheltuielile de la sediul central și cele aferente delegațiilor Uniunii destinate sprijinului administrativ și sprijinului de coordonare necesar instrumentului și gestionării operațiunilor finanțate în cadrul instrumentului, inclusiv acțiunile de informare și de comunicare și sistemele corporative de tehnologie a informațiilor.

(2) În cazul în care cheltuielile de sprijin nu sunt incluse în planurile de acțiune sau în măsurile menționate la articolul 23, Comisia adoptă măsuri de sprijin, după caz. Finanțarea din partea Uniunii în cadrul măsurilor de sprijin poate acoperi:

- (a) studii, reuniuni, activități de informare, de sensibilizare, de formare și de pregătire, activități de schimb de experiență și de bune practici, activități de publicare, precum și orice alte cheltuieli de asistență administrativă sau tehnică necesare pentru programarea și gestionarea acțiunilor, inclusiv experții externi remunerați;
- (b) activități de cercetare și inovare, precum și studii pe teme relevante și difuzarea acestora;
- (c) cheltuieli legate de informare și de comunicare, inclusiv elaborarea de strategii de comunicare și comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii și vizibilitatea acestor priorități.

Articolul 25

Adoptarea planurilor de acțiune și a măsurilor

(1) Planurile de acțiune și măsurile se adoptă prin acte de punere în aplicare. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 45 alineatul (2).

(2) Procedura menționată la alineatul (1) nu este necesară pentru:

- (a) măsurile individuale pentru care finanțarea din partea Uniunii nu depășește 5 000 000 EUR;
- (b) măsurile speciale și de sprijin, precum și planurile de acțiune adoptate în vederea implementării acțiunilor de răspuns rapid pentru care finanțarea din partea Uniunii nu depășește 10 000 000 EUR;
- (c) măsurile excepționale de asistență menționate la articolul 23 alineatul (4) pentru care finanțarea din partea Uniunii nu depășește 20 000 000 EUR;
- (d) modificările de ordin tehnic la planurile de acțiune și la măsuri, cu condiția ca aceste modificări să nu afecteze în mod substanțial obiectivele planului de acțiune sau ale măsurii în cauză, cum ar fi:
  - (i) schimbarea metodei de implementare;
  - (ii) prelungirea perioadei de implementare;
  - (iii) realocarea fondurilor între acțiunile cuprinse în același plan de acțiune;

- (iv) majorări sau reduceri ale bugetului planurilor de acțiune și măsurilor cu un procent care nu depășește 20 % din bugetul inițial și suma de 10 000 000 EUR.

În cazul planurilor de acțiune și al măsurilor multianuale, pragurile menționate la alineatul (2) primul paragraf literele (a), (b) și (c) și litera (d) punctul (iv) se aplică pe o bază anuală.

Planurile de acțiunile și măsurile adoptate în temeiul prezentului alineat, în afară de măsurile excepționale de asistență, precum și modificările de ordin tehnic se comunică Parlamentului European și statelor membre prin intermediul comitetului relevant menționat la articolul 45 în termen de o lună de la adoptarea lor.

(3) Înainte de a adopta sau de a prelungi măsuri excepționale de asistență a căror valoare nu depășește 20 000 000 EUR, Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la natura și obiectivele acestora și cu privire la cuantumul financiare avute în vedere. Comisia informează Parlamentul European și Consiliul înainte de a proceda la orice modificare substanțială de fond a măsurilor excepționale de asistență deja adoptate. Comisia ține seama de abordarea politică relevantă atât la planificarea, cât și la implementarea ulterioară a acestor măsuri, în interesul coerenței acțiunii externe a Uniunii.

(4) În cazul în care motive de extremă urgență justificate corespunzător, cum ar fi crize, inclusiv dezastre naturale sau provocate de om sau amenințări imediate la adresa democrației, a statului de drept, a drepturilor omului sau a libertăților fundamentale impun acest lucru, Comisia poate adopta planuri de acțiune și măsuri sau modificări ale planurilor de acțiune măsurilor existente, sub formă de acte de punere în aplicare imediat aplicabile, în conformitate cu procedura menționată la articolul 45 alineatul (4).

(5) La nivelul acțiunilor, se realizează o analiză de mediu corespunzătoare, inclusiv în ceea ce privește schimbările climatice și consecințele asupra biodiversității, în conformitate cu actele legislative aplicabile ale Uniunii, printre care Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁴²⁾ și Directiva 85/337/CEE a Consiliului ⁽⁴³⁾; această analiză cuprinde, după caz, o evaluare a impactului asupra mediului, care să includă impactul asupra schimbărilor climatice, ecosistemelor și biodiversității, în cazul acțiunilor sensibile din punct de vedere ecologic, în special în cazul infrastructurilor noi de mare anvergură.

Alte evaluări *ex ante* adecvate, proporționale cu obiectivele și valorile acțiunilor și măsurilor avute în vedere, se efectuează pentru a determina posibilele implicații și riscuri ale acestor acțiuni și măsuri în ceea ce privește drepturile omului, accesul la resursele naturale, cum ar fi terenurile, și standardele sociale, inclusiv sub forma unor evaluări ale impactului pentru acțiunile și măsurile de mare anvergură care ar putea să aibă un impact semnificativ asupra acestor domenii.

Pentru implementarea programelor sectoriale, se utilizează, dacă este cazul, evaluări strategice de mediu, care includ impactul asupra schimbărilor climatice. Se asigură participarea părților interesate la evaluările de mediu și accesul publicului la rezultatele acestor evaluări.

Articolul 26

Metode de cooperare

(1) Astfel cum se prevede în Regulamentul financiar, bugetul alocat în cadrul instrumentului este executat fie direct de către Comisie, de către delegațiile Uniunii sau de către agențiile executive ale Uniunii, fie indirect, prin intermediul oricăreia dintre entitățile enumerate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul respectiv.

(2) Finanțarea acordată în cadrul instrumentului poate fi, de asemenea, furnizată prin contribuții la fonduri internaționale, regionale sau naționale, precum cele instituite sau gestionate de BEI, de statele membre, de țări și regiuni partenere ori de organizații internaționale sau de alți donatori.

⁽⁴²⁾ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 26, 28.1.2012, p. 1).

⁽⁴³⁾ Directiva 85/337/CEE a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 175, 5.7.1985, p. 40).

- (3) Entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul financiar și contrapărțile eligibile menționate la articolul 35 alineatul (4) din prezentul regulament își îndeplinesc obligațiile de raportare în temeiul articolului 155 din Regulamentul financiar anual. Cerințele de raportare pentru oricare dintre aceste entități sunt stabilite în acordul-cadru de parteneriat financiar, acordul de contribuție, acordul privind garanțiile bugetare sau acordul de finanțare.
- (4) Acțiunile finanțate în cadrul instrumentului pot fi implementate prin cofinanțări paralele sau cofinanțări comune.
- (5) În cazul unei cofinanțări paralele, o acțiune este împărțită în mai multe componente clar identificabile care sunt finanțate, fiecare în parte, de diferiți parteneri care asigură cofinanțarea, astfel încât destinația finală a finanțării să poată fi întotdeauna identificată și să se evite duplicarea finanțării.
- (6) În cazul unei cofinanțări comune, costul total al acțiunii este repartizat între partenerii care asigură cofinanțarea, iar resursele sunt puse în comun, astfel încât să nu mai fie posibil să se identifice sursa finanțării pentru nicio activitate anume întreprinsă ca parte a acțiunii.
- (7) Cooperarea dintre Uniune și partenerii săi poate lua, de exemplu, următoarele forme:
- (a) acorduri trilaterale prin care Uniunea coordonează, împreună cu țările terțe, finanțarea asistenței pe care o acordă unei țări sau unei regiuni partenere;
  - (b) măsuri de cooperare administrativă și tehnică, precum și consolidarea capacităților, inclusiv pentru a împărtăși experiențele statelor membre în materie de tranziție sau de punere în aplicare a reformelor, cum ar fi cooperarea descentralizată prin parteneriate sau programe de înfrățire între instituții publice, inclusiv autorități locale, organisme de drept public sau entități de drept privat cărora le-au fost încredințate sarcini de serviciu public ale unui stat membru și cele ale unei țări sau regiuni partenere, precum și măsuri de cooperare la care participă experți din sectorul public trimiși de statele membre și autoritățile regionale și locale ale acestora;
  - (c) contribuții la costurile necesare ale înființării și administrării parteneriatelor public-privat, inclusiv la cele pentru evaluarea și monitorizarea independentă a acestora, atunci când este posibil, de către organizațiile societății civile;
  - (d) programe de sprijin pentru politicile sectoriale, prin care Uniunea oferă asistență pentru programul sectorial al țării partenere;
  - (e) contribuții la costurile participării țărilor la programele Uniunii și la acțiunile implementate de către agenții și organisme ale Uniunii, precum și de către organisme sau persoane cărora li se încredințează implementarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comune în temeiul titlului V din TUE.

Articolul 27

Forme de finanțare din partea Uniunii

- (1) Finanțarea din partea Uniunii poate fi acordată prin intermediul tipurilor de finanțare prevăzute în Regulamentul financiar, în special prin:
- (a) granturi;
  - (b) contracte de achiziții publice pentru servicii, bunuri sau lucrări;
  - (c) sprijin bugetar;
  - (d) contribuții la fondurile fiduciare constituite de Comisie, în conformitate cu articolul 234 din Regulamentul financiar;
  - (e) instrumente financiare;
  - (f) garanții bugetare;
  - (g) operațiuni de finanțare mixtă;
  - (h) o reducere a datoriei în cadrul programelor de reducere a datoriilor convenite la nivel internațional;
  - (i) asistență financiară;
  - (j) experți externi remunerați.

(2) Atunci când colaborează cu părți interesate din țări partenere precum organizații ale societății civile și autorități locale, Comisia ține seama de particularitățile acestora, inclusiv de nevoile lor și de contextul relevant, în momentul definirii modalităților de finanțare, a tipului de contribuție, a modalităților de atribuire și a dispozițiilor administrative pentru gestionarea granturilor, cu scopul de a acoperi o gamă cât mai extinsă posibil de părți interesate și pentru a le răspunde în mod optim. Se încurajează modalitățile specifice, în conformitate cu Regulamentul financiar, cum ar fi acordurile de parteneriat, autorizarea sprijinului financiar pentru părți terțe, atribuirea directă sau cererile de propuneri cu restricții de eligibilitate ori sumele forfetare, costurile unitare și finanțarea la rate forfetare, precum și finanțările care nu sunt legate de costuri, astfel cum sunt prevăzute la articolul 125 alineatul (1) din Regulamentul financiar.

(3) În plus față de cazurile menționate la articolul 195 din Regulamentul financiar, procedura de atribuire directă poate fi utilizată pentru:

- (a) granturi cu valoare mică acordate atât apărătorilor drepturilor omului pentru a finanța acțiuni și nevoi urgente de protecție, inclusiv prin mecanisme de protecție a apărătorilor drepturilor omului aflați în situații de risc, cât și mediatorilor și altor actori ai societății civile implicați în dialogul referitor la crize și la conflicte armate, în soluționarea conflictelor, în reconciliere și în consolidarea păcii, acolo unde este cazul fără a fi nevoie de cofinanțare;
- (b) granturi, acolo unde este cazul fără a fi nevoie de cofinanțare, pentru a finanța acțiuni în condițiile cele mai dificile, în care publicarea unei cereri de propuneri ar fi nepotrivită, inclusiv situații în care există o lipsă acută de libertăți fundamentale, inclusiv încălcarea drepturilor omului, amenințări la adresa instituțiilor democratice, escaladarea unei crize sau a unui conflict armat, în care siguranța persoanelor este în special în situație de risc sau în care organizațiile de apărare a drepturilor omului și apărătorii drepturilor omului, mediatorii și alți actori ai societății civile implicați în dialogul referitor la crize și la conflicte armate, în reconciliere și în consolidarea păcii își desfășoară activitatea în cele mai grele condiții; astfel de granturi nu pot depăși 1 000 000 EUR și au o durată de maximum 18 luni, care poate fi prelungită cu încă 12 luni în cazul în care execuția lor se confruntă cu obstacole obiective și neprevăzute;
- (c) granturi acordate Oficiului Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, precum și Campusul global pentru drepturile omului (*Global Campus of Human Rights*), Centrului European Interuniversitar pentru Drepturile Omului și Democratizare, care propune un master european în domeniul drepturilor omului și democratizării, precum și rețelei de universități asociate acestui centru care propun diplome postuniversitare în domeniul drepturilor omului, inclusiv burse pentru studenți și pentru apărătorii drepturilor omului din țări terțe;
- (d) granturi cu valoare mică acordate organizațiilor societății civile, utilizând, în măsura posibilului, forme simplificate de finanțare în conformitate cu articolul 125 din Regulamentul financiar.

Sprijinul bugetar, inclusiv cel acordat prin contracte de sprijin pentru performanțele reformelor sectoriale, se bazează pe asumarea responsabilității la nivel național, pe răspunderea reciprocă și pe angajamentul țărilor partenere, ținând seama de istoricul și progresele acestora, în ceea ce privește valorile universale, democrația, drepturile omului și statul de drept, și vizează consolidarea parteneriatelor dintre Uniune și țările partenere. Acesta vizează intensificarea dialogului politic, consolidarea capacităților și îmbunătățirea guvernancei, completând eforturile partenerilor de a crește veniturile colectate și de a eficientiza cheltuielile, pentru a sprijini creșterea durabilă și favorabilă incluziunii și crearea de locuri de muncă decente, inclusiv pentru tineri, eradicarea sărăciei și reducerea inegalităților, precum și pentru a construi și consolida democrații și societăți pașnice. Sprijinul bugetar contribuie, de asemenea, la egalitatea de gen.

Orice decizie de a acorda sprijin bugetar se bazează pe politicile în materie de sprijin bugetar convenite de Uniune, pe un set clar de criterii de eligibilitate și pe o evaluare atentă a riscurilor și a beneficiilor.

(4) Sprijinul bugetar este diferențiat, astfel încât să răspundă mai bine contextului politic, economic, social și de mediu al țării partenere, ținând seama de situațiile de fragilitate.

Atunci când acordă sprijin bugetar în conformitate cu articolul 236 din Regulamentul financiar, Comisia definește în mod clar și monitorizează criteriile pentru condiționalitatea sprijinului bugetar, inclusiv progresele în ceea ce privește reformele și transparența, și sprijină dezvoltarea controlului parlamentar și a capacităților naționale de audit, precum și sporirea transparenței și a accesului publicului la informații.

(5) Plata sprijinului bugetar se bazează pe indicatori care demonstrează că s-au realizat progrese satisfăcătoare în vederea atingerii obiectivelor convenite cu țara parteneră.

(6) În conformitate cu articolul 193 alineatul (2) al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul financiar, în cazurile justificate în mod corespunzător, precizate în decizia de finanțare, activitățile care beneficiază de sprijin în temeiul instrumentului și costurile aferente pot fi considerate eligibile începând cu 1 ianuarie 2021, chiar dacă acestea au fost implementate și, respectiv, suportate înainte de depunerea cererii de grant.

(7) Instrumentele financiare, garanțiile bugetare și operațiunile de finanțare mixtă din cadrul instrumentului sunt executate în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 209 alineatul (1) din Regulamentul financiar și, ori de câte ori este posibil, sub conducerea BEI, a unei instituții financiare europene multilaterale, precum Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, sau a unei instituții financiare europene bilaterale, cum ar fi băncile de dezvoltare, eventual combinate cu alte forme de sprijin financiar, atât din partea statelor membre, cât și a părților terțe.

Contribuțiile la instrumentele financiare în cadrul instrumentului pot fi efectuate de statele membre, precum și de oricare dintre entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul financiar.

(8) Instrumentele financiare menționate la alineatul (7) pot fi grupate în facilități în scopul implementării și al raportării.

(9) Finanțarea din partea Uniunii nu generează și nici nu declanșează colectarea de impozite, taxe sau alte impuneri specifice.

(10) Impozitele, taxele și alte impuneri aplicate de țările partenere pot fi eligibile pentru finanțare în cadrul instrumentului.

Articolul 28

Persoane și entități eligibile

(1) Participarea la proceduri de achiziții publice sau de atribuire de granturi și de premii pentru acțiuni finanțate în cadrul programelor geografice și în cadrul programului tematic privind organizațiile societății civile și al programului tematic privind provocările globale este deschisă organizațiilor internaționale și tuturor celorlalte entități juridice, inclusiv organizațiilor societății civile, care sunt resortisanți ai țărilor enumerate în cele ce urmează și, în cazul persoanelor juridice, care sunt, de asemenea, stabilite în mod efectiv în aceste țări:

- (a) statele membre, beneficiarii menționați în anexa relevantă la Regulamentul IPA III și părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European;
- (b) țările partenere din vecinătate și Federația Rusă atunci când procedura relevantă se desfășoară în contextul programelor menționate în anexa I la care aceasta participă;
- (c) țările și teritoriile în curs de dezvoltare care figurează în lista beneficiarilor de AOD publicată de Comitetul de asistență pentru dezvoltare al OCDE și care nu sunt membre ale grupului G20, precum și țările și teritoriile de peste mări;
- (d) țările în curs de dezvoltare care figurează în lista destinatarilor ODA și care sunt membre ale grupului G20, precum și alte țări și teritorii, atunci când procedura relevantă se desfășoară în contextul unei acțiuni finanțate de Uniune în cadrul instrumentului la care acestea participă;
- (e) țările pentru care accesul reciproc la finanțare externă este stabilit de Comisie; accesul reciproc poate fi acordat, pentru o perioadă limitată de cel puțin un an, de fiecare dată când o țară acordă eligibilitatea în condiții egale entităților din Uniune și celor din țările eligibile în cadrul instrumentului; Comisia decide cu privire la accesul reciproc și la durata acestuia după consultarea țării sau a țărilor beneficiare în cauză;
- (f) țările membre ale OECD, în cazul contractelor puse în aplicare în una dintre țările cel mai puțin dezvoltate sau dintre țările sărace puternic îndatorate care figurează pe lista beneficiarilor de AOD.

(2) Fără a aduce atingere limitărilor inerente naturii și obiectivelor acțiunii, participarea la procedurile de achiziții publice și de atribuire de granturi și de premii pentru acțiunile finanțate în cadrul programului tematic pentru drepturile omului și democrație și al programului tematic pentru pace, stabilitate și prevenirea conflictelor, precum și pentru acțiunile de răspuns rapid, este deschisă fără restricții.

(3) Toate produsele și materialele finanțate în cadrul instrumentului pot să provină din orice țară.

(4) Normele privind eligibilitatea prevăzute la prezentul articol nu se aplică persoanelor fizice care sunt angajate de către un contractant eligibil sau, după caz, de către un subcontractant eligibil ori care au încheiat un alt tip de contract legal cu aceștia și nu creează restricții legate de naționalitate pentru aceste persoane fizice.

(5) Pentru acțiunile care fac obiectul unei cofinanțări în comun de către o entitate sau implementate în gestiune directă sau indirectă cu entitățile menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) punctele (ii)-(viii) din Regulamentul financiar, se aplică și normele de eligibilitate ale entităților respective.

(6) În cazul în care donatorii furnizează finanțare unui fond fiduciar creat de către Comisie sau prin intermediul veniturilor alocate externe, se aplică normele de eligibilitate din actul de constituire a fondului fiduciar respectiv sau, în cazul veniturilor alocate externe, cele din acordul cu donatorul.

(7) În cazul acțiunilor finanțate în cadrul instrumentului și în cadrul unui alt program al Uniunii, entitățile eligibile în temeiul oricăruia dintre programele Uniunii respective sunt considerate eligibile.

(8) În cazul acțiunilor multinaționale, pot fi considerate eligibile entitățile juridice care sunt resortisanți ai țărilor și teritoriilor care intră sub incidența acțiunii și, în cazul persoanelor juridice, entitățile care sunt și stabilite în mod efectiv în țările și teritoriile respective.

(9) Normele privind eligibilitatea stabilite în prezentul articol pot fi restricționate în ceea ce privește naționalitatea, localizarea geografică sau natura solicitanților, atunci când astfel de restricții sunt impuse de caracterul specific și obiectivele acțiunii și când sunt necesare pentru implementarea efectivă a acțiunii.

(10) Ofertanții, solicitanții și candidații din țările neeligibile pot fi acceptați ca fiind eligibili în cazul în care există o urgență sau o indisponibilitate a serviciilor pe piețele din țările și teritoriile vizate sau în alte cazuri justificate în mod corespunzător în care aplicarea normelor de eligibilitate riscă să facă imposibilă sau excesiv de dificilă realizarea unei acțiuni.

(11) Pentru a promova capacitățile, piețele și achizițiile locale, în cazurile în care Regulamentul financiar prevede atribuirea pe baza unei singure oferte, se acordă prioritate contractanților locali și regionali. În toate celelalte cazuri, participarea contractanților locali și regionali este promovată în conformitate cu dispozițiile relevante din regulamentul menționat. Se promovează criteriile de durabilitate și de diligență necesară.

(12) În cadrul programului tematic pentru drepturile omului și democrație, orice entitate care nu intră sub incidența definiției entității juridice de la articolul 2 primul paragraf punctul 6 este eligibilă atunci când acest lucru este necesar pentru a acționa în favoarea domeniilor de intervenție ale acestui program.

Articolul 29

Activități excluse

Finanțarea din partea Uniunii în cadrul instrumentului nu sprijină acțiuni sau măsuri care:

- (a) pot avea ca rezultat încălcarea drepturilor omului în țări partenere;
- (b) sunt incompatibile cu contribuția stabilită la nivel național (CSN) a țării beneficiare în temeiul Acordului de la Paris sau care promovează investiții în combustibili fosili ori care, conform analizei de mediu și evaluării impactului, au efecte negative semnificative asupra mediului sau climei, cu excepția cazului în care astfel de acțiuni sau măsuri sunt strict necesare pentru atingerea obiectivelor instrumentului și sunt însoțite de măsuri adecvate pentru a evita, a preveni sau a reduce și, dacă este posibil, pentru a compensa aceste efecte, inclusiv de sprijin pentru eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili care dăunează mediului.

Articolul 30

Reportări, tranșe anuale, credite de angajament, rambursări și venituri generate de instrumentele financiare și de garanțiile bugetare

(1) Pe lângă articolul 12 alineatul (4) din Regulamentul financiar, creditele de angajament și de plată neutilizate în cadrul instrumentului se raportează automat și pot fi angajate și utilizate, respectiv, până la data de 31 decembrie a exercițiului financiar următor. Sumele reportate se utilizează primele în exercițiul financiar următor.

Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la creditele de angajament reportate, în conformitate cu articolul 12 alineatul (6) din Regulamentul financiar.

(2) Pe lângă normele prevăzute la articolul 15 din Regulamentul financiar referitoare la repunerea la dispoziție a creditelor, creditele de angajament corespunzătoare cuantumului dezangajărilor efectuate ca urmare a neimplementării totale sau parțiale a unei acțiuni în cadrul instrumentului sunt repuse la dispoziție în beneficiul liniei bugetare de origine.

(3) Angajamentele bugetare pentru acțiuni a căror realizare depășește un singur exercițiu financiar se pot repartiza pe mai multe exerciții în tranșe anuale, în conformitate cu articolul 112 alineatul (2) din Regulamentul financiar.

Articolul 114 alineatul (2) al treilea paragraf din Regulamentul financiar nu se aplică în cazul acțiunilor multianuale prevăzute în primul paragraf de la prezentul alineat. Comisia dezangajează în mod automat orice parte a unui angajament bugetar pentru o acțiune care, până la data de 31 decembrie a celui de al cincilea an care urmează anului angajamentului bugetar, nu a fost utilizată în scopul prefinanțării sau al efectuării de plăți intermediare sau pentru care nu s-a prezentat nicio declarație de cheltuieli certificată sau nicio cerere de plată.

Alineatul (2) de la prezentul articol se aplică, de asemenea, tranșelor anuale.

(4) Prin derogare de la articolul 209 alineatul (3) din Regulamentul financiar, rambursările și veniturile generate de un instrument financiar și de garanțiile bugetare sunt alocate liniei bugetare de origine ca venituri alocate interne după deducerea costurilor și a comisioanelor de gestionare. La interval de cinci ani, Comisia examinează contribuția adusă la realizarea obiectivelor Uniunii de instrumentele financiare existente și eficiența acestora.

CAPITOLUL IV

FEDD+, garanția pentru acțiunea externă, garanții bugetare și asistența financiară acordată țărilor terțe

Articolul 31

Domeniu de aplicare și finanțare

(1) Pachetul financiar menționat la articolul (6) alineatul (2) litera (a) acoperă Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) și garanția pentru acțiunea externă.

(2) Scopul FEDD+, ca pachet financiar integrat care furnizează sprijin financiar sub forma granturilor, a asistenței tehnice, a instrumentelor financiare, a garanțiilor bugetare și a operațiunilor de finanțare mixtă menționate la articolul 27 alineatul (1) din prezentul regulament, este de a sprijini investițiile și a crește accesul la finanțare, ca mijloc de a contribui la realizarea obiectivelor și a principiilor generale prevăzute la articolele 3 și 8 din prezentul regulament și, după caz, a obiectivelor Regulamentului IPA III, maximizând totodată adiționalitatea și impactul asupra dezvoltării și furnizând produse inovatoare, inclusiv IMM-urilor.

În special, FEDD+ încurajează dezvoltarea economică, de mediu și socială durabilă și favorabilă incluziunii, tranziția către o economie durabilă, cu valoare adăugată, și un mediu de investiții stabil. Acesta promovează, de asemenea, reziliența socio-economică și de mediu a țărilor partenere, punând accentul în mod deosebit pe eradicarea sărăciei. FEDD+ contribuie, prin urmare, la reducerea inegalităților socio-economice, la creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, la adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, la protecția și gestionarea mediului, la crearea de locuri de muncă decente pe baza standardelor de muncă fundamentale ale OIM, la oportunitățile economice, aptitudini și spirit antreprenorial, la sectoarele socio-economice, inclusiv întreprinderile sociale și cooperative, IMM-uri, la conectivitatea durabilă, la sprijinirea grupurilor vulnerabile, la promovarea drepturilor omului, la egalitatea de gen și la capacitarea femeilor și tinerilor, abordând, de asemenea, anumite cauze socio-economice profunde ale migrației neregulate și cauze profunde ale strămutării forțate a populației, în conformitate cu domeniile prioritare menționate în anexa V și cu documentele indicative de programare relevante.

Se acordă o atenție deosebită țărilor despre care s-a stabilit că se confruntă cu situații de fragilitate sau de conflict, țărilor cel mai puțin dezvoltate și țărilor sărace puternic îndatorate, inclusiv prin acordarea de sprijin pentru consolidarea capacității instituționale, pentru guvernarea economică și pentru asistența tehnică.

(3) Garanția pentru acțiunea externă sprijină operațiunile FEDD+ acoperite de garanții bugetare în conformitate cu articolele 32-39 din prezentul regulament. Garanția pentru acțiunea externă sprijină, de asemenea, asistența macrofinanciară și împrumuturile acordate țărilor terțe menționate la articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (Euratom) 2021/948.

(4) În temeiul garanției pentru acțiunea externă, Uniunea poate garanta operațiuni, în cadrul unor acorduri de garantare semnate între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2027, pentru o sumă maximă de 53 449 000 000 EUR.

Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica suma maximă a garanției pentru acțiunea externă cu până la 20 %.

(5) Rata de provizionare este cuprinsă între 9 % și 50 %, în funcție de tipul de operațiune.

Din bugetul Uniunii poate fi utilizată o sumă maximă de 10 000 000 000 EUR pentru a constitui un provizion pentru garanția pentru acțiunea externă. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica această sumă maximă în scopul asigurării faptului că valoarea provizionului reflectă cuantumul și ratele de provizionare ale garanției pentru acțiunea externă, luând în considerare tipul operațiunilor garantate.

Rata de provizionare pentru garanția pentru acțiunea externă este de 9 % pentru asistența macrofinanciară din partea Uniunii și pentru garanțiile bugetare care acoperă riscurile suverane asociate operațiunilor de creditare.

Ratele de provizionare se revizuiesc cel puțin o dată la trei ani, începând cu data aplicării prezentului regulament prevăzută la articolul 51. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica ratele de provizionare.

(6) Garanția pentru acțiunea externă este considerată o garanție unică în fondul comun de provizionare instituit prin articolul 212 din Regulamentul financiar.

(7) FEDD+ și garanția pentru acțiunea externă pot sprijini operațiuni de finanțare și de investiții în țările partenere din regiunile geografice menționate la articolul 4 alineatul (2). Provizionarea garanției pentru acțiunea externă este finanțată din bugetul programelor geografice relevante stabilit la articolul 6 alineatul (2) litera (a) și se transferă în fondul comun de provizionare. FEDD+ și garanția pentru acțiunea externă pot, de asemenea, să sprijine operațiuni pe teritoriul beneficiarilor menționați în anexa relevantă la Regulamentul IPA III. Finanțarea pentru operațiunile respective din cadrul FEDD+ și pentru provizionarea garanției pentru acțiunea externă este asigurată din Regulamentul IPA III. Provizionarea garanției pentru acțiunea externă pentru împrumuturile acordate țărilor terțe menționate la articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (Euratom) 2021/948 se finanțează din regulamentul respectiv.

(8) Provizionarea menționată la articolul 211 alineatul (2) din Regulamentul financiar este constituită pe baza totalului pasivelor Uniunii care sunt autorizate în temeiul prezentului regulament. Cuantumul anual necesar al provizionării poate fi constituit în cursul unei perioade de maximum șapte ani. Provizionarea garanțiilor autorizate în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1601 și a garanțiilor, a asistenței financiare și a împrumuturilor Euratom acordate țărilor terțe, care sunt autorizate în temeiul unor acte de bază și a căror provizionare este reglementată de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009, continuă să respecte dispozițiile regulamentelor respective.

(9) Activele nete înregistrate la 31 iulie 2021 ale Fondului de garantare FEDD și ale Fondului de garantare pentru acțiuni externe, fonduri instituite de Regulamentul (UE) 2017/1601 și, respectiv, de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009, se transferă în fondul comun de provizionare în scopul provizionării garanțiilor bugetare autorizate în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1601 și a garanțiilor, a asistenței financiare și a împrumuturilor Euratom acordate țărilor terțe, care sunt autorizate în temeiul unor acte de bază și a căror provizionare este reglementată de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009.

Articolul 32

Structura FEDD+

(1) FEDD+ este compus din platforme regionale de investiții în cadrul zonelor regionale prevăzute la articolul 4 alineatul (2) din prezentul regulament și în Regulamentul IPA III, instituite pe baza metodelor de lucru, a procedurilor și a structurilor mecanismelor existente de finanțare mixtă externă ale Uniunii, care pot combina operațiunile lor de finanțare mixtă cu operațiunile sprijinite de garanția pentru acțiunea externă din cadrul FEDD+.

(2) Comisia asigură gestiunea FEDD+.

Articolul 33

Consiliul strategic al FEDD+

(1) În cadrul asigurării gestiunii FEDD+, Comisiei îi este oferită consultanță de către un consiliu strategic („consiliul strategic al FEDD+”), cu excepția operațiunilor care vizează beneficiarii menționați în anexa relevantă la Regulamentul IPA III din Balcanii de Vest, pentru care există un consiliu strategic specific.

(2) Consiliul strategic al FEDD+ oferă consultanță Comisiei cu privire la orientările strategice și la prioritățile investițiilor care beneficiază de garanția pentru acțiunea externă din cadrul FEDD+, inclusiv pentru componentele investiționale menționate la articolul 36, și contribuie la alinierea lor atât cu principiile directoare și obiectivele acțiunii externe a Uniunii, ale politicii de dezvoltare a Uniunii și ale politicii europene de vecinătate, cât și cu obiectivele prevăzute la articolul 3 și cu scopul FEDD+, astfel cum este stabilit la articolul 31. Consiliul strategic al FEDD+ susține Comisia, de asemenea, în procesul de stabilire a obiectivelor generale de investiții în ceea ce privește utilizarea garanției pentru acțiunea externă în sprijinul operațiunilor FEDD+ și monitorizează existența unei acoperiri geografice și tematice adecvate și diversificate a componentelor investiționale.

(3) Consiliul strategic al FEDD+ sprijină, de asemenea, coordonarea, complementaritatea și coerența de ansamblu dintre platformele regionale de investiții, dintre cei trei piloni ai Planului de investiții externe, dintre Planul de investiții externe și celelalte eforturi ale Uniunii în ceea ce privește migrația și punerea în aplicare a Agendei 2030, inclusiv combaterea schimbărilor climatice, precum și cu programele și instrumentele de finanțare externe ale Uniunii.

(4) Consiliul strategic al FEDD+ este alcătuit din reprezentanți ai Comisiei și ai Înaltului Reprezentant, ai tuturor statelor membre și ai BEI. Parlamentul European are statutul de observator. Contribuitorilor, contrapărților eligibile, țărilor partenere, organizațiilor regionale relevante și altor părți interesate li se poate acorda statutul de observator, după caz. Consiliul strategic al FEDD+ este consultat înainte de includerea oricărui nou observator. Consiliul strategic al FEDD+ este prezidat în comun de Comisie și de Înaltul Reprezentant.

(5) Consiliul strategic al FEDD+ se întrunește de cel puțin două ori pe an și, atunci când este posibil, adoptă avize prin consens. Pot fi organizate reuniuni suplimentare în orice moment de către președinte sau la cererea unei treimi dintre membrii săi. În cazul în care nu se poate ajunge la un consens, se aplică drepturile de vot, astfel cum au fost convenite în prima reuniune a consiliului strategic al FEDD+ și prevăzute în regulamentul său de procedură. Regulamentul de procedură stabilește cadrul privind rolul observatorilor. Procesele-verbale și ordinile de zi ale reuniunilor consiliului strategic al FEDD+ sunt făcute publice, după adoptarea lor.

(6) Comisia prezintă consiliului strategic al FEDD+ un raport anual cu privire la progresele realizate în ceea ce privește execuția FEDD+. Consiliul strategic pentru Balcanii de Vest prezintă, în completarea raportului menționat mai sus, informații despre progresele realizate cu privire la implementarea instrumentului de garantare în regiunea respectivă. Consiliile strategice examinează rapoartele de evaluare menționate la articolul 42 alineatul (5) și le iau în considerare.

Consiliul strategic al FEDD+ organizează cu regularitate consultări cu părțile interesate relevante cu privire la orientarea strategică și execuția FEDD+.

(7) Existența consiliului strategic al FEDD+ și a consiliului strategic pentru Balcanii de Vest nu are influență asupra necesității de a dispune de un singur cadru de gestionare a riscurilor, unificat, al FEDD+.

(8) Funcția de gestionare a riscurilor pentru garanțiile din cadrul FEDD+ ține seama de obiectivele și principiile instrumentului. Metodologiile de evaluare a riscurilor și de remunerare din cadrul FEDD+ se aplică în mod consecvent tuturor componentelor investiționale, inclusiv celor menționate la articolul 36. Comisia instituie un grup de evaluare tehnică a riscurilor. Comisia asigură o funcționare independentă, imparțială și incluzivă, la un înalt nivel de calitate, a grupului de evaluare tehnică a riscurilor. De asemenea, Comisia se asigură că informațiile și analizele sunt puse la dispoziție în timp util și în mod transparent și incluziv pentru toate statele membre, ținând seama în mod corespunzător de aspectele legate de confidențialitate. Componenta, regulamentul de procedură și metodele de lucru ale grupului de evaluare tehnică a riscurilor sunt incluzive, deschise experților BEI, altor contrapărți eligibile și statelor membre interesate și sunt prezentate consiliului strategic al FEDD+. Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului componenta, mandatul și regulamentul de procedură ale grupului de evaluare tehnică a riscurilor și asigură imparțialitatea și absența conflictelor de interese în rândul membrilor acestuia.

(9) În timpul perioadei de execuție a FEDD+, consiliul strategic al FEDD+ adoptă și publică, cât mai rapid posibil, orientări care stabilesc modul în care se asigură conformitatea operațiunilor FEDD+ cu scopul, obiectivele și criteriile de eligibilitate prevăzute la articolele 31 și 35.

Articolul 34

Consiliile operaționale regionale

Consiliile operaționale ale platformelor regionale de investiții, ținând seama de consilierea oferită de consiliul strategic vizat și de evaluările relevante ale riscurilor, sprijină Comisia, la nivelul implementării, în demersul de stabilire a obiectivelor de investiții regionale și sectoriale și a componentelor investiționale regionale, sectoriale și tematice și formulează avize privind operațiunile de finanțare mixtă și privind utilizarea garanției pentru acțiunea externă care acoperă programele de investiții propuse ale FEDD+.

Articolul 35

Eligibilitatea și selectarea operațiunilor și a contrapărților pentru garanția pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+

(1) Operațiunile de finanțare și de investiții eligibile pentru sprijin prin intermediul garanției pentru acțiunea externă sunt coerente și conforme cu politicile Uniunii, cu documentele de programare relevante, precum și cu strategiile și politicile țărilor partenere. Acestea sprijină în special obiectivele, principiile generale și cadrul de politică ale instrumentului și, după caz, ale Regulamentului IPA III, ținând seama în mod corespunzător de domeniile prioritare prevăzute în anexa V la prezentul regulament.

(2) Garanția pentru acțiunea externă sprijină operațiunile de finanțare și de investiții care respectă condițiile stabilite la articolul 209 alineatul (2) literele (a)-(e) din Regulamentul financiar referitoare, în special, la necesitatea de realizare a aditionalității, inclusiv prin abordarea disfuncționalităților pieței sau a situațiilor de investiții sub nivelul optim, la cea de aliniere a intereselor contrapărților eligibile evitând denaturarea concurenței și, după caz, la cea de maximizare a investițiilor private, și care:

- (a) în conformitate cu articolul 34 din Regulamentul financiar, fac obiectul unor evaluări *ex ante* care sunt proporționale cu obiectivele și valorile operațiunilor avute în vedere pentru a determina posibilele implicații și riscuri ale acestor operațiuni în ceea ce privește standardele în materie de drepturile omului și standardele de mediu, de muncă și sociale, inclusiv sub forma unor evaluări ale impactului pentru programele de mare anvergură care se preconizează că vor avea un impact semnificativ asupra acestor domenii, în conformitate cu scopul FEDD+ prevăzut la articolul 31 alineatul (2) din prezentul regulament și ținând seama în mod corespunzător de principiul consimțământului exprimat liber, prealabil și în cunoștință de cauză de comunitățile afectate în cazul unor investiții legate de terenuri;
- (b) asigură complementaritatea în cadrul diferiților piloni ai Planului de investiții externe, precum și cu alte inițiative;
- (c) sunt viabile din punct de vedere economic și financiar, ținându-se seama în mod corespunzător de posibilitatea de a primi sprijin și cofinanțare pentru proiect din partea partenerilor privați și publici și luându-se în considerare, în același timp, mediul de funcționare specific și capacitățile țărilor despre care s-a stabilit că se confruntă cu situații de fragilitate sau de conflict, ale țărilor cel mai puțin dezvoltate, ale statelor insulare mici în curs de dezvoltare, ale țărilor fără ieșire la mare în curs de dezvoltare și ale țărilor sărace puternic îndatorate, care pot beneficia de condiții mai avantajoase;
- (d) sunt viabile pe plan tehnic și sunt durabile atât din punctul de vedere al mediului, cât și din punct de vedere social și maximizează impactul asupra dezvoltării;
- (e) nu denaturează piețele din țările și regiunile partenere și nu concurează în mod inechitabil cu actorii locali;
- (f) sunt implementate în conformitate cu cadrul de politică menționat la articolul 7, cu obligațiile și standardele de mediu, sociale și ale dreptului muncii aplicabile și cu orientările, principiile și convențiile adoptate la nivel internațional privind investițiile, în special cele adoptate de ONU și OCDE, cu respectarea deplină a dreptului internațional al drepturilor omului, precum și în conformitate cu obiectivele și principiile generale prevăzute la articolele 3 și 8.

(3) Garanția pentru acțiunea externă se utilizează pentru a acoperi riscurile legate de următoarele instrumente:

- (a) împrumuturi, inclusiv împrumuturile în moneda locală;
- (b) garanții;
- (c) contragarantii;
- (d) instrumente de pe piața de capital;
- (e) orice altă formă de finanțare sau de îmbunătățire a calității creditului, asigurare și participații sub formă de capital sau de cvasicapital.

(4) Contrapărțile eligibile pentru a beneficia de garanția pentru acțiunea externă sunt cele prevăzute la articolul 208 alineatul (4) din Regulamentul financiar, inclusiv cele din țările partenere și din țările terțe care contribuie la garanția pentru acțiunea externă, sub rezerva aprobării de către Comisie în conformitate cu articolul 37 din prezentul regulament. În plus, prin derogare de la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul financiar, organismele de drept privat dintr-un stat membru, o țară parteneră sau o țară terță care a contribuit la garanția pentru acțiunea externă în conformitate cu articolul 37 din prezentul regulament și care furnizează o asigurare adecvată a capacității lor financiare sunt eligibile pentru a beneficia de garanția pentru acțiunea externă.

(5) Contrapărțile eligibile respectă normele și condițiile prevăzute la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul financiar. În cazul organismelor de drept privat dintr-un stat membru, o țară parteneră sau o țară terță care a contribuit la garanția pentru acțiunea externă în conformitate cu articolul 37 din prezentul regulament, se acordă prioritate acelor organisme care publică informații legate de criteriile de mediu, sociale, fiscale și de guvernanță corporativă.

Comisia asigură o utilizare eficace, eficientă și echitabilă a resurselor disponibile între contrapărțile eligibile, inclusiv contrapărțile mici și mijlocii, promovând totodată cooperarea dintre acestea și ținând seama în mod corespunzător de capacitățile, valoarea adăugată și experiența acestora.

Comisia asigură un tratament echitabil pentru toate contrapărțile eligibile, în conformitate cu articolul 27 alineatul (7), precum și evitarea conflictelor de interese pe tot parcursul perioadei de execuție a FEDD+. Pentru a asigura complementaritatea, Comisia poate solicita contrapărților eligibile orice informații relevante cu privire la operațiunile lor care nu fac obiectul FEDD+.

(6) Condiția prevăzută la articolul 219 alineatul (4) din Regulamentul financiar privind contribuțiile cu resurse proprii se aplică fiecărei contrapărți eligibile căreia i se acordă o garanție bugetară în cadrul instrumentului, pe bază de portofoliu.

(7) Comisia selectează contrapărțile eligibile în conformitate cu articolul 154 din Regulamentul financiar, ținând seama în mod corespunzător de următoarele elemente:

- (a) consilierea din partea consiliilor strategice și operaționale regionale;
- (b) obiectivele componentei investiționale;
- (c) experiența contrapărții eligibile și capacitatea sa de gestionare a riscurilor;
- (d) valoarea resurselor proprii și suplimentare, precum și a cofinanțării din sectorul privat, pe care contrapartea eligibilă este pregătită să le mobilizeze pentru componenta investițională, ținând seama în mod corespunzător de dimensiunile investiției;
- (e) expertiza sectorială sau geografică a contrapărților eligibile;
- (f) beneficiile promovării colaborării între contrapărțile eligibile.

(8) Pe baza programelor indicative multianuale și a consilierii oferite de consiliul strategic al FEDD+ și de consiliul strategic pentru Balcanii de Vest, Comisia, după consultarea consiliilor operaționale regionale și informarea Parlamentului European și a Consiliului, stabilește componente investiționale pentru regiuni ori anumite țări partenere ori ambele, pentru anumite sectoare sau pentru anumite proiecte ori anumite categorii de beneficiari finali ori ambele, care urmează să fie finanțate în cadrul instrumentului, componente care urmează să fie acoperite de garanția pentru acțiunea externă până la o sumă fixă. Comisia informează Parlamentul European și Consiliul cu privire la modul în care componentele investiționale respectă prezentul articol și cu privire la prioritățile detaliate ale acestora în materie de finanțare. Toate cererile de sprijin financiar în cadrul componentelor investiționale se adresează Comisiei.

Alegerea componentelor investiționale se justifică în mod corespunzător printr-o analiză a disfuncționalităților pieței sau a situațiilor de investiții sub nivelul optim și printr-o evaluare a nivelului său de aliniere cu prioritățile prezentului regulament și, după caz, ale Regulamentului IPA III. Comisia efectuează analiza respectivă în cooperare cu contrapărțile potențial eligibile și cu părțile interesate.

Contrapărțile eligibile pot furniza instrumentele menționate la alineatul (3) în cadrul unei componente investiționale sau al unui proiect individual de investiții administrat de o contraparte eligibilă. Instrumentele respective pot fi furnizate în beneficiul țărilor partenere, inclusiv al țărilor care se confruntă cu situații de fragilitate sau de conflict sau al țărilor cu dificultăți de reconstrucție și de redresare post-conflict, în beneficiul instituțiilor respectivelor țări partenere, inclusiv al băncilor și instituțiilor financiare publice naționale și al băncilor și instituțiilor financiare locale private, precum și în beneficiul entităților din sectorul privat, inclusiv al IMM-urilor, din respectivele țări partenere. Instrumentele respective nu se utilizează în beneficiul unor întreprinderi controlate de sectorul militar sau de cel al securității statului, cu excepția unor cazuri justificate în mod corespunzător.

(9) Comisia evaluează operațiunile sprijinite de garanția pentru acțiunea externă pe baza criteriilor de eligibilitate stabilite la alineatele (1), (2) și (3), recurgând, unde este posibil, la sistemele existente de măsurare a rezultatelor ale Uniunii și ale contrapărților eligibile. Comisia stabilește o listă de verificare a criteriilor de eligibilitate prevăzute la articolul 31 și la articolul 35 alineatele (1) și (2) și evaluează și selectează toate propunerile care ar urma să fie sprijinite de garanția pentru acțiunea externă în raport cu această listă de verificare, pe baza informațiilor furnizate de contrapărțile eligibile. Dacă este necesar, Comisia solicită contrapărților eligibile să clarifice sau să modifice informațiile furnizate. Comisia publică anual listele de verificare și rezultatele evaluării sale pentru fiecare componentă investițională, defalcate în funcție de țară și sector.

(10) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 44 pentru a modifica domeniile prioritare menționate în anexa V.

Articolul 36

Rolul BEI

(1) BEI implementează o componentă investițională specifică exclusivă care vizează o acoperire cuprinzătoare a riscurilor pentru operațiunile cu contrapărți suverane și contrapărți subsuverane necomerciale cu o valoare minimă indicativă de 11 000 000 000 EUR, care se programează în conformitate cu procedurile prevăzute în capitolele I și III din prezentul titlu.

BEI are exclusivitate pentru operațiunile cu contrapărțile suverane și subsuverane necomerciale din cadrul componentei investiționale specifice exclusive. În cadrul componentei investiționale specifice exclusive, contribuția din resurse proprii se interpretează ca o asumare a riscului rezidual, iar garanția UE acoperă 65 % din suma totală plătită și garantată în cadrul operațiunilor de finanțare ale BEI, din care se scad sumele rambursate și la care se adaugă toate sumele conexe.

Prin derogare de la al doilea paragraf, în cazul în care BEI nu poate desfășura sau decide să nu desfășoare operațiuni în cadrul componentei investiționale specifice exclusive, implementarea acestor operațiuni este deschisă altor contrapărți eligibile, în conformitate cu condițiile care se stabilesc în acordurile de garantare pentru acțiunea externă relevante, care țin seama de condițiile oferite BEI pentru același tip de operațiuni și de natura, nevoile și circumstanțele specifice ale contrapărții eligibile care implementează aceste operațiuni.

(2) BEI este eligibilă pentru implementarea operațiunilor cu contrapărți subsuverane care nu sunt incluse în componenta investițională specifică exclusivă menționată la alineatul (1) și a operațiunilor cu sectorul privat. Procedura menționată la articolul 35 se utilizează pentru a încredința BEI, dacă este cazul, două componente investiționale specifice suplimentare, care vizează:

- (a) o acoperire a riscului cuprinzătoare neexclusivă pentru operațiunile cu contrapărți comerciale subsuverane; și
- (b) operațiuni neexclusive de promovare a investițiilor străine directe, a comerțului și a internaționalizării economiilor țărilor partenere, oferind o acoperire a riscurilor politice pentru operațiunile din sectorul privat.

(3) Suma indicativă pentru componentele investiționale specifice menționate la alineatele (1) și (2) este de 26 725 000 000 EUR.

La implementarea componentelor investiționale specifice menționate la alineatele (1) și (2), BEI respectă prezentul regulament, inclusiv obiectivele sale generale și cele ale FEDD+ și, după caz, ale Regulamentului IPA III, precum și documentele de programare relevante și obligațiile de raportare.

(4) În conformitate cu articolul 209 alineatul (2) litera (f) din Regulamentul financiar, având în vedere natura și obiectivul de politică al componentei investiționale specifice exclusive menționate la alineatul (1), acordul relevant de garantare pentru acțiunea externă poate prevedea că Uniunea nu este remunerată pentru operațiunile din cadrul componentei investiționale respective.

(5) În sensul prezentului articol, operațiunile subsuverane sunt considerate comerciale, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător de BEI și confirmate de Comisie.

Operațiunile din cadrul componentei investiționale specifice menționate la alineatul (2) litera (b) sunt coerente cu cele ale agențiilor de creditare a exportului din statele membre.

(6) BEI face obiectul avizului consiliilor menționate la articolele 33 și, respectiv, 34.

Pentru operațiunile BEI care se încadrează în componentele investiționale menționate la prezentul articol, evaluarea eligibilității prevăzută la articolul 35 alineatul (9) se realizează în cadrul procedurii prevăzute la articolul 19 din Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții, anexat la TFUE. BEI furnizează în timp util toate informațiile solicitate de Comisie în acest scop. Operațiunile de finanțare ale BEI care se încadrează în respectivele componente investiționale nu sunt acoperite de garanția UE în cazul în care Comisia emite un aviz nefavorabil în cadrul procedurii prevăzute la articolul 19 din Protocolul (nr. 5) privind Statutul Băncii Europene de Investiții, anexat la TFUE. Toate celelalte proceduri aplicabile BEI se stabilesc în acordurile relevante de garantare pentru acțiunea externă.

(7) BEI este eligibilă pentru a implementa activități în cadrul altor componente investiționale stabilite în temeiul articolului 35 alineatul (8).

(8) În conformitate cu prezentul regulament, inclusiv cu obiectivele și principiile acestuia și cu documentele de programare relevante, precum și, după caz, cu Regulamentul IPA III, Comisia și BEI încheie acorduri specifice de garantare pentru acțiunea externă pentru componentele investiționale specifice menționate la alineatele (1) și (2).

Articolul 37

Contribuția din partea altor donatori la garanția pentru acțiunea externă

(1) Statele membre, țările terțe și alte părți terțe pot contribui la garanția pentru acțiunea externă.

Prin derogare de la articolul 218 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul financiar, părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European pot efectua contribuții sub formă de garanții sau de numerar.

Țările terțe care nu sunt părți contractante la Acordul privind Spațiul Economic European și alte părți terțe efectuează contribuții sub formă de numerar și fac obiectul avizului furnizat de consiliul strategic al FEDD+ și al aprobării de către Comisie.

Statele membre pot solicita alocarea contribuțiilor lor pentru inițierea de acțiuni în anumite regiuni, țări sau sectoare ori în anumite componente investiționale existente. Comisia informează fără întârziere Parlamentul European și Consiliul cu privire la contribuțiile aprobate.

(2) Contribuțiile sub formă de garanții nu depășesc 50 % din suma prevăzută la articolul 31 alineatul (4).

Contribuțiile făcute de statele membre și părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European sub formă de garanții pot fi solicitate pentru plăți aferente executării garanției doar după ce finanțarea din bugetul general al Uniunii Europene, majorată cu orice alte contribuții în numerar, a fost folosită pentru plăți aferente executării garanției.

Orice contribuție poate fi utilizată pentru a acoperi executarea garanției, indiferent de destinația contribuției.

Se încheie un acord de contribuție între Comisie, în numele Uniunii, și contribuitor, care prevede, în special, dispoziții privind condițiile de plată.

Articolul 38

Punerea în aplicare a acordurilor de garantare pentru acțiunea externă

(1) Comisia încheie, în numele Uniunii, acorduri de garantare pentru acțiunea externă cu contrapărțile eligibile selectate în temeiul articolului 35. Acordurile respective pot fi încheiate cu un consorțiu de două sau mai multe contrapărți eligibile. În conformitate cu articolul 219 alineatul (1) din Regulamentul financiar, garanțiile bugetare sunt irevocabile, necondiționate și se acordă la cerere pentru tipurile de operațiuni acoperite de garanția pentru acțiunea externă. La încheierea acordurilor de garantare pentru acțiunea externă, Comisia ține seama în mod corespunzător de consilierea și orientarea furnizate de consiliul și de grupul de evaluare tehnică a riscurilor.

(2) Pentru fiecare componentă investițională se încheie unul sau mai multe acorduri de garantare pentru acțiunea externă între Comisie și contrapartea eligibilă sau contrapărțile eligibile selectate. În plus, pentru a răspunde nevoilor specifice, garanția pentru acțiunea externă poate fi acordată pentru operațiuni individuale de finanțare sau de investiții.

Parlamentul European și Consiliul sunt notificate cu privire la semnarea fiecărui acord de garantare pentru acțiunea externă. La cererea Parlamentului European și a Consiliului, acordurile respective se pun la dispoziția acestora, ținându-se seama de protecția informațiilor confidențiale și sensibile din punct de vedere comercial.

(3) Acordurile de garantare pentru acțiunea externă conțin, în special:

- (a) norme detaliate privind acoperirea, cerințele, eligibilitatea, contrapărțile eligibile și procedurile;
- (b) norme detaliate referitoare la furnizarea garanției pentru acțiunea externă, inclusiv modalitățile de acoperire și acoperirea stabilită a portofoliilor și proiectelor pentru tipuri specifice de instrumente, precum și o analiză a riscului privind proiectele și portofoliile de proiecte, inclusiv la nivel sectorial, regional și național;
- (c) o trimitere la obiectivele și scopul instrumentului, o evaluare a nevoilor și o indicare a rezultatelor preconizate, luând în considerare promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor și a conduitei profesionale responsabile, inclusiv, în special, prin respectarea orientărilor, principiilor și convențiilor adoptate la nivel internațional privind investițiile, menționate la articolul 35 alineatul (2) litera (f);
- (d) remunerarea garanției pentru acțiunea externă, care trebuie să reflecte nivelul de risc, precum și posibilitatea ca remunerarea să fie parțial subvenționată, pentru a acorda condiții mai avantajoase în cazuri justificate în mod corespunzător, în special țărilor care se confruntă cu situații de fragilitate sau de conflict, țărilor cel mai puțin dezvoltate și țărilor sărace puternic îndatorate;
- (e) condițiile de utilizare a garanției pentru acțiunea externă, inclusiv condițiile de plată, cum ar fi termenul specific, dobânzile aferente sumelor datorate, cheltuielile și costurile de recuperare și, eventual, dispozițiile necesare privind lichiditățile;
- (f) procedurile referitoare la creanțe, inclusiv, dar fără a se limita la evenimente declanșatoare și perioade de așteptare, și procedurile privind recuperarea creanțelor;
- (g) obligațiile de monitorizare, raportare, transparență și evaluare;
- (h) proceduri clare și accesibile de formulare a plângerilor pentru părțile terțe care ar putea fi afectate de implementarea proiectelor sprijinite prin garanția pentru acțiunea externă.

(4) Contrapartea eligibilă aprobă operațiunile de finanțare și de investiții în conformitate cu propriile norme și proceduri interne și în conformitate cu acordul de garantare pentru acțiunea externă.

(5) Garanția pentru acțiunea externă poate acoperi următoarele elemente:

- (a) pentru instrumentele de datorie, principalul și toate dobânzile și sumele datorate către contrapartea eligibilă selectată, dar care nu au fost primite de către aceasta în conformitate cu condițiile operațiunilor de finanțare, după ce a avut loc o situație de neîndeplinire a obligațiilor;
- (b) în cazul investițiilor de capital, sumele investite și costurile lor de finanțare asociate;
- (c) pentru alte operațiuni de finanțare și de investiții menționate la articolul 35 alineatul (2), sumele utilizate și costurile lor de finanțare asociate;
- (d) toate cheltuielile relevante și costurile de recuperare legate de o situație de neîndeplinire a obligațiilor, cu excepția cazului în care sunt deduse din sumele încasate prin procedurile de recuperare.

(6) În scopul respectării de către Comisie a obligațiilor sale contabile și de raportare cu privire la riscurile acoperite de garanția pentru acțiunea externă și în conformitate cu articolul 209 alineatul (4) din Regulamentul financiar, contrapărțile eligibile cu care a fost încheiat un acord de garantare pentru acțiunea externă furnizează Comisiei și Curții de Conturi, în fiecare an, rapoartele financiare privind operațiunile de finanțare și de investiții care fac obiectul prezentului regulament, auditate de un auditor extern independent, care conțin, printre altele, informații privind:

- (a) evaluarea riscurilor aferente operațiunilor de finanțare și de investiții ale contrapărților eligibile, inclusiv informații privind pasivele Uniunii măsurate în conformitate cu normele contabile menționate la articolul 80 din Regulamentul financiar și cu Standardele internaționale de contabilitate pentru sectorul public;

- (b) obligațiile financiare în curs ale Uniunii, provenite din operațiunile FEDD+, furnizate contrapărților eligibile, precum și operațiunile de finanțare și de investiții ale acestora, defalcate la nivel de operațiune individuală.
- (7) Contrapărțile eligibile furnizează Comisiei, la cerere, toate informațiile suplimentare necesare pentru îndeplinirea obligațiilor Comisiei în temeiul prezentului regulament, în special în ceea ce privește criteriile de selecție prevăzute la articolul 35, inclusiv respectarea standardelor în domeniul drepturilor omului și a standardelor sociale, de muncă și de mediu.
- (8) Comisia prezintă consiliului strategic al FEDD+, consiliilor operaționale regionale, Parlamentului European și Consiliului un raport anual privind instrumentele financiare, garanțiile bugetare, inclusiv cele executate de BEI, și asistența financiară, în conformitate cu articolul 41 alineatele (4) și (5) și cu articolele 241 și 250 din Regulamentul financiar. În acest scop, contrapărțile eligibile furnizează anual informațiile necesare pentru a permite Comisiei să respecte obligațiile de raportare respective.

Articolul 39

Mecanismul reparatoriu și de soluționare a reclamațiilor și protecția intereselor financiare ale Uniunii

- (1) Având în vedere posibilele reclamații ale părților terțe din țările partenere, inclusiv ale comunităților și ale persoanelor fizice afectate de proiectele sprijinite prin FEDD+ și prin garanția pentru acțiunea externă, Comisia și delegațiile Uniunii publică pe site-urile lor trimiteri directe la mecanismele de soluționare a plângerilor de care dispun contrapărțile relevante care au încheiat acorduri cu Comisia. Comisia oferă, de asemenea, posibilitatea de a primi direct plângeri legate de tratarea reclamațiilor de către contrapărțile eligibile. Comisia ia în considerare informațiile respective în perspectiva unei viitoare cooperări cu contrapărțile în cauză.
- (2) Persoanele și entitățile care execută instrumente financiare și garanții bugetare respectă dreptul și principiile aplicabile ale Uniunii și standardele convenite la nivel internațional și la nivelul Uniunii, astfel cum se prevede la articolul 155 alineatele (2) și (3) din Regulamentul financiar. Comisia evaluează dacă sistemele, normele și procedurile persoanelor și entităților respective asigură o protecție a intereselor financiare ale Uniunii echivalentă cu cea asigurată atunci când Comisia execută bugetul Uniunii, ținând seama în mod corespunzător de principiul proporționalității, având în vedere natura acțiunii și condițiile în care aceasta este implementată.

Articolul 40

Participarea la capitalul instituțiilor de finanțare a dezvoltării

Pachetul financiar pentru programele geografice, menționat la articolul 6 alineatul (2) litera (a), poate fi folosit pentru a contribui la capitalizarea instituțiilor europene și non-europene de finanțare a dezvoltării.

CAPITOLUL V

Monitorizare, raportare și evaluare

Articolul 41

Monitorizare și raportare

- (1) În anexa VI sunt prevăzuți indicatori pentru raportarea progreselor înregistrate de instrument în direcția realizării obiectivelor specifice stabilite la articolul 3 alineatul (2). Indicatorii respectivi, în conformitate cu ODD, se utilizează, împreună cu datele rezultate din evaluări și din alte raportări existente referitoare la rezultate, ca bază pentru evaluarea măsurii în care respectivele obiective specifice au fost realizate.
- (2) Comisia își monitorizează permanent acțiunile și, cel puțin o dată pe an, evaluează progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor stabilite prin prezentul regulament, precum și a obținerii rezultatelor preconizate, făcând referire la randament și la realizări.

Progresele înregistrate în ceea ce privește rezultatele preconizate sunt monitorizate, în mod transparent și în timp util, pe baza unor date calitative și cantitative relevante și măsurabile, inclusiv cele prevăzute în anexa VI, dar fără a se limita la acestea. Ori de câte ori este posibil, indicatorii sunt defalcați în funcție de sex, vârstă și alți factori relevanți.

(3) Cadrele comune de rezultate incluse și convenite în documentele de programare în comun care îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 14 alineatul (4) servesc, atunci când este fezabil, drept bază pentru monitorizarea comună de către Uniune și statele sale membre a sprijinului colectiv acordat unei țări partenere.

Sistemul de raportare cu privire la performanță asigură faptul că datele pentru monitorizarea implementării și a rezultatelor instrumentului sunt colectate în mod eficient, eficace și la timp. În acest scop, destinatarilor fondurilor din partea Uniunii li se impun cerințe de raportare proporționale.

(4) Comisia examinează progresele înregistrate în implementarea instrumentului. Începând din 2022, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, în timp util, până la data de 30 noiembrie a fiecărui an, un raport anual privind progresele înregistrate în direcția realizării obiectivelor instrumentului, pe baza unor indicatori care îi includ pe cei prevăzuți în anexa VI, fără a se limita la aceștia, furnizând informații despre activitățile în curs, despre rezultatele obținute și despre eficacitatea prezentului regulament. Raportul respectiv este transmis, de asemenea, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

(5) Raportul anual cuprinde:

- (a) informații, pentru anul precedent, cu privire la măsurile finanțate;
- (b) rezultatele exercițiilor de monitorizare și de evaluare;
- (c) implicarea și nivelul de cooperare ale partenerilor relevanți, defalcate în funcție de tip de entitate, astfel cum se menționează la articolul 62 din Regulamentul financiar, atât pentru gestionarea directă, cât și pentru gestionarea indirectă;
- (d) angajamentele bugetare, inclusiv sumele contractate, și la creditele de plată, defalcate în funcție de țară, regiune și sector de cooperare;
- (e) informații calitative și cantitative inclusiv cu privire la măsurile luate în temeiul articolului 9, la utilizarea rezervei pentru provocările și prioritățile emergente menționate la articolul 17 și la utilizarea fondurilor dedicate abordării bazate pe stimulente ca reacție la performanțele din domeniul-cheie, menționată la articolul 20.

Raportul anual evaluează rezultatele finanțării din partea Uniunii recurgând, pe cât posibil, la indicatori specifici și măsurabili pentru a arăta progresele înregistrate în direcția țintelor și obiectivelor instrumentului, precum și progresele înregistrate în direcția integrării aspectelor menționate la articolul 8 alineatul (8). Raportul anual prezintă, de asemenea, o defalcare a formelor de finanțare din partea Uniunii, astfel cum sunt prevăzute la articolul 27. În cazul cooperării pentru dezvoltare, raportul evaluează, de asemenea, dacă acest lucru este posibil și relevant, respectarea principiilor eficacității dezvoltării, inclusiv pentru instrumentele financiare inovatoare.

(6) Raportul anual elaborat în 2021 cuprinde informații consolidate din rapoartele anuale privind perioada 2014-2020 cu privire la toate finanțările care intră sub incidența regulamentelor menționate la articolul 50 alineatul (2) din prezentul regulament, incluzând veniturile alocate externe și contribuțiile la fondurile fiduciare, garanțiile, precum și o defalcare a cheltuielilor în funcție de țară, de formele de finanțare din partea Uniunii, astfel cum sunt prevăzute la articolul 27 din prezentul regulament, de tipurile de entități, astfel cum sunt menționate la articolul 62 din Regulamentul financiar, atât pentru gestiunea directă, cât și pentru gestiunea indirectă, și de angajamente și plăți. Respectivul raport anual reflectă principalele lecții desprinse și măsurile întreprinse pentru a da curs recomandărilor formulate după exercițiile de evaluare externă realizate în anii anteriori.

(7) Comisia prezintă, ca parte din raportul anual, informații detaliate privind operațiunile de finanțare și investiții acoperite de garanția pentru acțiunea externă și privind funcționarea FEDD+, gestionarea acestuia și contribuția efectivă a acestuia la obiectivele sale. Raportul cuprinde următoarele elemente:

- (a) o evaluare a rezultatelor care contribuie la scopul și obiectivele instrumentului și, după caz, ale altor instrumente de finanțare, astfel cum sunt prevăzute la articolul 31 alineatul (7);
- (b) o evaluare agregată, pe baza unor indicatori în conformitate cu articolul 31 alineatul (2) și cu articolul 35 alineatul (2), privind aditionalitatea și valoarea adăugată, mobilizarea resurselor din sectorul privat, inclusiv din IMM-uri, tipurile de entități din sectorul privat sprijinite, randamentul estimat și cel efectiv, precum și realizările și impactul operațiunilor de finanțare și de investiții acoperite de garanția pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+, inclusiv impactul asupra creării de locuri de muncă cu condiții decente și a eradicării sărăciei, precum și privind modul în care sunt abordate cauzele socio-economice profunde ale migrației neregulate și cauzele profunde ale strămutării forțate a populației; evaluarea include o analiză a măsurilor privind riscurile și a impactului acestora asupra stabilității financiare și economice a partenerilor, precum și o analiză de gen a operațiunilor acoperite, pe bază de dovezi și de date defalcate în funcție de gen, țară și sector, atunci când este posibil;
- (c) o evaluare a conformității operațiunilor sprijinite de garanția pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+ cu principiile eficacității dezvoltării convenite la nivel internațional;

- (d) o evaluare a efectului de levier obținut prin operațiunile acoperite;
- (e) o evaluare a sinergiilor și complementarității dintre operațiunile acoperite de garanția pentru acțiunea externă în cadrul FEDD+, inclusiv cele menționate la articolul 36, și operațiunile acoperite de ceilalți piloni ai Planului de investiții externe, pe baza rapoartelor existente relevante, în special cu privire la progresele înregistrate în legătură cu buna guvernare, inclusiv în combaterea corupției și a fluxurilor financiare ilicite, respectarea drepturilor omului, statul de drept și politicile care țin seama de dimensiunea de gen, precum și cu stimularea spiritului antreprenorial, a mediului de afaceri local și a piețelor financiare locale;
- (f) o evaluare a remunerării garanțiilor și a punerii în aplicare a articolului 155 alineatele (2) și (3) din Regulamentul financiar.
- (8) Pe baza documentelor indicative de programare adoptate, se realizează o estimare anuală a cheltuielilor totale legate de acțiunile în domeniul climei, de deșertificare și de biodiversitate. Fondurile alocate în cadrul instrumentului fac obiectul unui sistem anual de monitorizare care este bazat pe metodologia OCDE, și anume pe „markerii de mediu” și „markerii Rio”, fără a exclude utilizarea unor metodologii mai precise în cazul în care acestea sunt disponibile, care este integrat în metodologia existentă de gestionare a performanțelor programelor Uniunii, pentru a cuantifica cheltuielile legate de gestionarea și protecția mediului, de acțiunile în domeniul climei, de deșertificare și de biodiversitate la nivelul planurilor de acțiune și al măsurilor menționate la articolul 23, și care este înregistrat în evaluări și în raportul anual.

Comisia pune la dispoziție informații referitoare la cooperarea pentru dezvoltare în conformitate cu standardele internaționale recunoscute, cum ar fi cele ale OIM și ale OCDE, și utilizând cadrul pentru un standard comun elaborat de Inițiativa internațională privind transparența ajutoarelor.

- (9) Pentru a se asigura evaluarea eficace a progreselor înregistrate de instrument în direcția realizării obiectivelor sale, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate, în conformitate cu articolul 44, în ceea ce privește modificarea anexei VI pentru a revizui sau a completa indicatorii, în cazul în care se consideră necesar, și pentru a completa prezentul regulament cu dispoziții privind stabilirea unui cadru de monitorizare și de evaluare.

Articolul 42

Evaluare

- (1) Comisia evaluează impactul și eficacitatea politicilor și acțiunilor sale pentru fiecare domeniu de intervenție, precum și eficacitatea programării, după caz prin intermediul unor evaluări externe independente. Comisia ia în considerare în mod corespunzător propunerile făcute de Parlamentul European sau de Consiliu privind efectuarea de evaluări externe independente. După caz, în evaluări se utilizează principiile de bună practică ale Comitetului de asistență pentru dezvoltare al OCDE, cu scopul de a se stabili dacă obiectivele specifice au fost atinse și de a se formula recomandări în vederea îmbunătățirii acțiunilor viitoare.

Comisia transmite constatările și concluziile evaluărilor, însoțite de observațiile sale și de măsuri ulterioare, Parlamentului European, Consiliului și statelor membre. Evaluările pot fi discutate la cererea statelor membre în temeiul articolului 45 alineatul (7). Rezultatele sunt luate în considerare la elaborarea programelor și a acțiunilor și la alocarea resurselor. Respectivele evaluări și măsuri ulterioare sunt puse la dispoziția publicului.

Comisia implică, într-o măsură adecvată, toate părțile interesate relevante, inclusiv beneficiarii, actorii societății civile și autoritățile locale, în procesul de evaluare a finanțării acordate de Uniune în cadrul instrumentului și poate, după caz, să urmărească efectuarea unor evaluări în comun cu statele membre și cu alți parteneri, în strânsă colaborare cu țările partenere.

- (2) Până la 31 decembrie 2024, Comisia prezintă o evaluare intermediară a instrumentului. Aceasta acoperă perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2021 și lansarea evaluării. Evaluarea intermediară este însoțită, dacă este cazul, de propuneri legislative care prevăd modificările necesare la prezentul regulament.

- (3) Comisia efectuează o evaluare finală a instrumentului în cadrul evaluării intermediare corespunzătoare următoarelor perioade financiare. Evaluarea respectivă analizează și evaluează contribuția Uniunii la îndeplinirea obiectivelor prezentului instrument, pe baza unor indicatori care măsoară rezultatele obținute și a tuturor constatărilor și concluziilor privind impactul instrumentului.

(4) Evaluarea intermediară și evaluarea finală abordează eficiența, eficacitatea, impactul, durabilitatea, valoarea adăugată, posibilitățile de simplificare, coerența internă și externă, inclusiv complementaritatea și sinergiile, precum și menținerea relevanței obiectivelor instrumentului. Evaluările identifică lecțiile desprinse. Evaluările analizează valoarea maximă a garanției pentru acțiunea externă prevăzută la articolul 31 alineatul (4) și includ, de asemenea, informații privind valoarea adăugată a integrării instrumentelor anterior separate într-un singur instrument raționalizat.

Evaluarea intermediară și evaluarea finală conțin, de asemenea, informații consolidate din rapoartele anuale privind toate finanțările care intră sub incidența prezentului regulament, inclusiv veniturile alocate externe și contribuțiile la fondurile fiduciare, oferind o defalcare a cheltuielilor în funcție de țara beneficiară, formele de finanțare din partea Uniunii și implicarea statelor membre și a partenerilor relevanți, angajamente și plăți, precum și o defalcare în funcție de program geografic, program tematic și acțiune de răspuns rapid, inclusiv utilizarea fondurilor mobilizate din rezerva pentru provocările și prioritățile emergente, astfel cum se menționează la articolul 6.

Evaluarea intermediară și evaluarea finală sunt elaborate în scopul specific de a îmbunătăți finanțarea din partea Uniunii. Acestea furnizează informații utile pentru luarea deciziilor privind reînnoirea, modificarea sau suspendarea tipurilor de acțiuni implementate în cadrul instrumentului.

(5) În conformitate cu dispozițiile specifice privind raportarea prevăzute în Regulamentul financiar, până la 31 decembrie 2024 și, ulterior, la fiecare trei ani, Comisia evaluează, prin intermediul unei evaluări externe, utilizarea și funcționarea garanției pentru acțiunea externă, în special contribuția acesteia la obiectivele generale, la rezultatele realizate și la adăugarea. Comisia transmite respectivul raport de evaluare Parlamentului European și Consiliului. Raportul de evaluare este însoțit de un aviz al Curții de Conturi. Raportul de evaluare și avizul Curții de Conturi se pun la dispoziția publicului.

TITLUL III

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 43

Extinderea domeniului de aplicare geografic

(1) În cazuri justificate în mod corespunzător și în cazul în care acțiunea care urmează a fi implementată are un caracter global, transregional sau regional, Comisia poate hotărî, în cadrul programelor indicative multianuale relevante sau în cadrul planurilor de acțiune sau măsurilor relevante, să extindă domeniul de aplicare al acțiunilor la țările și teritoriile care nu fac obiectul prezentului regulament în temeiul articolului 4, în scopul de a asigura coerența și eficacitatea finanțării din partea Uniunii sau pentru a încuraja cooperarea regională sau transregională.

(2) Comisia poate include o alocare financiară specifică pentru a sprijini țările și regiunile partenere în ceea ce privește consolidarea cooperării lor cu regiunile ultraperiferice ale Uniunii cu care se învecinează, precum și cu țările și teritoriile de peste mări. În acest scop, instrumentul poate contribui, după caz și pe baza principiilor reciprocității și proporționalității în ceea ce privește nivelul finanțării în temeiul Deciziei de asociere peste mări, inclusiv Groenlanda, sau al Regulamentului Interreg, sau al ambelor, la acțiunile implementate de o țară sau o regiune parteneră sau de orice altă entitate în temeiul prezentului regulament, de o țară, un teritoriu sau orice altă entitate în temeiul Deciziei de asociere peste mări, inclusiv Groenlanda, sau de o regiune ultraperiferică a Uniunii în cadrul programelor operaționale comune ori la programele sau măsurile de cooperare interregională stabilite și implementate în temeiul Regulamentului Interreg.

Articolul 44

Exercitarea delegării de competențe

(1) Se conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate în condițiile prevăzute la prezentul articol.

(2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 4 alineatele (6) și (7), articolul 6 alineatul (5), articolul 31 alineatele (4) și (5), articolul 35 alineatul (10) și articolul 41 alineatul (9) se conferă Comisiei pe perioada de valabilitate a prezentului regulament.

(3) Delegarea de competențe menționată la articolul 4 alineatele (6) și (7), articolul 6 alineatul (5), articolul 31 alineatele (4) și (5), articolul 35 alineatul (10) și articolul 41 alineatul (9) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) Înaintea adoptării unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.

(5) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(6) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 4 alineatele (6) și (7), al articolului 6 alineatul (5), al articolului 31 alineatele (4) și (5), al articolului 35 alineatul (10) și al articolului 41 alineatul (9) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 45

Procedura comitetului

(1) Comisia este asistată de Comitetul pentru Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011. Comitetul se poate reuni în diferite configurații responsabile de domenii specifice de cooperare și de intervenție, cum ar fi programele geografice, programele tematice și acțiunile de răspuns rapid.

(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

(3) În cazul în care avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, respectiva procedură se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru trimiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.

(4) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 8 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011, coroborat cu articolul 5 din regulamentul respectiv.

(5) Decizia adoptată rămâne în vigoare pe întreaga durată a documentului, a programului de acțiune sau a măsurii adoptate sau modificate.

(6) La lucrările comitetului cu privire la aspectele legate de BEI participă un observator din partea BEI.

(7) Statele membre pot solicita examinarea oricărui alt aspect legat de implementarea instrumentului, în special în ceea ce privește documentele de programare multianuală, inclusiv revizuirile și evaluările intermediare sau *ad hoc*.

Articolul 46

Informare, comunicare și vizibilitate

(1) Destinatarii finanțării din partea Uniunii recunosc originea fondurilor respective și asigură vizibilitatea finanțării din partea Uniunii, în special cu ocazia promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, prin evidențierea sprijinului primit din partea Uniunii, în mod vizibil, în cadrul materialelor de comunicare legate de acțiunile sprijinite în cadrul instrumentului, și prin oferirea de informații specifice coerente, concrete și proporționale unor categorii de public diverse, care includ mass-media și publicul larg.

Acordurile încheiate cu beneficiarii finanțării din partea Uniunii conțin obligații în acest sens.

(2) Comisia pune în aplicare acțiuni de informare și comunicare privind instrumentul, acțiunile întreprinse în cadrul instrumentului și rezultatele obținute. Resursele financiare alocate instrumentului contribuie, de asemenea, la comunicarea instituțională și la raportarea cu privire la prioritățile politice ale Uniunii, în măsura în care respectivele priorități sunt legate de obiectivele instrumentului.

(3) Instrumentul sprijină comunicarea strategică și diplomația publică, inclusiv combaterea dezinformării, în vederea comunicării cu privire la valorile Uniunii, precum și la valoarea adăugată și rezultatele acțiunilor Uniunii.

(4) Comisia pune la dispoziția publicului informații privind acțiunile finanțate în cadrul instrumentului, astfel cum se menționează la articolul 38 din Regulamentul financiar, inclusiv, după caz, prin intermediul unui site unic cuprinzător.

(5) Site-ul menționat la alineatul (4) include de asemenea informații despre operațiunile de finanțare și de investiții și elementele esențiale ale tuturor acordurilor de garantare pentru acțiunea externă, inclusiv informații privind identitatea juridică a contrapărților eligibile, beneficiile preconizate în materie de dezvoltare și procedurile de depunere a plângerilor, în conformitate cu articolul 38 alineatul (3) litera (h), ținând seama de protecția informațiilor confidențiale și sensibile din punct de vedere comercial.

(6) În conformitate cu politicile lor privind transparența și cu normele Uniunii privind protecția datelor și accesul la documente și informații, contrapărțile FEDD+ eligibile pun în mod proactiv și sistematic la dispoziția publicului pe site-urile lor informații privind toate operațiunile de finanțare și de investiții acoperite de garanția pentru acțiunea externă, în special cu privire la modul în care operațiunile respective contribuie la îndeplinirea obiectivelor și cerințelor prevăzute în prezentul regulament. Dacă este posibil, aceste informații sunt defalcate la nivel de proiect. Ele iau întotdeauna în considerare protecția informațiilor confidențiale și sensibile din punct de vedere comercial. Contrapărțile FEDD+ eligibile aduc, de asemenea, în atenția publicului sprijinul Uniunii în toate informațiile pe care le publică cu privire la operațiunile de finanțare și de investiții acoperite de garanția pentru acțiunea externă, în conformitate cu prezentul regulament.

Articolul 47

Derogare de la cerințele de vizibilitate

În cazul în care, din cauza unor aspecte legate de securitate sau sensibilități politice, este posibil să fie preferabil sau necesar ca, în anumite țări sau zone sau în anumite perioade, să se limiteze activitățile de comunicare și de vizibilitate, publicul-țintă și instrumentele de vizibilitate, precum și produsele și canalele care trebuie utilizate în promovarea unei anumite acțiuni sunt stabilite de la caz la caz, în urma consultării cu Uniunea și de comun acord cu aceasta. În cazul în care este necesară o intervenție rapidă ca răspuns la o criză subită, nu este necesar să se prezinte imediat un plan complet de comunicare și de vizibilitate. În aceste cazuri, sprijinul Uniunii este totuși indicat în mod adecvat de la început.

Articolul 48

Clauza aferentă Serviciului European de Acțiune Externă

Prezentul regulament se aplică în conformitate cu Decizia 2010/427/UE, în special articolul 9.

Articolul 49

Modificarea Deciziei nr. 466/2014/UE

Decizia nr. 466/2014/UE se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:

„(5) Garanția UE acoperă operațiunile de finanțare ale BEI semnate în cursul perioadei 1 ianuarie 2014-31 decembrie 2021.”

2. La articolul 20, al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Până la 31 decembrie 2022, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport privind aplicarea prezentei decizii.”

3. La anexa I, ultimele trei paragrafe de la litera D se înlocuiesc cu textul următor:

„Organismele de conducere ale BEI pot decide, după consultarea Comisiei, să realoce sume, în limitele plafonului global fix, în interiorul regiunilor și între regiuni.”

Articolul 50

Abrogare și dispoziții tranzitorii

(1) Fără a aduce atingere articolului 31 alineatul (8) din prezentul regulament, Regulamentele (CE, Euratom) nr. 480/2009 și (UE) 2017/1601 se abrogă de la 1 august 2021, iar Decizia 466/2014/UE se abrogă de la 1 ianuarie 2022. Pachetul financiar aferent instrumentului finanțează provizionarea garanțiilor bugetare autorizate în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1601 și a garanțiilor și a asistenței financiare autorizate în temeiul unor acte de bază și a căror provizionare este reglementată de Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009. Provizionarea pentru astfel de garanții și asistență financiară acordate beneficiarilor enumerați în anexa relevantă la Regulamentul IPA III se finanțează din regulamentul respectiv.

(2) Pachetul financiar aferent instrumentului poate acoperi, de asemenea, cheltuieli de asistență tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între prezentul regulament și măsurile adoptate în temeiul Regulamentelor (CE, Euratom) nr. 480/2009, (UE) nr. 230/2014, (UE) nr. 232/2014, (UE) nr. 233/2014, (UE) nr. 234/2014, (UE) nr. 235/2014, (UE) nr. 236/2014, (Euratom) nr. 237/2014 și al Deciziei nr. 466/2014/UE.

(3) Pachetul financiar aferent instrumentului poate acoperi cheltuielile legate de pregătirea unui viitor regulament conex.

(4) În cazul în care este necesar, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 24 alineatul (1), se pot înregistra credite în bugetul Uniunii ulterior anului 2027, astfel încât să se permită gestionarea acțiunilor nefinalizate până la 31 decembrie 2027.

Articolul 51

Intrare în vigoare și aplicare

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 9 iunie 2021.

Pentru Parlamentul European
Președintele
D. M. SASSOLI

Pentru Consiliu
Președintele
F. ANDRÉ

ANEXA I

LISTA ȚĂRILOR ȘI TERITORIILOR DIN ZONA DE VECINĂTATE

Algeria

Armenia

Azerbaidjan

Belarus

Egipt

Georgia

Israel

Iordania

Liban

Libia

Republica Moldova

Maroc

Teritoriile palestiniene ocupate

Siria

Tunisia

Ucraina

Sprijinul acordat de Uniune în această zonă poate fi folosit, de asemenea, pentru a permite Federației Ruse să participe la programe de cooperare transfrontalieră și la alte programe indicative multinaționale relevante, inclusiv astfel cum se menționează la articolul 13 alineatul (6) și la articolul 21.

ANEXA II

DOMENII DE COOPERARE PENTRU PROGRAMELE GEOGRAFICE

Pentru toate regiunile geografice

OAMENI

1. Buna guvernare, democrația, statul de drept și drepturile omului, inclusiv egalitatea de gen

- (a) consolidarea și promovarea democrației și a proceselor democratice incluzive, a statului de drept, a combaterii corupției, a guvernării și a supravegherii, inclusiv a proceselor electorale transparente, incluzive și credibile, precum și a instituțiilor transparente, responsabile, eficiente și incluzive la toate nivelurile, printre care organele legislative, și a unui sistem judiciar independent, consolidând participarea și reprezentarea politică semnificativă;
- (b) consolidarea promovării, protecției și realizării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu respectarea dreptului internațional al drepturilor omului, inclusiv Declarația universală a drepturilor omului; sprijinirea și protejarea apărătorilor drepturilor omului; sprijinirea și monitorizarea mecanismelor reparatorii și de soluționare a plângerilor în ceea ce privește încălcările drepturilor omului și abuzurile împotriva acestora la nivel național și local; contribuirea la implementarea instrumentelor și cadrelor globale și regionale, creșterea capacităților societății civile în ceea ce privește implementarea și monitorizarea acestora;
- (c) combaterea tuturor formelor de discriminare și promovarea principiilor egalității și nediscriminării, în special egalitatea de gen, drepturile și capacitarea femeilor și fetelor, drepturile copilului, ale persoanelor cu handicap, ale persoanelor care aparțin minorităților, ale persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI) și ale popoarelor indigene, astfel cum sunt prevăzute în Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene (UNDRIP);
- (d) sprijinirea, consolidarea și capacitarea unei societăți civile active și a rolurilor independente, active și multiple ale acestora în tranzițiile politice, în procesele de reformă și în transformările democratice, precum și promovarea unui mediu deschis și favorabil pentru implicarea societății civile și a cetățenilor în viața politică și în supravegherea procesului de luare a deciziilor și combaterea diminuării spațiului democratic; sprijinirea și promovarea participării tuturor la procesele politice și la viața publică;
- (e) îmbunătățirea pluralismului, a independenței și a profesionalismului unei mass-medii libere și independente, precum și consolidarea educației în domeniul mass-mediei și combaterea dezinformării; consolidarea drepturilor digitale, inclusiv a drepturilor de acces la informații; consolidarea dreptului la viață privată și la protecția datelor;
- (f) consolidarea rezilienței statelor, a societăților, a comunităților și a persoanelor la presiuni și șocuri politice, economice, de mediu, alimentare, demografice și societale, la dezastre naturale și provocate de om și la crize sanitare, inclusiv la pandemii;
- (g) consolidarea dezvoltării unor instituții publice democratice și incluzive la nivel internațional, național și subnațional, inclusiv autorități locale; consolidarea capacității de întocmire a bugetelor și de planificare cu integrarea dimensiunii de gen; consolidarea unui sistem judiciar independent, eficient, eficient și responsabil, promovarea statului de drept, a justiției internaționale, a asumării răspunderii și a unui acces la justiție abordabil ca preț pentru toți;
- (h) sprijinirea proceselor de reformă a administrației publice la nivel național și la nivel subnațional, inclusiv prin utilizarea sistemelor de guvernare electronică axate pe cetățeni și a altor soluții digitale pentru construirea unei administrații publice și a unor sisteme de furnizare de servicii robuste, responsabile și transparente; consolidarea cadrelor juridice și instituționale, a sistemelor și capacităților naționale de statistică, inclusiv în ceea ce privește defalcarea datelor în funcție de venit, sex, vârstă și alți factori, a bunei gestionări a finanțelor publice, inclusiv a auditului extern, precum și contribuirea la combaterea corupției, a eludării obligațiilor fiscale, a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive;
- (i) sprijinirea guvernelor și administrațiilor naționale și locale în vederea creării infrastructurii necesare pentru a permite înregistrarea corectă și recunoașterea oficială a tuturor actelor de stare civilă (de la naștere până la deces) și publicarea de duplicate, atunci când este necesar, pentru a garanta că toți cetățenii există în mod oficial și că își pot exercita drepturile fundamentale;

- (j) promovarea unei dezvoltări și a unor politici teritoriale, rurale și urbane favorabile incluziunii, echilibrate și integrate, prin consolidarea instituțiilor și a organismelor publice la nivel național și subnațional, prin sprijinirea consolidării capacităților autorităților locale și prin mobilizarea expertizei acestora în vederea promovării unei abordări teritoriale a dezvoltării locale care include o descentralizare eficientă, descentralizare fiscală și procese de restructurare a statului;
- (k) creșterea transparenței și a responsabilizării instituțiilor publice de la nivel național și subnațional și a întreprinderilor de stat, îmbunătățirea accesului tuturor la informații privind afacerile publice, consolidarea achizițiilor publice, inclusiv încurajarea elaborării unor criterii și ținte de durabilitate de mediu, socială și economică, și a gestionării finanțelor publice la nivel regional, național și local, sprijinirea elaborării și a implementării de sisteme de guvernare electronică și ameliorarea furnizării de servicii;
- (l) sprijinirea gestionării durabile, responsabile, transparente și sensibile la conflicte a sectoarelor legate de resursele naturale și a veniturilor care decurg din acestea, precum și a reformelor care vizează aplicarea unor politici fiscale echitabile, juste, eficiente și durabile.

2. Eradicarea sărăciei, combaterea inegalităților și a discriminării și promovarea dezvoltării umane

- (a) eradicarea sărăciei în toate aspectele sale, inclusiv prin servicii publice legate de sănătate, de nutriție, de educație și de protecție socială, combaterea discriminării și a inegalităților și aplicarea principiului de a nu lăsa pe nimeni în urmă;
- (b) sprijinirea agriculturii, silviculturii și pescuitului durabile pentru a spori securitatea alimentară și a crea oportunități economice și locuri de muncă;
- (c) intensificarea eforturilor pentru adoptarea unor politici și efectuarea unor investiții corespunzătoare care să promoveze, să protejeze și să realizeze drepturile femeilor și fetelor, ale tinerilor și ale copiilor, precum și ale persoanelor cu handicap, să faciliteze implicarea și participarea lor semnificativă în viața socială, civică și economică și să asigure contribuția lor deplină la o creștere economică favorabilă incluziunii și la dezvoltarea durabilă;
- (d) promovarea respectării, protejării și realizării drepturilor femeilor și fetelor și capacitarea acestora, inclusiv drepturile economice, drepturile în materie de muncă și drepturile sociale, drepturile funciare, precum și drepturile menționate la articolul 8 alineatul (4), eliminând violența sexuală și violența pe criterii de gen în toate formele sale, inclusiv practicile dăunătoare, precum căsătoria forțată, căsătoria timpurie și căsătoria copiilor și mutilarea genitală a femeilor;
- (e) abordarea legăturilor pe care creșterea demografică globală și schimbările demografice le au cu dezvoltarea durabilă în toate dimensiunile relevante, inclusiv egalitatea de gen, sănătatea, protecția socială, coeziunea socială, educația și ocuparea forței de muncă;
- (f) acordarea unei atenții deosebite persoanelor dezavantajate, vulnerabile și marginalizate, inclusiv copiilor și tinerilor, persoanelor în vârstă, persoanelor cu handicap, persoanelor LGBTI, persoanelor care aparțin minorităților și popoarelor indigene, refugiaților, persoanelor strămutate în interiorul țării, persoanelor afectate de conflicte armate și apatrizilor;
- (g) promovarea unei abordări integrate pentru sprijinirea comunităților, în special a persoanelor celor mai marginalizate, vulnerabile, sărace și greu accesibile, inclusiv prin îmbunătățirea accesului universal la nevoi și servicii de bază, inclusiv în domeniile sănătății, educației, nutriției și protecției sociale;
- (h) sprijinirea garantării unui mediu sigur și încurajator pentru copii, ca element important pentru promovarea unei populații tinere sănătoase și capabile să își valorifice pe deplin potențialul. Acest lucru include promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată a copiilor la îngrijirea acestora în cadrul comunității. De asemenea, include asigurarea unui început în viață optim pentru copii, în special pentru cei mai marginalizați, investind în dezvoltarea timpurie, și garantarea accesului la servicii de bază precum sănătatea, hrana, educația și protecția socială pentru copiii care se confruntă cu sărăcie sau inegalități;
- (i) sprijinirea accesului universal la alimente și regimuri alimentare sănătoase suficiente, abordabile ca preț, sigure și hrănitoare, mai ales pentru persoanele aflate în cele mai vulnerabile situații, printre care copiii sub cinci ani, adolescențele și adolescenții și femeile, mai ales în perioada de sarcină și de alăptare, precum și consolidarea rezilienței alimentare și a nutriției și consolidarea continuității îngrijirii, în special în țările care se confruntă cu crize prelungite sau recurente; prevenirea retardului de creștere, a emacierii și a altor forme de malnutriție; promovarea unor abordări multisectoriale în agricultură, care să țină seama de aspectul nutriției;
- (j) sprijinirea accesului universal la apă potabilă sigură și suficientă, la salubritate și igienă, precum și gestionarea durabilă și integrată a resurselor de apă, în special la nivel local;

- (k) realizarea acoperirii universale cu servicii de sănătate, cu acces echitabil pentru toate persoanele și comunitățile la servicii de sănătate de calitate și abordabile ca preț, inclusiv servicii de sănătate sexuală și reproductivă în contextul punerii în aplicare a Platformei de acțiune de la Beijing și a Programului de acțiune al ICPD și a rezultatelor conferințelor de revizuire a acestora, prin sprijinirea dezvoltării unor sisteme de sănătate incluzive, solide, de calitate și reziliente, care să fie accesibile tuturor, precum și consolidarea capacității de alertă timpurie, de reducere a riscurilor, de gestionare a riscurilor și de recuperare; suplimentarea acțiunilor întreprinse prin intermediul programului-cadru pentru cercetare și inovare al Uniunii, pentru a combate amenințările la adresa sănătății la nivel mondial, pentru a dezvolta vaccinuri, medicamente și tratamente sigure, eficiente și abordabile ca preț împotriva bolilor neglijate și a celor legate de sărăcie și pentru a îmbunătăți reacția la provocările legate de sănătate, printre care se numără bolile transmisibile, rezistența la antimicrobiene și epidemiile și bolile emergente;
- (l) sprijinirea unui sistem de protecție socială universal și echitabil și consolidarea plaselor de siguranță socială, a rețelelor de sprijin și a schemelor de garantare a unui venit de bază, prevenirea situațiilor de sărăcie extremă și dezvoltarea rezilienței;
- (m) promovarea dezvoltării urbane durabile și favorabile incluziunii în vederea abordării inegalităților urbane, punând accentul pe persoanele care au cea mai mare nevoie de sprijin;
- (n) sprijinirea autorităților locale, inclusiv prin cooperare descentralizată, dezvoltarea capacităților și mobilizarea resurselor, pentru a îmbunătăți în zonele urbane și rurale localizarea ODD-urilor prin furnizarea de servicii de bază care să aibă capacitate de reacție și prin accesul echitabil la securitatea alimentară și nutrițională și la locuințe accesibile, decente și la prețuri abordabile, precum și pentru a îmbunătăți calitatea vieții, în special în cazul persoanelor care locuiesc în așezări improvizate și cartiere sărace, precum și sprijinirea și promovarea unor mecanisme accesibile de participare și de soluționare a plângerilor, mai ales pentru persoanele și grupurile dezavantajate și excluse;
- (o) promovarea realizării obiectivelor convenite la nivel internațional în domeniul educației, cu accent deosebit pe consolidarea sistemelor de învățământ gratuite, prin intermediul unei educații formale, informale și non-formale de calitate, incluzive și echitabile, și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți și la toate nivelurile, în special în cursul educației timpurii și primare și al formării tehnice și profesionale, inclusiv în situații de urgență și de criză, acordând o atenție deosebită femeilor și fetelor, și inclusiv prin formare și dezvoltare profesională pentru cadre didactice și prin utilizarea tehnologiilor digitale pentru îmbunătățirea procesului de învățare și predare;
- (p) sprijinirea acțiunilor de consolidare a capacităților și a mobilității în scopul învățării între Uniune și țările partenere sau între țările partenere însele, precum și a cooperării și a dialogului în materie de politici cu instituțiile, organizațiile și autoritățile și organismele locale de implementare din țările respective;
- (q) promovarea cooperării în domeniile științei, tehnologiei și cercetării, în special în ceea ce privește abordarea schimbărilor societale și a celor legate de sărăcie, a datelor deschise, a volumelor mari de date, a inteligenței artificiale și a inovării, prevenind totodată fenomenul exodului creierelor;
- (r) intensificarea coordonării dintre toți actorii relevanți, la toate nivelurile, în scopul facilitării tranziției de la o situație de urgență naturală sau provocată de om la faza de dezvoltare; asigurarea unei planificări și programări coordonate a intervențiilor de cooperare, care să fie coerente cu ajutorul umanitar și, după caz, cu acțiunile de consolidare a păcii, pe baza unei analize comune;
- (s) sprijinirea libertății de gândire, de conștiință și de religie sau de convingere, inclusiv prin intermediul unor măsuri menite să elimine orice formă de ură, de intoleranță și de discriminare bazată pe religie sau pe convingeri și prin încurajarea toleranței și a respectului pentru diversitatea religioasă și culturală în interiorul societăților și între acestea;
- (t) promovarea dialogului intercultural și a diversității culturale în toate formele sale, precum și conservarea și promovarea patrimoniului cultural și valorificarea potențialului industriilor creative pentru o dezvoltare durabilă, socială și economică;
- (u) susținerea acțiunilor și promovarea cooperării în domeniul sportului pentru a contribui la capacitarea femeilor și a tinerilor, a persoanelor și a comunităților, precum și la obiectivele de sănătate, de educație și de incluziune socială ale Agendei 2030;
- (v) promovarea demnității și a rezilienței persoanelor strămutate forțat pe termen lung și a integrării acestora în viața economică și socială a țărilor-gazdă și a comunităților gazdă, inclusiv la nivel local.

3. Migrația, strămutarea forțată și mobilitatea

- (a) consolidarea parteneriatelor bilaterale, regionale și internaționale în materie de migrație, strămutare forțată și mobilitate pe baza unei abordări integrate și echilibrate, care să acopere toate aspectele legate de migrație, inclusiv acordarea de asistență pentru punerea în aplicare a acordurilor, dialogurilor și înțelegerilor bilaterale sau regionale ale Uniunii, inclusiv a celor privind returnările și readmisia, căile legale și parteneriatele pentru mobilitate, cu respectarea deplină a dreptului internațional și a obligațiilor în materie de drepturi ale omului;
- (b) sprijinirea reintegrării durabile a migranților care fac obiectul unei proceduri de returnare și a familiilor acestora, precum și a returnărilor în condiții de siguranță și cu demnitate între țările partenere, pe baza respectării depline a obligațiilor umanitare și a celor legate de drepturile omului prevăzute de dreptul internațional și al Uniunii;
- (c) abordarea și atenuarea cauzelor profunde ale migrației neregulate și ale strămutării forțate a populației;
- (d) combaterea migrației neregulate și a strămutării forțate a populației; reducerea vulnerabilităților în contextul migrației, inclusiv a celor cauzate de traficul de persoane și de introducerea ilegală de migranți, precum și includerea unor măsuri de sprijin pentru protejarea victimelor exploatarei și abuzului; și intensificarea cooperării privind managementul integrat al frontierelor în conformitate cu dreptul internațional și al Uniunii, cu dreptul drepturilor omului, cu dreptul umanitar și cu standardele de protecție a datelor;
- (e) consolidarea capacității științifice, tehnice, umane și instituționale pentru gestionarea migrației, incluzând cursuri de formare privind drepturile omului, și sprijinirea procedurilor de primire, prelucrare, azil și returnare ale țărilor partenere; consolidarea cooperării transfrontaliere privind schimbul de informații în conformitate cu standardele și obligațiile de protecție a datelor legate de dreptul la viață privată în temeiul dreptului internațional al drepturilor omului; și sprijinirea colectării și utilizării unor date corecte și defalcate ca bază pentru politici bazate pe dovezi, pentru a facilita migrația și mobilitatea ordonate, sigure, regulate și responsabile;
- (f) sprijinirea unor politici privind migrația eficace și bazate pe drepturile omului, la toate nivelurile, inclusiv programe de protecție;
- (g) promovarea condițiilor pentru facilitarea, după caz, a migrației regulate și a mobilității bine gestionate, cu respectarea competențelor statelor membre, și a contactelor interpersonale, inclusiv în educație, cercetare și inovare, a schimburilor culturale și a dialogului intercultural, inclusiv prin furnizarea de informații exacte și în timp util, maximizând impactul migrației regulate asupra dezvoltării;
- (h) îmbunătățirea înțelegerii comune a legăturii dintre migrație și dezvoltare, recunoscând că migrația și mobilitatea ordonate, sigure, regulate și responsabile, pacea, buna guvernare, stabilitatea, creșterea favorabilă incluziunii și dezvoltarea durabilă sunt strâns legate între ele, precum și urmărirea sinergiilor în cadrul acestor diferite dimensiuni;
- (i) asigurarea protecției, a respectării și realizării drepturilor omului în cazul tuturor migranților, refugiaților, persoanelor strămutate forțat și persoanelor strămutate în interiorul țării, inclusiv al celor strămutate din cauza schimbărilor climatice, acordând o atenție deosebită grupurilor vulnerabile;
- (j) sprijinirea soluțiilor orientate spre dezvoltare pentru persoanele strămutate forțat, pentru persoanele strămutate în interiorul țării și pentru comunitățile-gazdă ale acestora, inclusiv prin incluziune socio-economică cu acces la piața muncii, locuri de muncă decente, educație și servicii, pentru a promova demnitatea, reziliența și autonomia persoanelor strămutate;
- (k) sprijinirea implicării membrilor diasporei în țările de origine pentru a contribui la dezvoltarea durabilă, inclusiv prin implicarea autorităților locale și a organizațiilor societății civile, ținând seama de potențialul lor de investiții, sprijinind inițiativele de solidaritate și antreprenoriale ale acestora;
- (l) promovarea transferurilor de tip remitere mai rapide, mai ieftine și mai sigure atât în țările de expediere, cât și în țările de destinație, valorificând astfel potențialul lor din perspectiva dezvoltării.

Cooperarea în acest domeniu va fi gestionată în concordanță cu reglementările Uniunii relevante în domeniul migrației, cu respectarea deplină a principiului coerenței politicilor în favoarea dezvoltării.

PLANETA

4. Mediul și schimbările climatice

- (a) consolidarea capacității științifice, tehnice, umane și instituționale pentru gestionarea, integrarea și monitorizarea aspectelor climatice și de mediu; consolidarea guvernantei în domeniul climei și al mediului la nivel regional, național local și facilitarea accesului la surse publice și private pentru reducerea riscurilor de dezastre, conservarea ecosistemelor și a biodiversității și finanțarea combaterii schimbărilor climatice, precum și pentru asigurarea împotriva riscurilor climatice;
- (b) susținerea adaptării la schimbările climatice, acordând o atenție deosebită statelor și populațiilor deosebit de vulnerabile; contribuirea la eforturile partenerilor de a-și îndeplini angajamentele asumate în domeniul schimbărilor climatice, al conservării ecosistemelor și a biodiversității, inclusiv la nivel local, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu Cadrul de acțiune de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre. Eforturile respective includ implementarea CSN-urilor și a planurilor de acțiune pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, inclusiv a sinergiilor dintre adaptare și atenuare, prin inițiative globale precum parteneriatul CSN, precum și angajamentele acestora asumate în cadrul altor acorduri multilaterale în domeniul mediului, cum ar fi Convenția ONU privind diversitatea biologică și Convenția ONU pentru combaterea deșertificării;
- (c) dezvoltarea și/sau consolidarea creșterii durabile verzi și a creșterii durabile albastre, precum și a economiei circulare, în toate sectoarele economice;
- (d) promovarea accesului la energie durabilă în țările în curs de dezvoltare; consolidarea cooperării în domeniul energiei din surse regenerabile durabile, cu respectarea deplină a celor mai înalte standarde internaționale, inclusiv pentru evaluarea impactului asupra siguranței și asupra mediului la nivel național și transfrontalier; promovarea și intensificarea cooperării în ceea ce privește eficiența energetică și producția și utilizarea energiei din surse regenerabile; promovarea accesului la servicii energetice fiabile, sigure, abordabile ca preț, curate și durabile; sprijinirea, în special a unor soluții la scară mică, în mini rețele și în afara rețelelor, de înaltă valoare pentru mediu și dezvoltare, precum și a unor soluții locale și descentralizate, care să asigure accesul la energie pentru persoanele care trăiesc în sărăcie și în zonele îndepărtate;
- (e) consolidarea capacităților de integrare a durabilității mediului și a obiectivelor legate de schimbările climatice, precum și urmărirea creșterii economice verzi în strategiile de dezvoltare naționale și locale, inclusiv sprijinirea criteriilor de durabilitate în achizițiile publice;
- (f) promovarea eliminării treptate a subvențiilor pentru combustibilii fosili care dăunează mediului, promovarea unor piețe de energie stabile și transparente, precum și a instalării de rețele inteligente și a utilizării de tehnologii digitale pentru gestionarea durabilă a energiei;
- (g) promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor, a procesului de diligență în lanțurile de aprovizionare și a aplicării coerente a principiilor „abordării precaute” și „poluatorul plătește”;
- (h) promovarea practicilor agricole durabile din punctul de vedere al mediului, inclusiv a agroecologiei și a biodiversității, precum și îmbunătățirea atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea și promovarea rezilienței de mediu și sociale și a unor ecosisteme sănătoase;
- (i) îmbunătățirea rețelelor și a serviciilor de transport multimodale la nivel local, național, regional și continental pentru a crea mai multe oportunități de dezvoltare economică durabilă și rezilientă la schimbările climatice și de creare de locuri de muncă, în vederea unei dezvoltări cu emisii scăzute de dioxid de carbon și reziliente la schimbările climatice; consolidarea facilitării și liberalizării transporturilor, îmbunătățirea durabilității, a siguranței rutiere și a rezilienței în domeniile legate de transport;
- (j) consolidarea implicării autorităților și comunităților locale și a popoarelor indigene în combaterea schimbărilor climatice, în lupta împotriva pierderii biodiversității și a infracțiunilor împotriva speciilor sălbatice, în conservarea ecosistemelor și în gestionarea sensibilă la conflicte a resurselor naturale, inclusiv prin îmbunătățirea regimurilor funciare și a gestionării resurselor de apă; promovarea dezvoltării urbane durabile și a rezilienței în zonele urbane; consolidarea și promovarea participării și accesului la mecanisme reparatorii și de soluționare a plângerilor la nivel național și local, în special pentru popoarele indigene, astfel cum se prevede în UNDRIP;
- (k) promovarea educației pentru dezvoltare durabilă pentru a capacita oamenii să transforme societatea și să construiască un viitor durabil;
- (l) promovarea conservării, a gestionării și utilizării durabile și care să ia în calcul factori care favorizează conflicte, precum și a refacerii resurselor naturale și a unor ecosisteme terestre și neterestre sănătoase, precum și stoparea pierderii biodiversității și protejarea speciilor sălbatice de faună și floră, inclusiv combaterea braconajului și a traficului ilegal cu specii sălbatice de faună și floră; consolidarea consultării și promovarea cooperării transfrontaliere regionale și asigurarea unui consimțământ liber, prealabil și în cunoștință de cauză și a participării efective a popoarelor indigene, astfel cum se prevede în UNDRIP;

- (m) promovarea gestionării integrate, durabile, participative și sensibile la conflicte a resurselor de apă și promovarea cooperării transfrontaliere în domeniul apei, în conformitate cu dreptul internațional, cu implicarea, acolo unde cazul, a autorităților locale;
- (n) promovarea conservării și a ameliorării stocurilor de carbon prin gestionarea durabilă a exploatării terenurilor, a schimbării destinației terenurilor și a silviculturii, precum și combaterea degradării mediului, a deșertificării și a degradării terenurilor și pădurilor, precum și a secetei, cu implicarea, acolo unde cazul, a autorităților locale;
- (o) promovarea împăduririi și a protecției pădurilor naturale; reducerea despăduririlor și promovarea asigurării respectării legislației, a guvernantei și a schimburilor comerciale în domeniul forestier și combaterea exploatării forestiere ilegale și a comerțului ilegal cu lemne și produse din lemn.

Suținerea unei mai bune guvernante și consolidarea capacității pentru gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv prin intermediul guvernelor subnaționale; sprijinirea negocierii și a punerii în aplicare a acordurilor de parteneriat voluntar;

- (p) sprijinirea guvernantei oceanelor, inclusiv protecția, refacerea și conservarea zonelor costiere și marine în toate formele lor, inclusiv a ecosistemelor, lupta împotriva deșeurilor marine, combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat și protecția biodiversității marine, în conformitate cu Convenția ONU asupra dreptului mării;
- (q) consolidarea reducerii riscului de dezastre, a gradului de pregătire și a rezilienței la nivel regional, inclusiv prin investiții și prin promovarea unei abordări bazate pe comunități și axate pe oameni, în sinergie cu politicile și acțiunile de adaptare la schimbările climatice;
- (r) promovarea utilizării eficiente a resurselor și a consumului și producției durabile, în special de-a lungul întregului lanț de aprovizionare, în sensul unei tranziții către o economie circulară, inclusiv prin limitarea utilizării resurselor naturale pentru finanțarea conflictelor și prin sprijinirea respectării de către părțile interesate a inițiativelor relevante; combaterea poluării, reducerea poluanților atmosferici, în special a carbonului negru, și promovarea unei gestionări corespunzătoare a substanțelor chimice și a deșeurilor;
- (s) sprijinirea eforturilor de îmbunătățire a diversificării economice durabile, a competitivității, a valorii adăugate la nivel local în lanțurile de aprovizionare și a comerțului durabil și a dezvoltării sectorului privat, punând accentul în special pe creșterea verde, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezilientă la schimbările climatice, și pe IMM-uri și cooperative, prin valorificarea avantajelor pentru dezvoltarea durabilă ale acordurilor comerciale existente cu Uniunea;
- (t) promovarea îndeplinirii angajamentelor privind conservarea biodiversității asumate în temeiul acordurilor internaționale;
- (u) creșterea gradului de integrare și de încorporare a obiectivelor privind schimbările climatice și protecția mediului prin sprijinirea activității metodologice și de cercetare;
- (v) abordarea efectelor globale și transregionale ale schimbărilor climatice care au un impact potențial destabilizator asupra dezvoltării, păcii și securității.

PROSPERITATE

5. Creșterea economică favorabilă incluziunii și durabilă și locuri de muncă decente

- (a) sprijinirea antreprenoriatului, inclusiv prin intermediul microfinanțării, a locurilor de muncă decente și a capacității de inserție profesională prin dezvoltarea de aptitudini și competențe, prin educație și formare profesională, prin îmbunătățirea aplicării depline a standardelor internaționale de muncă și incluzând dialogul social și combaterea muncii copiilor, condițiile de muncă într-un mediu sănătos, egalitatea de gen, veniturile decente și crearea de oportunități, în special pentru tineri, precum și pentru femei;
- (b) sprijinirea căilor naționale și locale de dezvoltare care maximizează rezultatele și efectele sociale pozitive și reduc riscurile de excludere și marginalizare a anumitor grupuri, promovarea impozitării echitabile, eficiente și durabile și a politicilor publice redistributive și instituirea și consolidarea unor sisteme de protecție socială și sisteme de asigurări sociale durabile; sprijinirea eforturilor la nivel național și internațional de combatere a evaziunii fiscale și a paradisurilor fiscale;
- (c) îmbunătățirea mediului de afaceri și a climatului de investiții la nivel local și național, crearea unui mediu de reglementare propice pentru dezvoltarea economică și sprijinirea întreprinderilor, în special a IMM-urilor, inclusiv a întreprinderilor nou-înființate, precum și a cooperativelor, a întreprinderilor sociale și a antreprenoarelor, astfel încât să își extindă activitățile și să creeze locuri de muncă; sprijinirea dezvoltării unei economii a solidarității și consolidarea comportamentului responsabil în afaceri și a asumării răspunderii de către sectorul privat;

- (d) promovarea asumării responsabilității de către întreprinderi și a mecanismelor reparatorii pentru încălcări ale drepturilor omului legate de activități ale sectorului privat; susținerea eforturilor la nivel local, regional și global pentru a asigura respectarea de către întreprinderi a standardelor privind drepturile omului și a evoluțiilor în materie de reglementare, inclusiv privind obligația de diligență, și a angajamentelor internaționale privind afacerile și drepturile omului;
- (e) consolidarea durabilității sociale și a mediului, a incluziunii, a responsabilității sociale a întreprinderilor și a comportamentului responsabil în afaceri, precum și a respectării și promovării standardelor și principiilor în domeniul drepturilor omului de-a lungul întregilor lanțuri valorice, sprijinind generarea de valoare adăugată în comun și condițiile de comerț echitabil;
- (f) creșterea relevanței, a eficacității și a durabilității cheltuielilor publice, inclusiv prin promovarea achizițiilor publice durabile; promovarea utilizării într-un mod mai strategic a finanțelor publice, inclusiv prin instrumente de finanțare mixtă, pentru a atrage investiții publice și private suplimentare;
- (g) stimularea potențialului orașelor ca centre de creștere durabilă și favorabilă incluziunii și de inovare;
- (h) promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale interne, crearea unor legături mai strânse între zonele urbane și cele rurale și facilitarea dezvoltării atât a industriilor creative, cât și a unui sector al turismului durabil ca levier pentru dezvoltarea durabilă;
- (i) stimularea și diversificarea lanțurilor valorice durabile și incluzive din sectorul agricol și alimentar, promovarea securității alimentare și a diversificării economice, a generării de valoare adăugată, a integrării regionale, a competitivității și a comerțului echitabil, precum și consolidarea inovațiilor durabile, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și reziliente la schimbările climatice;
- (j) concentrarea asupra intensificării practicilor agricole eficiente din punct de vedere ecologic pentru micii fermieri, în special femei, oferind sprijin pentru politici, strategii și cadre juridice naționale eficiente și durabile, precum și pentru un acces echitabil și durabil la resurse, inclusiv terenuri și drepturi funciare, apă, alți factori de producție agricolă și (micro)credite, și o gestionare echitabilă și durabilă a acestora;
- (k) susținerea unei participări mai mari a societății civile, inclusiv la nivel regional, în special a organizațiilor de fermieri la elaborarea politicilor și la programele de cercetare, precum și intensificarea implicării acestora în implementarea și evaluarea programelor guvernamentale;
- (l) sprijinirea și promovarea gestionării durabile a pescuitului și a acvaculturii durabile;
- (m) facilitarea accesului universal la o energie abordabilă ca preț, fiabilă și durabilă și promovarea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară, în conformitate cu obiectivele Acordului de la Paris și cu Agenda 2030;
- (n) promovarea mobilității inteligente, durabile, incluzive și sigure, precum și îmbunătățirea conexiunilor de transport cu Uniunea;
- (o) promovarea unei conectivități digitale accesibile, inclusiv ca preț, incluzive, fiabile și sigure și consolidarea economiei digitale; promovarea alfabetizării digitale și a competențelor digitale; favorizarea antreprenoriatului digital și a creării de locuri de muncă; promovarea utilizării tehnologiilor digitale ca factor favorizant al dezvoltării durabile; abordarea securității cibernetice, a protecției datelor și a altor aspecte de reglementare legate de digitalizare;
- (p) dezvoltarea și consolidarea piețelor și sectoarelor într-un mod care să stimuleze creșterea economică favorabilă incluziunii, durabilă și rezilientă la schimbările climatice și comerțul echitabil și care să reducă marginalizarea socio-economică a grupurilor vulnerabile;
- (q) sprijinirea agendei de integrare regională și a politicilor comerciale optime, în sprijinul unei dezvoltări economice favorabile incluziunii și durabile, consolidarea capacității țărilor de a desfășura schimburi comerciale și susținerea consolidării și punerii în aplicare a acordurilor comerciale dintre Uniune și partenerii săi, inclusiv a unor acorduri holistice și asimetrice cu partenerii din țările în curs de dezvoltare, în conformitate cu standardele în materia drepturilor omului; promovarea și consolidarea multilateralismului, a cooperării economice durabile, precum și a măsurilor menite să promoveze și să consolideze normele Organizației Mondiale a Comerțului;
- (r) promovarea cooperării în domeniile științei, tehnologiei și cercetării, digitalizării, datelor deschise, volumelor mari de date și inteligenței artificiale și inovării, inclusiv a dezvoltării diplomației științifice;

- (s) promovarea dialogului intercultural și a diversității culturale în toate formele sale, dezvoltarea artizanatului local, precum și a expresiilor culturale și a artelor contemporane, conservarea și promovarea patrimoniului cultural, deblocarea potențialului industriilor creative pentru o dezvoltare socială și economică durabilă și garantarea, precum și consolidarea drepturilor popoarelor indigene, astfel cum sunt prevăzute în UNDRIP, și ale comunităților locale, precum și a participării și capacitării efective a acestora;
- (t) capacitatea femeilor pentru ca acestea să joace un rol economic și decizional mai important, inclusiv la nivel local;
- (u) îmbunătățirea accesului la locuri de muncă decente pentru toți într-un mediu sănătos și crearea unor piețe ale muncii și a unor politici de ocupare a forței de muncă mai incluzive și funcționale, axate pe munca decentă și pe respectarea drepturilor omului și a drepturilor lucrătorilor, inclusiv venituri de subzistență pentru toți, în special pentru femei și tineri;
- (v) promovarea accesului echitabil, durabil, fără denaturări, sensibil la conflicte și lipsit de corupție la sectorul industriilor extractive, cu respectarea drepturilor omului; sporirea gradului de transparență, a obligației de diligență și a responsabilității investitorilor, promovând totodată asumarea răspunderii de către sectorului privat; aplicarea unor măsuri de însoțire pentru Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾.

PACE

6. Pace, stabilitate și prevenirea conflictelor

- (a) contribuirea la asigurarea păcii, la prevenirea conflictelor și, astfel, la stabilitate, prin consolidarea rezilienței statelor, a guvernelor subnaționale, a societăților, a comunităților și a persoanelor la presiuni și șocuri politice, economice, de mediu, alimentare, demografice, de securitate și societale, inclusiv prin contracararea amenințărilor hibride și susținerea unor evaluări ale rezilienței care să identifice capacitățile locale ale societăților de a rezista și a se adapta la aceste presiuni și șocuri și de a se redresa rapid în urma lor; abordarea excluziunii politice și economice și a altor cauze structurale și profunde pe termen lung ale conflictelor, ale insecurității și ale instabilității;
- (b) promovarea unei culturi a nonviolentei, inclusiv prin sprijinirea educației formale, informale și non-formale pentru pace;
- (c) sprijinirea prevenirii conflictelor, a alertei timpurii și a consolidării păcii prin intermediul medierii și al dialogului, precum și a gestionării crizelor și a stabilizării și reconstrucției postconflict, incluzând un rol sporit al femeilor în toate aceste etape; promovarea, facilitarea și consolidarea capacităților în ceea ce privește consolidarea încrederii, medierea, dialogul și reconcilierea, relațiile de bună vecinătate, precum și a altor măsuri care contribuie la prevenirea și soluționarea conflictelor, acordând o atenție deosebită tensiunilor intercomunitare emergente, precum și măsurilor de conciliere între segmente ale societății și în timpul conflictelor și crizelor prelungite;
- (d) sprijinirea reabilitării și reintegrării victimelor conflictelor armate, sprijinirea dezarmării, demobilizării și reintegrării în societate a foștilor combatanți și a familiilor acestora și abordarea efectelor sociale ale restructurării forțelor armate, inclusiv a nevoilor specifice ale femeilor;
- (e) promovarea participării sistematice a femeilor și tinerilor, inclusiv în luarea și în punerea în aplicare a deciziilor, în negocierile de pace, în procesele de reconciliere, în prevenirea conflictelor și în consolidarea păcii, precum și includerea, participarea civilă și politică semnificativă și recunoașterea socială a acestora, în conformitate cu RCONU 1325 (2000), în special în situații fragile, de conflict și postconflict, precum și în țări aflate în astfel de situații, pentru a aborda impactul disproporționat al conflictelor violente asupra acestora și a ține seama mai bine de nevoile lor speciale în timpul conflictelor;
- (f) prevenirea tuturor formelor de violență sexuală și bazată pe gen, inclusiv a utilizării violenței sexuale ca armă de război;
- (g) sprijinirea unei reforme a sectorului de securitate care să țină seama de dimensiunea de gen și de conflicte, să garanteze respectarea, promovarea și realizarea valorilor fundamentale ale Uniunii și ale principiilor bune guvernante și să ofere drept persoanelor, societății civile și statului capacități și instrumente de securitate mai eficiente, mai democratice și mai responsabile pentru dezvoltare și pace durabile;

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2017/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 de stabilire a unor obligații de diligență necesară în cadrul lanțului de aprovizionare care revin importatorilor din Uniune de staniu, tantal și tungsten, de minereuri ale acestora și de aur provenind din zone de conflict și din zone cu risc ridicat (JO L 130, 19.5.2017, p. 1).

- (h) sprijinirea consolidării capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, în conformitate cu articolul 9;
- (i) susținerea inițiativelor regionale și internaționale de dezarmare și a regimurilor și mecanismelor de control al exporturilor de arme;
- (j) sprijinirea inițiativelor locale, naționale și regionale și internaționale care contribuie la securitate, stabilitate și pace, inclusiv a inițiativelor de dezarmare și a regimurilor și mecanismelor de control al exporturilor de arme, a acțiunilor de deminare și privind eliminarea minelor, precum și a corelării acestor inițiative diferite și abordarea impactului socio-economic, al minelor antipersonal, al munițiilor neexplodate sau al resturilor explozive de război asupra populației civile, incluzând nevoile femeilor;
- (k) prevenirea și combaterea radicalizării care duce la extremism violent și la terorism, precum și protejarea persoanelor împotriva unor astfel de amenințări, inclusiv prin intermediul unor acțiuni specifice contextului, sensibile la conflicte și la dimensiunea de gen;
- (l) susținerea tribunalelor *ad hoc* locale, naționale, regionale și internaționale, precum și a comisiilor și mecanismelor pentru adevăr și reconciliere;
- (m) combaterea oricărei forme de violență, corupție și criminalitate organizate, precum și a spălării banilor;
- (n) promovarea cooperării transfrontaliere în ceea ce privește gestionarea durabilă, sensibilă la conflicte și participativă a resurselor naturale comune, în conformitate cu dreptul internațional și cu dreptul Uniunii și cu respectarea și promovarea drepturilor omului ale persoanelor și grupurilor afectate, inclusiv ale populațiilor indigene, astfel cum sunt prevăzute în UNDRIP, și ale comunităților locale;
- (o) cooperarea cu țările terțe în privința utilizării pașnice a energiei nucleare în domeniile sănătății, agriculturii și siguranței alimentare, asigurând conformitatea deplină cu cele mai înalte standarde internaționale; sprijinirea acțiunilor sociale care vizează abordarea consecințelor asupra populațiilor din țări expuse la eventuale accidente radiologice și îmbunătățirea condițiilor lor de viață; promovarea gestionării cunoștințelor, a formării și a educației în domeniile nucleare. După caz, aceste activități sunt coerente cu cele ale Instrumentului european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară;
- (p) consolidarea securității și siguranței maritime pentru oceane sigure, curate și gestionate în mod durabil;
- (q) sprijinirea consolidării capacităților în ceea ce privește securitatea cibernetică, reziliența rețelelor digitale, protecția datelor și viața privată, în conformitate cu standardele și principiile privind drepturile omului.

PARTENERIAT

7. Parteneriat

- (a) consolidarea asumării responsabilității la nivel de țară, a parteneriatului și a dialogului constructiv, inclusiv cu societatea civilă, pentru a contribui la sporirea eficacității cooperării pentru dezvoltare în toate dimensiunile sale (acordând o atenție deosebită provocărilor specifice cu care se confruntă țările cel mai puțin dezvoltate și țările afectate de conflicte și de fragilitate, precum și problemelor de tranziție specifice țărilor cu venituri medii și celor în curs de dezvoltare mai avansate), punerea în aplicare a unei abordări bazate pe drepturi în ceea ce privește cooperarea pentru dezvoltare, cuprinzând toate drepturile omului și asigurând faptul că nimeni nu este lăsat în urmă;
- (b) aprofundarea dialogului politic, economic, social, de mediu și cultural al Uniunii cu țările terțe și cu organizațiile regionale și internaționale și sprijinirea punerii în aplicare a angajamentelor internaționale și bilaterale;
- (c) promovarea unui nivel mai mare de incluziune și de colaborare a tuturor actorilor în punerea în aplicare a politicilor de cooperare pentru dezvoltare și de acțiune externă, urmărindu-se împărtășirea lecțiilor desprinse, maximizarea capacităților, a valorii adăugate, a excelenței și a experienței, consolidând astfel obiectivele, valorile și interesele comune și ambiția de a lucra mai bine împreună;
- (d) încurajarea relațiilor de bună vecinătate, a integrării regionale, a conectivității sporite, a cooperării și a dialogului incluziv și constructiv, inclusiv, printre altele, consolidarea cooperării regionale în cadrul Strategiei UE pentru conectarea Europei și a Asiei, al Strategiei UE pentru Asia Centrală, al Parteneriatul UE-Africa, al cooperării regionale în zona Mării Negre, al cooperării în regiunea arctică și al Dimensiunii nordice;
- (e) susținerea și consolidarea cooperării țărilor și regiunilor partenere cu regiunile ultraperiferice ale Uniunii cu care se învecinează, precum și cu țările și teritoriile de peste mări;

- (f) promovarea unui mediu favorabil pentru organizațiile și fundațiile societății civile, sporirea participării constructive, continue și structurate a acestora la politicile interne și internaționale și consolidarea capacității lor de a-și îndeplini rolurile de actori independenți în materie de dezvoltare și de guvernare; consolidarea unor abordări bazate pe participarea mai multor părți interesate și a unor noi modalități de a stabili parteneriate cu actorii societății civile, inclusiv organizațiile pentru drepturile femeilor; sprijinirea democrației și extinderea spațiului civic; promovarea unui dialog structurat și de fond cu Uniunea și utilizarea și punerea în aplicare efectivă a foilor de parcurs pe țări pentru colaborarea Uniunii cu societatea civilă;
  - (g) contactul cu autoritățile locale și sprijinirea rolului lor de factori politici și de decizie pentru a stimula dezvoltarea locală, inclusiv mediul de afaceri, și guvernarea îmbunătățită, precum și a rolului lor de actori în materie de dezvoltare și de guvernare; promovarea unui cadru de reglementare și instituțional favorabil, care să permită autorităților locale să își exercite mandatul, sporind participarea lor constructivă, continuă și structurată la politicile interne și internaționale; și consolidarea abordării multipartite și a celei de tipul guvernării pe mai multe niveluri, precum și a unor noi modalități de parteneriat cu autoritățile locale;
  - (h) contactul mai eficace cu populația, inclusiv cu apărătorii drepturilor omului, din țările terțe, inclusiv prin valorificarea pe deplin a diplomației economice, culturale și publice;
  - (i) implicarea țărilor în curs de dezvoltare industrializate și mai avansate în punerea în aplicare a Agendei 2030, precum și în ceea ce privește bunurile publice globale și provocările globale, inclusiv în domeniul cooperării sud-sud și al cooperării tripartite;
  - (j) încurajarea integrării și cooperării regionale într-un mod orientat spre rezultate, prin sprijinirea integrării și a dialogului regional;
  - (k) construirea de parteneriate cu sectorul privat pentru crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea mijloacelor de subsistență în țările partenere.
-

ANEXA III

DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU PROGRAMELE TEMATICE

1. DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU DREPTURILE OMULUI ȘI DEMOCRAȚIE

Uniunea contribuie la promovarea valorilor fundamentale ale democrației, statului de drept, indivizibilității și interdependenței drepturilor omului, a respectului pentru demnitatea umană, a principiilor nediscriminării, egalității și solidarității, precum și la respectarea principiilor Cartei ONU și a dreptului internațional al drepturilor omului, în principal în următoarele domenii:

1. Susținerea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru toți, contribuirea la construirea unor societăți în care să prevaleze participarea, toleranța, nediscriminarea, demnitatea umană, egalitatea, justiția socială, justiția internațională și asumarea răspunderii. Acest domeniu include două axe principale:

(a) monitorizarea, promovarea și consolidarea respectării tuturor drepturilor omului, fie ele drepturi civile și politice sau drepturi economice, sociale și culturale.

Aceasta include, printre altele, acțiuni menite: să abolească pedeapsa cu moartea, să promoveze lupta împotriva disparițiilor forțate, să prevină și să elimine tortura, relele tratamente și alte pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante, să promoveze libertatea de exprimare, de întrunire și de asociere, libertatea de gândire, de conștiință și de religie sau de convingere; să promoveze și să protejeze egalitatea de gen și capacitatea femeilor și a fetelor în toate sferele vieții, inclusiv în educație, sănătate și domeniile și drepturile menționate la articolul 8 alineatul (4), echilibrul dintre viața profesională și cea privată și luarea deciziilor politice, și să sprijine măsuri pentru eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor; să promoveze și să protejeze drepturile copiilor, ale femeilor, ale tinerilor, ale persoanelor LGBTI, inclusiv prin măsuri de dezincriminare a homosexualității, ale persoanelor care aparțin minorităților naționale sau etnice, religioase și lingvistice, ale popoarelor indigene, astfel cum sunt prevăzute în UNDRIP, și ale persoanelor cu handicap, precum și să combată rasismul, xenofobia și discriminarea pe orice criterii. În cadrul domeniului de aplicare specificat, asistența din partea Uniunii abordează în special aspectele cele mai sensibile legate de drepturile omului, reacționează la restrângerea spațiului societății civile active în promovarea și protejarea drepturilor omului și contracarează alte provocări emergente și complexe;

(b) protejarea și capacitatea apărătorilor drepturilor omului în întreaga lume, în special în țările în care nerespectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale este deosebit de pronunțată și sistematică, inclusiv în cazul în care au fost introduse măsuri restrictive de limitare a acțiunilor acestora, iar acțiunile lor sunt esențiale pentru consolidarea cadrului instituțional și juridic privind drepturile omului. Pentru apărătorii drepturilor omului și societatea civilă, în special la nivel local, se furnizează sprijin de urgență și pe termen mediu și lung, precum și măsuri durabile, inclusiv prin intermediul unui mecanism specific de protecție a apărătorilor drepturilor omului, pentru a-și desfășura activitatea în mod neîngrădit.

2. Dezvoltarea, sprijinirea, consolidarea și protejarea democrației și abordarea tuturor aspectelor legate de guvernarea democratică, inclusiv consolidarea pluralismului democratic, a reprezentării și a asumării răspunderii, consolidarea democrației la toate nivelurile, stimularea participării cetățenilor și a societății civile, sprijinirea unor procese electorale credibile, incluzive și transparente, precum și sprijinirea capacității cetățenilor de a monitoriza sistemele democratice și electorale, prin sprijinirea organizațiilor cetățenești interne de observare a alegerilor și a rețelelor regionale ale acestora. Democrația este consolidată prin susținerea principalilor piloni ai sistemelor democratice, a normelor și principiilor democratice, a mass-mediei libere, independente și pluraliste, atât online, cât și offline, a libertății internetului, a luptei împotriva cenzurii, a unor instituții, inclusiv parlamente și partide politice, responsabile și incluzive și a combaterii corupției. Asistența din partea Uniunii sprijină acțiunea societății civile de consolidare a statului de drept, de promovare a independenței sistemului judiciar și a legislativului, de sprijinire și de evaluare a reformelor juridice și instituționale și a implementării acestora, de monitorizare a sistemelor democratice și electorale și de promovare a accesului pentru toți la justiție la prețuri abordabile, inclusiv la mecanisme reparatorii și de soluționare a plângerilor accesibile, la nivel național și local.

Observarea alegerilor joacă un rol hotărâtor în cadrul sprijinului mai larg pentru procesele democratice. În acest context, misiunile UE de observare a alegerilor continuă să fie o componentă majoră a programului, alături de acțiunile întreprinse în urma recomandărilor misiunilor UE de observare a alegerilor.

Domeniile de intervenție 1 și 2 contribuie la consolidarea cooperării și a parteneriatului cu societatea civilă care activează în domeniul drepturilor omului și al democrației, inclusiv în situații delicate, precum și la promovarea unor noi sinergii regionale și transregionale, prin intermediul schimbului de cunoștințe, inclusiv al schimbului de bune practici și al creării de rețele în cadrul societății civile locale și între societatea civilă și alte organisme și mecanisme relevante din domeniul drepturilor omului, pentru a consolida capacitățile acestora, inclusiv reziliența lor, și a dezvolta un discurs convingător în ceea ce privește drepturile omului și democrația, cu un efect multiplicator.

3. Promovarea multilateralismului eficace și a parteneriatului strategic și contribuirea la consolidarea capacităților instrumentelor și mecanismelor internaționale, regionale și naționale de a promova și proteja drepturile omului, democrația și statul de drept. Parteneriatele strategice sunt întărite, acordându-se o atenție deosebită Oficiului Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Curții Penale Internaționale și altor mecanisme internaționale, regionale și naționale relevante de protecție a drepturilor omului. În plus, programul promovează educația și cercetarea în materia drepturilor omului și a democrației, inclusiv prin intermediul Campusului global pentru drepturile omului.

2. DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU ORGANIZAȚIILE SOCIETĂȚII CIVILE

1. O societate civilă incluzivă, participativă, dotată cu capacitate de acțiune și independentă și un spațiu democratic în țările partenere
  - (a) crearea unui mediu favorabil și accesibil pentru participarea cetățenilor și acțiunea societății civile, inclusiv prin intermediul fundațiilor, prin sprijinirea participării active a societății civile la dialogurile în materie de politici și prin consolidarea platformelor de dialog pentru actorii nestatali;
  - (b) susținerea și consolidarea capacității organizațiilor și fundațiilor societății civile de a acționa atât ca actori ai dezvoltării, cât și ca actori de sine stătători ai bunei guvernante;
  - (c) consolidarea capacităților organizațiilor societății civile pentru sprijinirea de către acestea a grupurilor vulnerabile și marginalizate prin furnizarea de servicii sociale de bază precum sănătatea, inclusiv nutriția, educația, protecția socială și accesul la apă potabilă sigură, salubritate și igienă;
  - (d) sprijinirea și capacitatea organizațiilor de femei și a altor organizații relevante care activează în domeniul egalității de gen, precum și a apărătorilor drepturilor femeilor, pentru ca aceștia să poată lucra și să poată fi protejați împotriva amenințărilor și violențelor;
  - (e) sporirea capacității rețelelor, a platformelor și a alianțelor societății civile din țările partenere;
  - (f) favorizarea posibilității ca societatea civilă să își desfășoare activitatea, printre altele, prin consolidarea capacităților, coordonarea și consolidarea instituțională a organizațiilor societății civile, luând în considerare importanța asigurării spațiului pentru acțiunile lor și a accesului lor la finanțare, inclusiv a posibilității de implicare în cadrul organizațiilor lor și de colaborare între diferite tipuri de părți interesate; promovarea dialogului dintre organizațiile societății civile și guvernele în domeniul politicilor publice.
2. Dialog incluziv și deschis cu actorii societății civile și între aceștia
  - (a) promovarea forurilor de dialog incluzive și multipartite, inclusiv a interacțiunii și coordonării între cetățeni, societatea civilă, autoritățile locale, statele membre, țările partenere, sectorul privat și alte părți interesate cheie din domeniul dezvoltării;
  - (b) favorizarea cooperării și a schimbului de cunoștințe și de experiență între și cu actorii societății civile, la nivel intern și internațional;
  - (c) promovarea cooperării și a parteneriatelor dintre organizațiile societății civile și organizațiile interguvernamentale internaționale, inclusiv consolidarea capacităților, cu scopul de a promova și monitoriza implementarea instrumentelor internaționale și regionale, inclusiv a celor referitoare la drepturile omului, justiție, statul de drept și democrație;
  - (d) asigurarea unui dialog structurat substanțial și continuu și a parteneriatelor cu Uniunea.
3. Conștientizarea, înțelegerea și cunoașterea aspectelor legate de dezvoltare de către cetățenii europeni și implicarea lor în privința acestora
  - (a) capacitatea cetățenilor pentru a spori angajamentul acestora cu privire la aspecte legate de dezvoltare și de ODD, inclusiv prin sensibilizarea publicului, prin promovarea educației formale, informale și non-formale pentru dezvoltare, în special în rândul tinerilor, și prin promovarea schimbului de cunoștințe între actorii relevanți, cu accent pe statele membre ale Uniunii, pe țările candidate și pe potențialii candidați la aderare;
  - (b) mobilizarea sprijinului public în Uniune și în țările candidate și potențialii candidați la aderare pentru strategii de dezvoltare durabile și incluzive, inclusiv reducerea sărăciei, în țările partenere.

3. DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU PACE, STABILITATE ȘI PREVENIREA CONFLICTELOR

1. Asistență pentru prevenirea conflictelor, consolidarea păcii și pregătirea pentru situații de criză

Uniunea furnizează asistență tehnică și financiară care are ca obiect sprijinul pentru măsuri sensibile la conflicte, care vizează dezvoltarea și consolidarea capacității partenerilor de a analiza riscurile, de a preveni conflictele, de a consolida pacea și de a aborda situațiile precriză și postcriză, în strânsă coordonare cu ONU și cu alte organizații internaționale, regionale și subregionale, precum și cu actorii statali, ai societății civile și autorităților locale, în ceea ce privește eforturile depuse de aceștia în special în următoarele domenii, acordând totodată o atenție specială egalității de gen și asigurării participării și capacitării efective ale femeilor și tinerilor:

- (a) alerta timpurie și analiza de risc sensibilă la conflicte în cadrul elaborării politicilor și al punerii în aplicare a acestora;
- (b) facilitarea măsurilor de consolidare a încrederii, de mediere, de dialog și de reconciliere, precum și consolidarea capacităților legate de acestea, inclusiv la nivel de comunități, acordând o atenție deosebită tensiunilor intercomunitare emergente, în special în vederea prevenirii genocidului și a crimelor împotriva umanității;
- (c) prevenirea conflictelor;
- (d) consolidarea capacităților de participare și de desfășurare în misiunile civile de stabilizare, de menținere și de consolidare a păcii;
- (e) îmbunătățirea redresării postconflict și postdezastru, cu relevanță pentru situația politică și de securitate;
- (f) sprijinirea stabilizării, a siguranței persoanelor și a măsurilor de restaurare a securității umane, inclusiv acțiuni împotriva minelor, deminarea și justiția de tranziție, în conformitate cu acordurile multilaterale relevante;
- (g) sprijinirea acțiunilor de consolidare a păcii și de sprijin pentru consolidarea statului, implicând, după caz, organizațiile societății civile, statele și organizațiile internaționale, precum și consolidarea relațiilor dintre stat și societate;
- (h) contribuirea la dezvoltarea în continuare a dialogului structural despre aspecte legate de consolidarea păcii, la diferite niveluri, între societatea civilă locală și țările partenere, precum și cu Uniunea;
- (i) răspunsul în situații de criză și pregătirea pentru situații de criză;
- (j) limitarea utilizării resurselor naturale pentru finanțarea conflictelor și sprijinirea respectării de către părțile interesate a inițiativelor precum sistemul de certificare pentru Procesul Kimberley, inclusiv a actelor juridice precum Regulamentul (UE) 2017/821, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a unor controale interne eficiente privind producția și comercializarea de resurse naturale;
- (k) consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, în conformitate cu articolul 9;
- (l) sprijinirea acțiunilor de promovare a egalității de gen și a capacitării femeilor, în special prin punerea în aplicare a RCONU 1325 (2000) și 2250 (2015), precum și a participării femeilor și a tinerilor la procesele de pace formale și informale și a reprezentării lor în acestea;
- (m) promovarea unei culturi a nonviolenței, inclusiv prin sprijinirea educației formale, informale și non-formale pentru pace;
- (n) acțiuni de sprijin pentru consolidarea rezilienței statelor, societăților, comunităților și persoanelor, inclusiv evaluări ale rezilienței, menite să identifice capacitățile endogene din cadrul societăților, care să le permită acestora să reziste la presiuni și șocuri, să se adapteze la acestea și să își revină rapid în urma lor;
- (o) sprijinirea tribunalelor penale internaționale și a tribunalelor naționale *ad hoc*, a comisiilor pentru adevăr și reconciliere, a justiției de tranziție și a altor mecanisme de soluționare juridică a plângerilor în materia drepturilor omului și privind revendicarea și atribuirea drepturilor de proprietate;
- (p) sprijinirea măsurilor de combatere a utilizării ilegale a armelor de foc, a armelor de calibru mic și a armamentului ușor, precum și a accesului la acestea;
- (q) sprijinirea transferului de cunoștințe, a schimbului de informații și de bune practici, a evaluării riscurilor sau a amenințărilor, a cercetării și analizei, a sistemelor de alertă timpurie, a activităților de formare și a furnizării de servicii.

2. Asistență pentru abordarea amenințărilor globale și transregionale și a amenințărilor emergente

Uniunea furnizează asistență tehnică și financiară pentru a sprijini eforturile partenerilor și acțiunile Uniunii de răspuns la amenințările globale și transregionale și la amenințările emergente, în principal în următoarele domenii:

- (a) amenințări la adresa ordinii publice, a securității și a siguranței persoanelor, inclusiv terorismul, radicalizarea care duce la extremism violent, criminalitatea organizată, criminalitatea informatică, amenințările hibride, precum și traficul, comerțul și tranzitul ilicite; în special, consolidarea capacității autorităților de aplicare a legii și a autorităților judiciare și civile implicate în combaterea terorismului și a criminalității organizate, inclusiv a criminalității informatice;
  - (b) amenințările la adresa spațiilor publice, a infrastructurii critice, inclusiv a transportului internațional, inclusiv traficul de pasageri și de marfă, a operațiunilor din domeniul energiei și al distribuției de energie și a securității cibernetice;
  - (c) amenințările la adresa sănătății publice, inclusiv epidemiile care izbucnesc brusc și care pot avea un impact transnațional;
  - (d) amenințările la adresa stabilității mediului, amenințările la adresa securității maritime, amenințările cauzate de efectele schimbărilor climatice, care pot avea un impact destabilizator asupra păcii și securității;
  - (e) atenuarea riscurilor, indiferent dacă sunt provocate intenționat sau accidental ori dacă sunt de origine naturală sau legate de materiale sau agenți chimici, biologici, radiologici și nucleari, precum și a riscurilor legate de instalații sau unități conexe sau de materialele explozive rămase în urma războaielor și a conflictelor, în special în următoarele domenii:
    - (i) sprijinirea și promovarea activităților de cercetare civilă ca alternativă la activitățile de cercetare în materie de apărare;
    - (ii) consolidarea practicilor în materie de siguranță legate de facilitățile civile în care sunt depozitate sau tratate materiale sau agenți sensibili chimici, biologici, radiologici și nucleari în cadrul unor programe de cercetare civilă;
    - (iii) sprijinirea, în cadrul politicilor de cooperare ale Uniunii și al obiectivelor acestora, a instituirii unor infrastructuri civile și a elaborării studiilor civile relevante necesare demontării, reabilitării sau conversiei instalațiilor și siturilor din domeniul armamentului atunci când se declară că acestea nu mai fac parte dintr-un program de apărare;
    - (iv) consolidarea capacității autorităților civile competente implicate în dezvoltarea și aplicarea unui control efectiv al traficului ilicit de materiale sau agenți chimici, biologici, radiologici sau nucleari (inclusiv de echipamente care servesc la producerea sau livrarea acestora);
    - (v) dezvoltarea cadrului juridic și a capacităților instituționale pentru instituirea și aplicarea unor controale eficiente la export, în special asupra bunurilor cu dublă utilizare, inclusiv măsuri de cooperare regională și în ceea ce privește punerea în aplicare a dispozițiilor Tratatului privind comerțul cu arme și promovarea aderării la acesta;
    - (vi) dezvoltarea unui ansamblu civil eficient de pregătire pentru dezastre, planificare și răspuns în caz de urgențe și capacități de aplicare a unor măsuri de curățare.
- După caz, aceste activități sunt coerente cu cele ale Instrumentului european pentru cooperare internațională în materie de securitate nucleară;
- (f) consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și al securității pentru dezvoltare, în conformitate cu articolul 9.

Se acordă prioritate cooperării transregionale care implică două sau mai multe țări terțe care au demonstrat o voință politică clară de a aborda amenințările sus-menționate.

Măsurile pun un accent deosebit pe buna guvernare și sunt în conformitate cu dreptul internațional. Pot fi desfășurate și acțiuni de cooperare în domeniul combaterii terorismului cu țări, regiuni sau organizații internaționale, regionale și subregionale individuale.

În ceea ce privește asistența pentru autoritățile implicate în combaterea terorismului, se acordă prioritate măsurilor de sprijin privind elaborarea și consolidarea legislației în materie de combatere a terorismului, punerea în aplicare și practica dreptului financiar, a dreptului vamal și a legislației în domeniul imigrației, elaborarea unor proceduri de aplicare a legii aliniate la cele mai înalte standarde internaționale și în conformitate cu dreptul internațional, consolidarea mecanismelor de control democratic și de supraveghere instituțională și prevenirea radicalismului violent.

În ceea ce privește asistența legată de problema drogurilor, se acordă atenția cuvenită cooperării internaționale care vizează promovarea bunelor practici privind reducerea cererii, a producției și a daunelor provocate.

4. DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU PROVOCĂRI GLOBALE

A. OAMENI

1. Sănătate

- (a) dezvoltarea elementelor esențiale ale unui sistem de sănătate eficace și cuprinzător, inclusiv pentru bolile transmisibile, pentru care abordarea optimă este la nivel global, astfel încât să se ofere accesul echitabil, accesibil, incluziv și universal la servicii de sănătate, inclusiv la cele menționate la articolul 8 alineatul (4);
- (b) promovarea, asigurarea și extinderea serviciilor de bază și a serviciilor de consiliere psihologică destinate victimelor violenței, în special femeilor și copiilor victime ale violului;
- (c) consolidarea inițiativelor globale care sunt motoarele-cheie ale acoperirii universale cu servicii de sănătate, prin asumarea rolului de lider mondial în ceea ce privește o abordare care să includă sănătatea în toate politicile în conformitate cu principiul continuității îngrijirii, inclusiv promovarea sănătății, de la prevenire la post-tratament;
- (d) abordarea securității sanitare mondiale și a rezistenței la antimicrobiene prin cercetare în domeniul bolilor transmisibile, inclusiv în domeniul bolilor neglijate și legate de sărăcie și al celor care pot fi prevenite prin vaccinare, și controlul acestor boli, combaterea medicamentelor false, transpunerea cunoștințelor în produse (inclusiv medicamente generice) și în diagnosticare și tehnologii de sănătate conexe sigure și accesibile, inclusiv ca preț, și în politici care abordează povara în schimbare a bolii (boli netransmisibile, toate formele de malnutriție și factorii de risc legați de mediu), precum și structurarea piețelor globale pentru a îmbunătăți accesul la produse de sănătate și servicii de asistență medicală esențiale ieftine, inclusiv la cele menționate la articolul 8 alineatul (4);
- (e) sprijinirea inițiativelor globale pentru dezvoltarea de vaccinuri sigure, eficiente și la prețuri accesibile.

2. Educație

- (a) promovarea realizării obiectivelor în materie de educație convenite la nivel internațional prin intermediul eforturilor globale comune pentru asigurarea unei educații și a unei formări de calitate accesibile, incluzive și echitabile, inclusiv în rândul profesorilor, la toate nivelurile, pentru toate vârstele, inclusiv în situații de urgență și de criză și acordând o prioritate deosebită consolidării sistemelor de educație gratuite;
- (b) consolidarea cunoștințelor, a competențelor și a valorilor prin intermediul parteneriatelor și alianțelor, inclusiv al sprijinului pentru colectarea și analizarea datelor privind educația, al cercetării și inovării în domeniu, al schimbului de cunoștințe și al rețelelor educaționale, care vizează cetățenia activă și societăți productive, educate, democratice, incluzive și reziliente;
- (c) sprijinirea acțiunilor globale care urmăresc reducerea tuturor dimensiunilor discriminării și inegalității, cum ar fi decalajele dintre fete/femei și băieți/bărbați și între diferite grupuri ale societății, pentru a garanta că toată lumea are șanse egale de a participa la viața economică, politică, socială și culturală;
- (d) sprijinirea educației incluzive și de calitate în medii fragile;
- (e) sprijinirea acțiunilor și promovarea cooperării în domeniul sportului pentru a contribui la capacitarea femeilor și a tinerilor, a persoanelor și a comunităților.

3. Egalitatea de gen și capacitarea femeilor și a fetelor

- (a) angajamentul de a promova egalitatea de gen și capacitarea fetelor și a femeilor în toate domeniile, inclusiv sprijin pentru crearea unui mediu economic, politic și social mai favorabil pentru realizarea drepturilor fetelor și femeilor, care să le permită să participe pe deplin în societate, să aibă șanse egale de a ocupa un rol de lider în viața socială, economică, politică și civilă și să fie un motor al dezvoltării;

- (b) conducerea și sprijinirea eforturilor, a parteneriatelor și a alianțelor de la nivel global pentru drepturile femeilor și fetelor, astfel cum sunt prevăzute în Convenția ONU asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei și în Protocolul opțional la aceasta, în scopul de a elimina toate formele de discriminare împotriva femeilor și fetelor, inclusiv excluderea cu care se confruntă femeile în diferite domenii ale vieții lor private și publice, cum ar fi piața forței de muncă și accesul la serviciile sociale și de sănătate;
- (c) conducerea și sprijinirea eforturilor, a parteneriatelor și a alianțelor de la nivel global pentru drepturile femeilor în scopul de a elimina toate formele de violență, practicile nocive împotriva femeilor și fetelor, printre care violența fizică, psihologică, sexuală și bazată pe gen, mutilarea genitală a femeilor, precum și căsătoria copiilor, căsătoria timpurie și căsătoria forțată și violența și discriminarea economică, politică și de alt tip, inclusiv în situații de criză, precum și excluderea cu care se confruntă femeile în diferite domenii ale vieții lor private și publice;
- (d) abordarea cauzelor profunde ale inegalităților de gen ca mijloc de sprijinire a prevenirii conflictelor și a consolidării păcii; promovarea capacității femeilor, inclusiv în rolul lor de agenți în domeniul dezvoltării și al consolidării păcii;
- (e) promovarea protecției și a realizării tuturor drepturilor femeilor și fetelor, inclusiv a drepturilor menționate la articolul 8 alineatul (4);
- (f) promovarea protecției și a realizării drepturilor femeilor și fetelor, inclusiv a drepturilor economice, politice, în domeniul muncii și sociale, precum și a celor menționate la articolul 8 alineatul (4).

4. Copii și tineret

- (a) promovarea accesului universal la toate serviciile sociale și de sănătate pentru copii și tineri, inclusiv pentru cei mai marginalizați, cu accent pe sănătate, nutriție, educație, protecție socială și dezvoltarea copiilor preșcolari, inclusiv prin servicii specializate adaptate tinerilor;
- (b) promovarea de noi inițiative pentru îmbunătățirea sistemelor de protecție a copilului din țările terțe, care să asigure faptul că copiii beneficiază de cel mai bun început în viață și sunt protejați împotriva violenței, abuzurilor și neglijenței în toate domeniile, inclusiv prin promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată a copiilor la îngrijirea acestora în cadrul comunității;
- (c) promovarea capacității copiilor și a tinerilor prin deschiderea de spații pentru participarea activă și semnificativă a acestora la chestiuni care îi privesc, în special la viața politică și la eforturile privind procesul de pace și cele de mediere, prin sprijinirea inițiativelor de dialog intercultural între organizațiile de tineret și prin prevenirea marginalizării și a excluziunii;
- (d) îmbunătățirea asistenței pentru tineret, pentru a-i sprijini pe tineri să dobândească competențe relevante și să obțină locuri de muncă decente și de calitate prin educație, formare profesională și tehnică, precum și tehnologii digitale;
- (e) promovarea cetățeniei responsabile și a capacității tinerilor, prin deschiderea de spații pentru participarea activă și semnificativă a acestora la viața politică și la eforturile privind procesul de pace și cele de mediere, prin sprijinirea inițiativelor de dialog intercultural între organizațiile de tineret și prin prevenirea marginalizării și a excluziunii;
- (f) crearea unui mediu favorabil care să ofere oportunități noi și inovatoare pentru implicarea civică, pentru antreprenariat și pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor.

5. Migrația, strămutarea forțată și mobilitatea

- (a) menținerea rolului de lider al Uniunii în definirea agendei globale privind guvernanta migrației și a strămutării forțate în toate dimensiunile sale, în special pentru a facilita migrația ordonată, sigură, legală și responsabilă, în conformitate cu drepturile omului, precum și cu dreptul internațional al refugiaților și dreptul internațional umanitar;
- (b) orientarea și sprijinirea dialogurilor globale și transregionale în materie de politici, inclusiv în ceea ce privește migrația sud-sud, și schimburile de experiență și cooperarea în domeniul migrației și strămutării forțate;
- (c) sprijinirea punerii în aplicare a angajamentelor internaționale și a angajamentelor Uniunii în ceea ce privește migrația și strămutarea forțată, inclusiv la nivelul ONU;

- (d) îmbunătățirea bazei de cunoștințe mondiale, inclusiv cu privire la legătura dintre migrație și dezvoltare, și inițierea de acțiuni-pilot care să vizeze dezvoltarea unor abordări operaționale inovatoare în domeniul migrației și strămutării forțate;
- (e) stimularea parteneriatelor strategice cu organizațiile internaționale relevante pentru a sprijini cooperarea internațională și guvernanta migrației în conformitate cu dreptul internațional al drepturilor omului și cu dreptul internațional al refugiaților.

Cooperarea în acest domeniu va fi gestionată în concordanță cu reglementările Uniunii relevante în domeniul migrației, cu respectarea deplină a principiului coerenței politicilor în favoarea dezvoltării.

6. Muncă decentă, protecție socială, inegalitate și incluziune

- (a) definirea agendei globale și sprijinirea inițiativelor de integrare a unui pilon solid privind echitatea și justiția socială în conformitate cu valorile europene;
- (b) contribuirea la agenda globală privind munca decentă pentru toți, într-un mediu sănătos, pe baza standardelor de muncă fundamentale ale OIM, inclusiv referitoare la dialogul social, venitul de subzistență și combaterea muncii copiilor, și privind responsabilitatea socială a întreprinderilor, în special prin asigurarea durabilității și responsabilității lanțurilor valorice globale, precum și îmbunătățirea cunoștințelor privind politicile eficiente și receptive la dimensiunea de gen în materie de ocupare a forței de muncă, care răspund nevoilor pieței forței de muncă și promovează incluziunea socio-economică, inclusiv educația și formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții;
- (c) sprijinirea inițiativelor globale privind afacerile și drepturile omului, inclusiv asumarea răspunderii de către întreprinderi pentru încălcări ale drepturilor omului și accesul la căi de atac;
- (d) sprijinirea inițiativelor globale privind protecția socială universală care respectă principiile eficienței, durabilității și echității, inclusiv sprijinul pentru combaterea inegalităților în vederea îmbunătățirii egalității de gen și a coeziunii sociale, în special prin crearea și consolidarea unor sisteme de protecție socială și sisteme de asigurări sociale durabile;
- (e) continuarea cercetării și dezvoltării la nivel global prin inovare socială care sporește incluziunea socială și ține seama de drepturile și de nevoile specifice ale celor mai vulnerabile segmente ale societății;
- (f) promovarea și sprijinirea eforturilor de a face viața socială, politică și economică mai incluzivă și de a aborda factorii socio-economici ai conflictelor.

7. Cultură

- (a) promovarea inițiativelor care vizează diversitatea culturală, dialogul intercultural și interconfesional pentru relații intercomunitare pașnice;
- (b) susținerea culturii ca motor al dezvoltării sociale și economice durabile și consolidarea cooperării privind patrimoniul cultural și a conservării acestuia;
- (c) dezvoltarea artizanatului local ca mijloc de conservare a patrimoniului cultural local și de stimulare a dezvoltării durabile;
- (d) întărirea cooperării privind protejarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, inclusiv conservarea patrimoniului cultural deosebit de vulnerabil, în special cel al comunităților minoritare și izolate și al populațiilor indigene, astfel cum se prevede în UNDRIP;
- (e) sprijinirea acordurilor pentru înapoierea proprietății culturale în țara de origine;
- (f) sprijinirea cooperării culturale, inclusiv prin schimburi, parteneriate și alte inițiative, precum și prin recunoașterea profesionalismului autorilor, artiștilor și operatorilor din industriile culturale și creative;
- (g) sprijinirea cooperării și parteneriatelor între organizațiile sportive.

B. PLANETA

1. Asigurarea unui mediu sănătos și combaterea schimbărilor climatice

- (a) Consolidarea guvernantei globale în domeniul mediului și al climei și punerea în aplicare a Acordului de la Paris, a Convenției ONU privind diversitatea biologică, a Convenției-cadru a ONU asupra schimbărilor climatice și a Convenției ONU pentru combaterea desertificării și a altor acorduri multilaterale de mediu;

- (b) contribuția la proiecția externă a politicilor Uniunii privind mediul și schimbările climatice;
- (c) integrarea în politici, planuri și investiții a obiectivelor privind conservarea mediului, a ecosistemelor și a biodiversității, schimbările climatice, reducerea riscului de dezastre și pregătirea pentru acestea, inclusiv prin îmbunătățirea cunoștințelor și a informării;
- (d) punerea în aplicare a inițiativelor internaționale și a inițiativelor Uniunii menite să promoveze atât adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora, cât și dezvoltarea cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezilientă la schimbările climatice, inclusiv prin implementarea CSN-urilor și a strategiilor pe termen lung pentru asigurarea emisiilor reduse și a rezilienței la schimbările climatice, promovarea reducerii riscului de dezastre, abordarea degradării mediului și stoparea pierderii biodiversității, promovarea conservării și a utilizării și gestionării durabile a ecosistemelor terestre și marine, precum și a resurselor naturale regenerabile, inclusiv solul, apa, oceanele, pescuitul și pădurile, promovarea împăduririi și a protejării pădurilor naturale, abordarea despăduririi, a deșertificării, a degradării solurilor, a exploatării forestiere ilegale și a traficului cu specii sălbatice de faună și floră, combaterea poluării, inclusiv a deșeurilor marine, și asigurarea unui mediu sănătos, abordarea problemelor în domeniul climei și al mediului, printre care și strămutarea din cauza dezastrelor naturale, promovarea utilizării eficiente a resurselor, a consumului și producției durabile, a gestionării integrate a resurselor de apă și a gestionării corespunzătoare a substanțelor chimice și a deșeurilor și sprijinirea tranziției către economii circulare, verzi, reziliente la schimbările climatice și cu emisii scăzute, precum și promovarea responsabilității întreprinderilor și a comportamentului responsabil în afaceri;
- (e) promovarea practicilor agricole durabile din punct de vedere ecologic, inclusiv a agroecologiei, pentru a proteja ecosistemele și biodiversitatea și pentru a crește reziliența socială și a mediului la schimbările climatice, punând accentul în special pe sprijinirea micilor fermieri, a lucrătorilor și a meșteșugarilor;
- (f) punerea în aplicare a inițiativelor internaționale și ale Uniunii pentru a lua măsuri în privința declinului biodiversității și promovarea conservării, a utilizării durabile și a gestionării ecosistemelor terestre și marine și a biodiversității asociate;
- (g) promovarea eliminării treptate a subvențiilor pentru combustibili fosili care dăunează mediului, încurajarea adoptării de către furnizorii de energie a unor tarife care să reflecte costurile și explorarea unor alternative mai eficiente din punctul de vedere al costurilor și mai favorabile climei pentru protecția socială.

2. Energie durabilă

- (a) sprijinirea eforturilor, angajamentelor, parteneriatelor și alianțelor la nivel mondial, inclusiv a tranziției către energia durabilă;
- (b) promovarea securității energetice pentru țările partenere și comunitățile locale, inclusiv diversificarea surselor și căilor de aprovizionare, luarea în calcul a problemelor legate de volatilitatea prețurilor și a posibilităților de reducere a emisiilor, îmbunătățirea piețelor și favorizarea comerțului și a interconexiunilor în domeniul energiei, în special al energiei electrice;
- (c) încurajarea guvernelor partenere să reformeze politicile și piețele din sectorul energiei, astfel încât să creeze un mediu propice pentru creștere economică favorabilă incluziunii și investiții care să sporească accesul la servicii energetice favorabile climei pentru toți, care să fie favorabile climei, abordabile ca preț, moderne, fiabile și durabile, acordând prioritate energiei regenerabile și eficienței energetice;
- (d) explorarea, identificarea, integrarea la nivel global și susținerea financiară a modelelor de afaceri durabile care au potențialul de a fi dezvoltate pe scară largă și reproduse și care oferă tehnologii inovatoare și digitale prin intermediul cercetării inovatoare, asigurând astfel o eficiență sporită, în special pentru abordările descentralizate care furnizează acces la energie prin utilizarea energiei regenerabile, inclusiv în zone în care capacitatea pieței locale este limitată.

C. PROSPERITATE

1. Creștere economică durabilă și favorabilă incluziunii, locuri de muncă decente și implicarea sectorului privat

- (a) promovarea investițiilor private durabile prin mecanisme inovatoare de finanțare și de partajare a riscurilor;

- (b) îmbunătățirea mediului de afaceri și a climatului de investiții, dezvoltarea unui sector privat local responsabil social și ecologic, sprijinirea unui dialog mai strâns între sectorul public și cel privat și consolidarea capacităților, a competitivității și a rezilienței IMM-urilor și ale întreprinderilor nou-înființate, precum și ale cooperativelor și întreprinderilor sociale și integrarea acestora în economia locală, regională și globală;
- (c) promovarea incluziunii financiare prin favorizarea accesului IMM-urilor, dar și al gospodăriilor, în special al grupurilor dezavantajate și vulnerabile, la servicii financiare de tip microcredite și economii, microasigurări și transfer de plăți, precum și a utilizării eficiente a acestora;
- (d) sprijinirea punerii în aplicare a politicii comerciale a Uniunii și a acordurilor sale comerciale, în conformitate cu dezvoltarea durabilă; consolidarea capacităților de tranzacționare ale țărilor partenere și îmbunătățirea accesului pe piețele țărilor partenere și favorizarea comerțului echitabil, a investițiilor și a oportunităților de afaceri responsabile pentru societățile din Uniune, eliminând în același timp obstacolele din calea accesului pe piață și din calea investițiilor precum și având, de asemenea, ca obiectiv ușurarea accesului la tehnologii favorabile climei, asigurând totodată pe cât posibil repartizarea valorii adăugate și respectarea obligației de diligență privind drepturile omului în cadrul lanțurilor de aprovizionare, ținând seama de coerența politicilor în favoarea dezvoltării;
- (e) promovarea unui mix de politici eficiente care să susțină diversificarea economică, generarea de valoare adăugată, integrarea regională și economia verde și albastră durabilă;
- (f) facilitarea accesului la tehnologiile digitale, inclusiv promovarea accesului la finanțare și a incluziunii financiare, precum și a comerțului electronic;
- (g) promovarea consumului și a producției durabile și a tehnologiilor și practicilor inovatoare pentru economia circulară, cu emisii scăzute și eficiență din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- (h) consolidarea durabilității sociale și de mediu, a responsabilității sociale a întreprinderilor și a comportamentului responsabil în afaceri de-a lungul întregilor lanțuri valorice;
- (i) combaterea spălării banilor, a corupției, a fluxurilor financiare ilicite, precum și a evaziunii și a evitării obligațiilor fiscale; promovarea impozitării progresive, a măsurilor de combatere a corupției și a politicilor de cheltuieli publice redistributive;
- (j) promovarea creșterii economice favorabile incluziunii, inclusiv prin promovarea și sprijinirea participării femeilor și a tinerilor și prin identificarea în mod proactiv și găsirea de soluții pentru marginalizarea economică a anumitor grupuri.

2. Securitate alimentară și nutrițională

- (a) sprijinirea și influențarea strategiilor, organizațiilor, mecanismelor și actorilor internaționali care abordează chestiuni și cadre de politică globale majore în ceea ce privește securitatea alimentară și nutrițională durabilă, reducerea fragmentării în cadrul arhitecturii globale a nutriției și contribuirea la asumarea răspunderii în legătură cu angajamentele internaționale privind securitatea alimentară, nutriția și agricultura durabilă;
- (b) îmbunătățirea bunurilor publice globale care au drept scop eradicarea foametei și malnutriției; asigurarea accesului echitabil la alimente, inclusiv prin contribuirea la soluționarea deficitului de finanțare pentru nutriție, inclusiv prin instrumente precum Rețeaua globală pentru prevenirea crizelor alimentare (*Global Network on Food Crises*), pentru a spori capacitatea de a răspunde în mod adecvat crizelor alimentare și nutriționale;
- (c) intensificarea, în mod coordonat și accelerat, a eforturilor transsectoriale vizând sporirea capacității de producție alimentară diversificată la nivel local și regional, asigurarea securității alimentare și nutriționale și a accesului la apă potabilă, precum și îmbunătățirea rezilienței celor mai vulnerabili, în special în țările care se confruntă cu crize prelungite sau repetate;
- (d) reafirmarea la nivel global a rolului central pe care îl joacă agricultura, pescuitul și acvacultura durabile, inclusiv agricultura, creșterea animalelor și păstoritul practicate de micii fermieri, pentru sporirea securității alimentare, eradicarea sărăciei, crearea de locuri de muncă, accesul la resurse și gestionarea lor în mod echitabil și durabil, inclusiv la terenuri și drepturi asupra terenurilor, la apă, la semințe din surse deschise și la alți factori de producție agricolă și la (micro)credite, atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, reziliența și sănătatea ecosistemelor;
- (e) crearea de inovații prin intermediul cercetării internaționale, consolidarea la nivel global a cunoștințelor și a expertizei și promovarea și consolidarea strategiilor locale și autonome de adaptare, în special în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, agro-biodiversitatea, lanțurile valorice globale și incluzive, comerțul echitabil, siguranța alimentară, investițiile responsabile, guvernanta funciară și a resurselor naturale.

D. PARTENERIATE

1. Consolidarea rolului autorităților locale ca actori ai dezvoltării prin:
    - (a) creșterea capacității instituționale și operaționale a autorităților locale europene și a celor din țările partenere, precum și a rețelelor și alianțelor acestora, în calitate de actori și parteneri din domeniul dezvoltării în procesul de elaborare a politicilor, pentru a contribui la formularea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor și acordurilor care pun accent pe interesele comunităților locale; consolidarea rolului acestora în sensibilizarea cu privire la reforma descentralizării și la dezvoltarea locală și urbană; asigurarea unui dialog structurat substanțial și continuu în materie de politici în domeniul dezvoltării și promovarea guvernantei democratice, în special prin abordarea teritorială a dezvoltării locale, care include procesele de descentralizare, participarea și răspunderea;
    - (b) consolidarea interacțiunii cu cetățenii europeni în materie de educație pentru dezvoltare și acțiuni de sensibilizare (inclusiv prin schimb de cunoștințe și implicare), în special în ceea ce privește ODD-urile, inclusiv în Uniune și teritoriile asociate, precum și în țările candidate și în potențialii candidați la aderare.
  2. Promovarea societăților incluzive și a inițiativelor multipartite, a bunei guvernante economice, inclusiv a mobilizării veniturilor naționale într-un mod echitabil și favorabil incluziunii, în special în contextul cooperării fiscale internaționale, prin punerea în aplicare a măsurilor de combatere a evitării obligațiilor fiscale și a evaziunii fiscale, a gestionării transparente a finanțelor publice și a cheltuielilor publice eficiente și favorabile incluziunii, în conformitate cu obligațiile în materia drepturilor omului și cu principiile bunei guvernante
  3. Sprijinirea evaluării și a documentării progreselor înregistrate în punerea în aplicare a principiilor parteneriatului și eficacității
-

ANEXA IV

DOMENII DE INTERVENȚIE PENTRU ACȚIUNILE DE RĂSPUNS RAPID

1. Acțiuni care contribuie la pace, la stabilitate și la prevenirea conflictelor în situații de urgență, de criză emergentă, de criză și de post-criză, inclusiv cele care pot rezulta din fluxurile migratorii și strămutarea forțată

Acțiunile de răspuns rapid menționate la articolul 4 alineatul (4) litera (a) sunt concepute astfel încât să permită un răspuns eficace, eficient, integrat și sensibil la conflictele Uniunii la următoarele situații excepționale și neprevăzute:

- (a) o situație de urgență, criză, fragilitate, amenințări hibride, criză emergentă sau dezastru natural, atunci când este relevant pentru asigurarea stabilității, a păcii și a securității;
- (b) o situație care constituie o amenințare la adresa păcii, a democrației, a ordinii publice, a protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a securității și a siguranței persoanelor, în special a celor expuse violenței sexuale și bazate pe gen în situații de instabilitate;
- (c) o situație care riscă să degereze într-un conflict armat sau să destabilizeze grav țara sau țările terțe în cauză.

Respectivele acțiuni de răspuns rapid pot viza următoarele:

- (a) sprijinul, prin furnizarea de asistență tehnică și logistică, pentru eforturile întreprinse de organizațiile internaționale, regionale și locale și de actorii statali și ai societății civile în promovarea instaurării unui climat de încredere, a medierii, a dialogului și a reconcilierii, a justiției de tranziție, a capacitării femeilor și a tinerilor, în special în contexte comunitare tensionate și în conflicte prelungite;
- (b) sprijinul pentru punerea în aplicare a RCONU privind femeile, tineretul, pacea și securitatea;
- (c) sprijinul pentru crearea și funcționarea administrațiilor interimare mandatate în conformitate cu dreptul internațional;
- (d) sprijinul pentru dezvoltarea unor instituții publice democratice și pluraliste, inclusiv pentru măsuri de consolidare a rolului femeilor în astfel de instituții, pentru o administrație civilă eficientă și controlul civil al sistemului de securitate, precum și pentru măsuri de consolidare a capacității autorităților de aplicare a legii și a autorităților judiciare implicate în combaterea terorismului, a criminalității organizate și a tuturor formelor de trafic ilicit;
- (e) sprijinul pentru tribunalele penale internaționale și tribunalele naționale *ad hoc*, pentru comisiile pentru adevăr și reconciliere, pentru justiția de tranziție și pentru alte mecanisme de soluționare juridică a plângerilor în materia drepturilor omului și privind revendicarea și atribuirea drepturilor de proprietate;
- (f) sprijinul pentru consolidarea capacităților statului – în fața unor presiuni substanțiale – de a-și construi, menține sau recupera rapid funcțiile de bază, precum și o coeziune socială și politică elementară;
- (g) sprijinul pentru măsurile necesare pentru inițierea reabilitării și a reconstrucției de infrastructuri, locuințe, imobile publice și bunuri economice cruciale, pentru capacitatea de producție esențială, precum și pentru alte măsuri ce vizează reluarea activității economice, crearea de locuri de muncă și crearea condițiilor minime necesare pentru o dezvoltare socială durabilă;
- (h) sprijinul pentru măsurile civile legate de demobilizarea și de reintegrarea foștilor combatanți și a familiilor acestora în societatea civilă și, după caz, legate de repatrierea acestora, precum și pentru măsuri care vizează abordarea situației copiilor-soldați și a femeilor combatante;
- (i) sprijinul pentru măsuri care vizează atenuarea efectelor sociale ale restructurării forțelor armate;
- (j) sprijinul pentru măsuri care vizează abordarea, în cadrul politicilor Uniunii în materie de cooperare și al obiectivelor acestora, a impactului socio-economic asupra populației civile al minelor antipersonal, al munițiilor neexplodate sau al materialelor explozive rămase în urma războaielor. Activitățile finanțate în temeiul instrumentului pot viza, printre altele, educația cu privire la riscuri, detectarea minelor și deminarea, precum și, în legătură cu cele menționate anterior, distrugerea stocurilor;
- (k) sprijinul pentru măsuri de combatere, în cadrul politicilor Uniunii în materie de cooperare și al obiectivelor acestora, a utilizării ilicite a armelor ușoare, a armelor de calibru mic, a armamentului ușor și a accesului la acestea;
- (l) sprijinul pentru măsuri care garantează că se răspunde în mod corespunzător nevoilor specifice ale femeilor și copiilor în situații de criză și de conflict, inclusiv prevenirea expunerii acestora la violență bazată pe gen;

- (m) sprijinul pentru reabilitarea și reintegrarea victimelor conflictelor armate, inclusiv măsuri care vizează abordarea nevoilor specifice ale femeilor și copiilor;
- (n) sprijinul pentru măsurile care vizează promovarea și apărarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a democrației și a statului de drept, precum și pentru instrumentele internaționale aferente;
- (o) sprijinul pentru măsuri socio-economice care vizează promovarea unui acces echitabil la resurse naturale și a unei gestionări transparente a acestora într-o situație de criză sau de criză emergentă, inclusiv consolidarea păcii;
- (p) sprijinul pentru măsuri care vizează abordarea impactului potențial al deplasărilor bruște de populație, cu relevanță pentru situația politică și de securitate, inclusiv pentru măsuri care răspund nevoilor comunităților-gazdă;
- (q) sprijinul pentru măsuri de promovare a dezvoltării și a organizării societății civile și a participării acesteia la procesul politic, inclusiv pentru măsurile care vizează consolidarea rolului femeilor în astfel de procese și pentru măsurile de promovare a unei mass-media independente, pluraliste și profesioniste;
- (r) sprijinul pentru măsuri întreprinse ca reacție la dezastrele naturale sau provocate de om care reprezintă o amenințare la adresa stabilității sau a sănătății publice în ceea ce privește pandemiile, în cazul absenței asistenței umanitare și a asistenței în materie de protecție civilă a Uniunii sau în completarea acesteia;
- (s) consolidarea capacităților actorilor militari în sprijinul dezvoltării și securității pentru dezvoltare, în conformitate cu articolul 9.

2. Acțiuni care contribuie la consolidarea rezilienței și la crearea unei legături între ajutorul umanitar, acțiunile din domeniul dezvoltării și, după caz, consolidarea păcii

Acțiunile de răspuns rapid menționate la articolul 4 alineatul (4) litera (b) sunt concepute astfel încât să consolideze în mod eficace reziliența și să îmbunătățească coordonarea, coerența și complementaritatea dintre ajutorul umanitar, acțiunile din domeniul dezvoltării, și, după caz, consolidarea păcii, care nu pot fi soluționate rapid prin programe geografice și tematice.

Respectivele acțiuni de răspuns rapid pot viza următoarele:

- (a) consolidarea rezilienței, combaterea factorilor de fragilitate și abordarea potențialelor surse de conflict prin sprijinirea persoanelor, comunităților, instituțiilor și țărilor să se pregătească mai bine, să reziste, să se adapteze și să își revină rapid în situații de presiuni și șocuri politice, economice și societale, dezastre naturale sau provocate de om, conflicte, pandemii și amenințări globale, inclusiv prin identificarea și consolidarea capacităților de care dispun deja; prin consolidarea capacității statului - în fața unor presiuni substanțiale - de a-și construi, menține sau recupera rapid funcțiile de bază, precum și coeziunea socială și politică elementară, precum și prin sprijinirea societăților, a comunităților și a cetățenilor să gestioneze oportunitățile și riscurile într-o manieră pașnică și sensibilă la conflicte și să creeze, să mențină sau să restabilească mijloacele de subzistență și serviciile sociale în situații de presiuni majore prin sprijinirea inițiativelor internaționale și multilaterale relevante care au aceleași obiective;
- (b) atenuarea efectelor negative pe termen scurt generate de șocuri exogene care creează instabilitate macroeconomică, în scopul protejării reformelor socio-economice și a cheltuielilor publice prioritare pentru dezvoltarea socio-economică și reducerea sărăciei;
- (c) desfășurarea unor activități de reabilitare și reconstrucție pe termen scurt care să le permită victimelor dezastrelor naturale sau provocate de om, ale conflictelor și ale amenințărilor globale să beneficieze de standarde socio-economice minime și crearea, cât mai repede posibil, a condițiilor necesare pentru reluarea dezvoltării pe baza obiectivelor pe termen lung stabilite de țările și regiunile în cauză și de populațiile afectate; acest demers include și abordarea nevoilor urgente și imediate care rezultă din strămutarea persoanelor și ale comunităților care le găzduiesc în urma unor dezastre naturale sau provocate de om;
- (d) oferirea de asistență regiunii, statului, la nivel național sau local, sau organizațiilor relevante internaționale sau ale societății civile pentru instituirea unor mecanisme pe termen scurt de prevenire și de pregătire în caz de dezastre, inclusiv a unor sisteme de previziune și alertă timpurie, în vederea reducerii consecințelor dezastrelor;
- (e) sprijinirea măsurilor de operaționalizare a abordărilor integrate, în special prin îmbunătățirea coordonării și aplicarea unor abordări sensibile la conflicte de către actorii din domeniul umanitar, al dezvoltării și, după caz, cei din domeniul consolidării păcii.

3. Acțiuni care vizează nevoile și prioritățile de politică externă ale Uniunii

Acțiunile de răspuns rapid de susținere a obiectivelor stabilite la articolul 4 alineatul (4) litera (c) sprijină politica externă a Uniunii în toate aspectele politice, economice și de securitate. Respectivul acțiuni îi permit Uniunii să acționeze atunci când există un interes urgent sau imperativ în materie de politică externă sau o fereastră de oportunitate pentru a-și atinge obiectivele, care necesită o reacție rapidă și care sunt dificil de abordat prin alte mijloace.

Respectivele acțiuni de răspuns rapid pot acoperi următoarele aspecte:

- (a) sprijinirea strategiilor Uniunii de cooperare bilaterală, regională și interregională, promovarea dialogului în materie de politici și dezvoltarea unor abordări și răspunsuri colective la provocările globale, cum ar fi aspectele legate de migrație și de strămutarea forțată, de schimbările climatice și de securitate, inclusiv medierea, precum și valorificarea ferestrelor de oportunitate în acest sens;
- (b) sprijinirea politicii comerciale a Uniunii și a negocierii, a punerii în aplicare și a asigurării respectării dispozițiilor acordurilor comerciale, precum și a îmbunătățirii accesului pe piețele țărilor partenere și favorizării comerțului, a investițiilor și a oportunităților de afaceri pentru societățile din Uniune, în special pentru IMM-uri, eliminând în același timp obstacolele din calea accesului pe piață și a investițiilor și protejând drepturile de proprietate intelectuală prin intermediul diplomației economice și al cooperării în domeniul afacerilor și al reglementării, cu adaptările necesare la situația specifică a țării partenere, ținând seama de principiul coerenței politicilor în favoarea dezvoltării, astfel cum este prevăzut la articolele 208 și 212 din TFUE, și de angajamentele internaționale menționate la articolul 3 alineatul (1) din prezentul regulament;
- (c) contribuții la punerea în aplicare a dimensiunii internaționale a politicilor interne ale Uniunii, cum ar fi, printre altele, cele din domeniul mediului, al schimbărilor climatice, al energiei, al științei și educației, precum și cooperarea în materie de gestionare și guvernanta a oceanelor, precum și sprijinirea convergenței normative;
- (d) promovarea recunoașterii generale și a vizibilității Uniunii și a rolului său pe scena internațională prin intermediul comunicării strategice, al diplomației publice, al contactelor interpersonale, al diplomației culturale și al cooperării în domeniul educației și în domeniul universitar, precum și prin activități de informare menite să promoveze valorile și interesele Uniunii.

Respectivele acțiuni de răspuns rapid pun în practică politici sau inițiative inovatoare, care corespund nevoilor, oportunităților și priorităților actuale pe termen scurt spre mediu sau evoluției acestora, având totodată potențialul de a orienta viitoarele acțiuni din cadrul programelor geografice sau tematice. Respectivele acțiuni se concentrează pe aprofundarea relațiilor și a dialogului Uniunii și pe dezvoltarea de parteneriate și alianțe cu principalele țări de interes strategic, în special cu economiile emergente și țările cu venituri medii care joacă un rol din ce în ce mai important în afacerile internaționale, guvernanta globală, politica externă, economia internațională și forurile multilaterale.

ANEXA V

**DOMENII PRIORITARE ALE OPERAȚIUNILOR DIN CADRUL FEDD+ CARE SUNT ACOPERITE DE
GARANȚIA PENTRU ACȚIUNEA EXTERNĂ**

Operațiunile FEDD+ eligibile pentru a beneficia de sprijin prin intermediul garanției pentru acțiunea externă vizează în special următoarele domenii prioritare:

- (a) oferirea de finanțare și sprijin pentru dezvoltarea sectorului privat și a celui cooperatist în conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 209 alineatul (2) din Regulamentul financiar și în conformitate cu scopul articolului 31 alineatul (2) din prezentul regulament, punând accentul în special pe întreprinderile locale și pe IMM-uri, pe promovarea creării de locuri de muncă decente pe baza standardelor de muncă fundamentale ale OIM și pe încurajarea contribuției întreprinderilor europene la realizarea obiectivelor FEDD+;
- (b) eliminarea blocajelor din calea investițiilor private prin intermediul unor instrumente financiare, care pot fi denumite în moneda locală a țării partenere în cauză, inclusiv garanții de primă pierdere pentru portofolii, garanții pentru proiectele din sectorul privat, cum ar fi garanțiile de împrumut pentru IMM-uri, precum și garanții pentru riscuri speciale pentru proiecte de infrastructură și alt capital de risc;
- (c) mobilizarea finanțării din partea sectorului privat, cu un accent special pe IMM-uri, prin eliminarea blocajelor și a obstacolelor din calea investițiilor;
- (d) consolidarea sectoarelor și a domeniilor socio-economice, precum și a infrastructurii publice și private aferente și a conectivității durabile, inclusiv în ceea ce privește energia durabilă și din surse regenerabile, gestionarea apei și a deșeurilor, transporturile, tehnologia informației și comunicațiilor, precum și mediul, utilizarea durabilă a resurselor naturale, agricultura durabilă și economia albastră, gestionarea durabilă a pădurilor și refacerea peisajelor forestiere, infrastructura socială, sănătatea și capitalul uman, pentru a îmbunătăți mediul socio-economic;
- (e) contribuirea la politicile climatice și la protecția și gestionarea mediului;
- (f) contribuirea, prin promovarea dezvoltării durabile, la abordarea cauzelor profunde socio-economice specifice ale migrației neregulate și a cauzelor profunde ale strămutării forțate a populației și contribuția la reintegrarea durabilă a migranților care se întorc în țările lor de origine, precum și consolidarea rezilienței comunităților-gazdă și de tranzit, acordând atenția cuvenită consolidării statului de drept, a bunei guvernante și a drepturilor omului.

ANEXA VI

LISTA INDICATORILOR-CHEIE DE PERFORMANȚĂ

În concordanță cu ODD, următoarea listă neexhaustivă de indicatori-cheie de performanță se utilizează pentru a contribui la evaluarea contribuției Uniunii la realizarea obiectivelor specifice ale instrumentului:

1. punctajul obținut în legătură cu statul de drept pentru țările care beneficiază de asistență din partea Uniunii;
2. proporția populației aflate sub pragul de sărăcie stabilit la nivel internațional defalcată în funcție de sex, vârstă, statut profesional și localizare geografică (urbană/rurală);
3. numărul femeilor aflate la vârsta reproductivă, al adolescentelor și al copiilor cu vârsta sub 5 ani care beneficiază de programe de nutriție sprijinite de Uniune;
4. numărul micilor exploatații care beneficiază de intervenții sprijinite de Uniunii vizând sporirea producției lor durabile, ameliorarea accesului lor la piețe și/sau securitatea regimului funciar;
5. numărul copiilor cu vârsta de 1 an care sunt pe deplin imunizați cu sprijinul din partea Uniunii;
6. numărul elevilor înscriși în învățământ: (a) învățământ primar, (b) învățământ secundar; și numărul persoanelor care au beneficiat de programe de educație și formare profesională/dezvoltare a competențelor în instituții sau la locul de muncă cu sprijinul Uniunii;
7. emisiile de gaze cu efect de seră evitate (Kt echivalent CO₂) cu sprijinul din partea Uniunii;
8. suprafața ecosistemelor marine, terestre și de apă dulce protejate și/sau gestionate în mod durabil cu sprijinul din partea Uniunii;
9. efectul de levier al investițiilor și efectul multiplicator produs;
10. numărul de beneficiari direcți ai intervențiilor sprijinite de Uniune care au ca obiectiv specific sprijinirea la nivel civil a consolidării păcii în urma conflictului sau a prevenirii conflictelor;
11. numărul de procese legate de practicile țării partenere în materie de comerț, investiții și afaceri sau numărul de procese de promovare a dimensiunii externe a politicilor interne ale Uniune sau a intereselor Uniunii care au fost influențate;
12. numărul de persoane care au acces la o sursă îmbunătățită de apă potabilă și/sau la facilitarea serviciilor de salubritate cu sprijinul din partea Uniunii;
13. numărul de migranți, refugiați și persoane strămutate în interiorul țării sau de persoane din comunități-gazdă protejate sau asistate cu sprijinul din partea Uniunii;
14. numărul de țări și orașe cu strategii privind schimbările climatice și/sau reducerea riscului de dezastre a) dezvoltate sau b) în curs de punere în aplicare cu sprijinul din partea Uniunii;
15. numărul de IMM-uri care aplică practici de consum și de producție durabile cu sprijinul din partea Uniunii;
16. capacitatea instalată de generare a energiei din surse regenerabile (MW) cu sprijin din partea Uniunii;
17. proporția cooperării finanțate de Uniune care promovează egalitatea de gen și capacitatea femeilor;
18. numărul de victime ale încălcărilor drepturilor omului care beneficiază în mod direct de asistență finanțată de Uniune;
19. numărul de inițiative finanțate de Uniune care sprijină implementarea reformelor politice, economice și sociale și punerea în aplicare a acordurilor comune în țările partenere.

Ori de câte ori este posibil, indicatorii care se referă la persoane sunt defalcați în funcție de sex, în special pentru a monitoriza progresele în direcția egalității de gen, și în funcție de vârstă.

Toți indicatorii sunt defalcați, ori de câte ori este posibil, în funcție de zonele geografice ale instrumentului.
